

John Carter Brown.

BOUND BY F. BEDFORD

CONCILIVM
LIMENSE.

Celebratum anno 1583. ſub Gregorio XIII. Sum. Pont. auctoritate Sixti Quinti Pont. Max. approbatum.

Iuſſu Catholici Regis Hiſpaniarum, atq; Indiarum, Philippi Secundi, editum.

MADRITI,

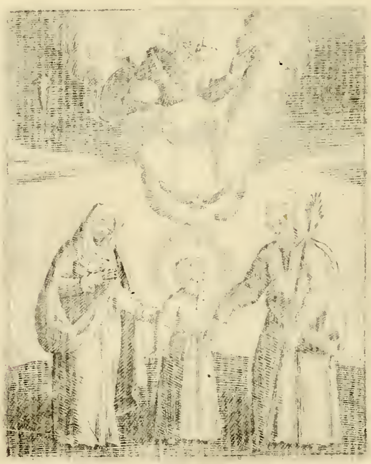
Ex officina Joannis Sanchez Typographi.

Anno Domini M. DC. XIIII.

CONCILIVM LIMENSE.

Celebratum anno 1583. ſub Gregorio XIII. Sum. Pont. auctoritate Sixti Quinti Pont. Max. approbatum.

Iuſſu Catholici Regis Hiſpaniarum, atq; Indiarum, Philippi Secundi, editum.

MADRITI,

Ex officina Ioannis Sanchez Typographi.

Anno Domini M. DC. XIIII.

 JOHN CARTER BROWN

LIbrum hunc, nomine Concilium Limenſe, vidi, & cum ſuo Archiety po contuli, quod ſacræ Cæſareæ Maieſtatis Senatus, idemque grauiſsimus approbauit, & eorum quæ typis excuſi ſunt exemplar eſſe voluit, omniaque in eo ſunt adeo vere & fideliter impreſſa, vt nihil notatu in eo dignum inuenerim, quod non correſpondeat ſuo exemplari. Datum Matriti die decimaſexta mẽſis Auguſti, anni 1614.

Licentiatus Murcia de la Llana.

TASSA.

YO Pedro de Ledeſma, Secretario de ſu Mageſtad, y de ſu Conſejo Real de las Indias, certifico, que auiendoſe preſentado ante los ſeñores del dicho Conſejo el Concilio Prouincial que ſe celebrò en la ciudad de los Reyes de las Prouincias del Peru, el año paſſado de mil y quinientos y ochenta y tres, el qual fue viſto, examinado, y aprouado por autoridad Apoſtolica, y mandado por la Mageſtad del Rey don Felipe nueſtro ſeñor que eſtà en gloria, ſe guardaſſe, cumplieſſe, y executaſſe en las dichas Prouincias, le taſſaron, y mandaron q̃ ſe vendieſſe cada volumen en la dicha ciudad de los Reyes a veynte reales, y de alli arriba haſta la ciudad de la Plata a veynte y cinco reales, y en las Prouincias de Chile, Tucuman, Rio de la Plata, y Santa Cruz de la Sierra a veynte y ſiete reales, como conſta por teſtimonio firmado de mi nombre, fecho en cinco de Setiembre de mil y quinientos y nouenta y vno, que le di por mandado de los ſeñores del dicho Conſejo, ſiruiẽdo por el Secretario Iuan de Ledeſma mi padre. Y auiendoſe agora mandado boluer a imprimir por los dichos ſeñores, ſe ha mãdado confirmar y aprouar la dicha taſſa, y que ſe ponga al principio de cada vno de los dichos volumines. Y para que dello conſte, doy eſta firmada de mi nombre, en Madrid a quinze de Otubre de mil y ſeyſcientos y catorze años.

Pedro de Ledeſma.

PRI-

PRIVILEGIO.

DOn Felipe por la gracia de Dios Rey de Caſtilla, de Leon, de Aragon, de las dos Sicilias, de Ieruſalen, de Portugal, de Nauarra, de Granada, de Toledo, de Valencia, de Galicia, de Mallorca, de Seuilla, de Cerdeña, de Cordoua, de Corcega, de Murcia, de Iaen, de los Algarues de Gibraltar, de las Islas de Canaria, de las Indias Orientales, y Occidentales, Islas, y Tierrafirme, del mar Oceano, Archiduque de Auſtria, Duque de Borgoña, de Brauãte y Milã, Conde de Abſpurg, de Flandes, y de Tirol, y de Barcelona, Señor de Vizcaya, y de Molina, &c. Por quanto el Rey mi ſeñor y padre que aya gloria, conformandoſe con lo diſpueſto y ordenado en el ſanto Concilio de Trento, auiendo el año paſſado de mil y quiniẽtos y ochenta y tres mãdado juntar los Prelados de las Prouincias del Peru, en la ciudad de los Reyes, celebraron el Sinodo Prouincial, donde ſe determinaron muchas coſas tocantes y pertenecientes al aumento del culto diuino, buen gouierno eſpiritual, correccion y perfecion del Eſtado Eclesiaſtico: y auiendoſe acudido a ſu Santidad por parte de los dichos Prelados, y del Clero con el dicho Sinodo, tuuo por bien de le aprouar, y confirmar: y el Rey mi ſeñor ordenò, y mandò a los Virreyes, y Gouernadores de aquellas Prouincias, que para el cumplimiento de lo diſpueſto en el dicho Sinodo, dieſſen todos el fauor y ayuda que fueſſe neceſſario, y juntamente dio licencia por vna ſu carta y prouiſion Real, fecha a veynte y vno de Agoſto del año paſſado de quinientos y nouenta y vno, al Licenciado Bortolome Menacho, Secretario que fue

del dicho Sinodo, para que por tiempo de ſeys años, el, o quien ſu poder huuieſſe, pudieſſe hazer imprimir, y vender en eſtos Reynos, y en las Indias, y embiar a ellas el dicho Sinodo. Y porq̃ es neceſſario imprimir de nueuo, y embiar a las dichas Prouincias mas cuerpos del dicho Sinodo, por la preſente doy licencia y facultad para que ſe impriman, y embien la cantidad dellos que pareciere a mi Real Conſejo de las Indias, y con ſu orden y licencia y no de otra manera, para que en las dichas Prouincias ſe puedan vender por las perſonas que ordenare el dicho mi Conſejo, conforme a la taſſa que por el eſtà hecha, ſin exceder della, ſin que otra perſona pueda imprimir ni embiar el dicho Sinodo, ſo pena de perdimiento de todos los moldes y adereços, y cuerpos que ſe imprimieren, y vendieren, y de mil ducados por cada vez que ſe hiziere lo contrario, la tercia parte para mi Camara, y las otras dos para el juez y denunciador. De lo qual mandê dar la preſente. En ſan Lorẽço a veinte y ſiete de Setiẽbre de mil y ſeyſcientos y catorze años. YO EL REY. Yo Pedro de Ledeſma Secretario del Rey nueſtro ſeñor la fize eſcriuir por ſu mandado. Regiſtrada. Franciſco de Mondragon. Canciller. Franciſco de Mondragon. El Marques de Salinas. El Licenciado don Franciſco de Tejada y Mendoça. El Licenciado don Iuan Gonçalez de Solorçano. El Licenciado don Iuan de Zuñiga. Doctor don Pedro Marmolejo.

EL REY.

MI Virrey, Preſidentes, y Oydores de las mis Audiencias Reales de las Prouincias del Peru, y mis Gouernadores, y Corregidores de los diſtrictos de las dichas Audiẽcias, à cada vno en ſu juridicion. El Concilio Prouincial que ſe celebro en la ciudad de los Reyes deſſas Prouincias, conforme al decreto del Concilio Tridentino, los años paſſados de mil y quinientos y ochenta y dos, y ochenta y tres, en que ſe ordenaron diuerſos decretos tocantes à la reformacion del clero y eſtado eccleſiaſtico, y para la dotrina de los Indios, y adminiſtracion de los Sacramẽtos en el Arçobiſpado de la dicha ciudad de los Reyes, y en los ſus Obiſpados ſufraganeos, ſe vio en mi Conſejo de las Indias, y por mi orden ſe lleuo à preſentar ante ſu Santidad, para que lo mandaße ver y aprouar: y auiendoſe lleuado à ſu Santidad, tuuo por bien de dar ſu aprouacion y confirmacion, mandando que los dichos decretos del dicho Concilio ſe executaſſen en la forma, y como entendereys por los originales y los traslados que por mi orden ſe han impreſſo en mi Corte, que todo ſe ha tornado à ver en el dicho mi Conſejo, y ſe lleua à eſſas Prouincias. Y pues el dicho Concilio y decretos del ſe han hecho y ordenado con tãto acuerdo y examen, y ſu Santidad manda que ſe cumpla y execute: yo os mando à todos, y à ca

¶ 4 da

da vno de vos, ſegun dicho es, que para q̃ ſe haga aßi, deys y hagays dar todo el fauor y ayuda q̃ conuenga y ſea neceßario, y q̃ contra ello ni parte dello, no vays ni paſſeys en manera alguna. Y encargo al muy Reuerendo in Chriſto padre Arçobiſpo de la dicha ciudad de los Reyes, y à los Reuerendos in Chriſto padres Obiſpos ſus ſufraganeos, comprehendidos en el dicho Concilio Prouincial, q̃ de nueuo hagã publicar en ſus Yglesias cada vno en ſu diſtricto los decretos del dicho Concilio, y cũplan y hagan cũplir inuiolablemente lo que en ellos eſta diſpueſto y ordenado, como en ellos ſe contiene, y ſu Santidad lo ordena y manda, ſin lo alterar ni mudar en coſa alguna. Fecha en S. Lorenço à 18. de Setiembre, de mil y quinientos y nouenta y vn años.

YO EL REY.

Por mandado del Rey nueſtro ſeñor.

Iuan de Ybarra.

ILLVS-

ILLVSTRISSIMO Domino Fernando à Vega & Fonſeca, Regij ſenatus Indici Præſidi.

Ioſephus Acoſta Societatis Ieſu Theologus. S.

SEMPER quidem, Illuſtriſſime domine, Prouincialia Cōcilia ab Eccleſia ſancta magni æſtimata ſunt, ſed tunc maximè celebrata, & plurimi vſus habita, cùm religio Chriſtiana in quauis prouincia nouas radices agere inciperet. Quòd intelligerent ſancti Patres maiores noſtri, ad mores componendos, ad diſciplinam Eccleſiaſticā penitus inducendam, ad comprimendas de-

niq́; veteris ſuperſtitionis reliquias, & vitæ liberioris licentiã coercendã, opus eſſe conuentu multorum præſulum, qui ſapientia, autoritateq́; ſua nouæ prouinciæ formam maximè congruentem conſtituerent. Id ita habere, facile perſpiciet, qui Gallicana, & Germanica concilia tempore Caroli, & Ludouici Imperatorum, celebrata euoluerit. Toletana prima tempore Gothorum, Græcanica quoq́; ſuperiorum temporum, cum Eccleſiarum apud gentes illas fundamenta iacerẽtur. Itaq́; maiorum inſtituta autoritatemq́; ſequuti, qui Catholicæ inuictiſsimi Regis Philippi maieſtati in iſto ſenatu fuere à conſilijs, cùm de rebus Indicis optimè ſtabiliendis ageret, illud in primis curãdum cenſuere, vt in nouis Indiarum Eccleſijs Prouinciales conuentus agerentur, vbi de inſtructione Indorum, de Eccleſiaſtica diſciplina retinenda, de populi emendandis moribus, pro ratione temporum, ac regionum quam fieri poſſet accuratiſ-

ſime

ſime decerneretur. Idq́ Regijs literis, atq́ edictis ad Epiſcopos, & Proreges Indiarum ſæpe, atq; ardenter eſt actum, ac tandem aliquando perfectum. Atque in alijs quidem Metropolitanis Eccleſijs ſynodi Prouinciales celebratæ ſunt, Limam verò hoc eſt in Regiam ciuitatem ex Peruano Regno cum ſuo Metropolitano Epiſcopo, octo conuenere: quorũ vt ſunt diœceſes amplæ, & valde diſiunctæ, ita non potuit eſſe aut exiguus labor, aut impenſæ mediocres. Verùm cauſa ita merito poſtulante, neque laboribus, neque tempori parcendum fuit. Nam quod rarò poſſe contingere congregationes ſuas Epiſcopi, in tam vaſtis regionibus animaduerterẽt, tunc operam ſibi omnem adhibendã exiſtimarunt, per biennium propemodũ laborantes, adiumentum quoque præbentibus viris in illa regione literis, & experientia, & religione præſtantibus. Itaque poſt diu multumq́ agitatas varias cauſas, edita ſunt decreta maximè opportu-

na omnium pene ſapientiũ calculis probata, demũ promulgata, atque exhibita. Sed vt eſt vbiq; morum reformatio ingrata, à quibuſdam de clero tumultuatum eſt, querelæ aduerſus Epiſcopos propoſitæ, appellationes demum interpoſitæ. Concilij ipſa decreta in iſto Regio ſenatu cui præes, eorundem opera diu, ac diligenter inſpecta: nihil inuentũ, quod aut ciuili adminiſtrationi eſſet oppoſitũ, aut à Christiana, & Eccleſiaſtica cura alienum. Tantum cenſuræ frequentiores atque interdum rigidæ viſæ fuerunt tantiſper temperandæ, ne nimius Zelus potius pietati obeſſet. Quare Rege noſtro pijſsimo ex tua iſtiuſq; collegij ſententia ſic ſtatuente, concilium ipſum Romam delatum eſt, atque adeò à ſanctiſsimo domino noſtro Sixto Quinto, poſtulatum, vt & comprobaretur, & aliqua ex parte corrigeretur. Itaq; autoritate Summi Pontificis in cõgregatione præclariſsimæ Cardinalium conciliorum cauſis cognoſ-

cendis

cẽdis deputatorũ, lecta, & tractata ſunt, decreta omnia huius Prouincialis ſynodi, vbi etiam appellatores auditi, & tota res diligẽter acta. Deniq́; paucis quibuſdam aut declaratis, aut immutatis, concilium ipſum probatum eſt, ac præclare cõmendatum, atque vt modis omnibus obſeruetur, ab illa grauiſsima congregatione præceptum. Sed vt conſtaret Romæ à tantis Patribus autoritate Põtificis Maximi, ita fuiſſe decretum, vt à Catholico Rege noſtro poſtulatũ fuerat, rurſus Regio iſti ſenatui repræſentauimus conciliũ ipſum autenticũ, quod tibi, Vir Clariſsimè, collegisq́; tuis ita placuit, vt quanuis reclamante adhuc appellatorũ parte, nouo decreto ſtatuerit Peruanis Præſulibus atq́; Proregi de illius accurata obſeruatione ſcribẽdũ, & vt omnibus eſſet copia, ſtatim Typis mãdandũ. Faxit Deus, vt quæ tanto labore parata, tanto etiã conſilio prouiſa ſunt, pari diligentia, ac ſtudio ſuſcipiantur atq́; obſeruentur. Recte

Roman. 2. enim Paulus monet, nihil prodeſſe legem niſi illam obſerues: quin potius grauioris iudicij reos conſtituere omnes, qui agnoſcunt quidem agenda, ſed agere prætermittunt. Tuam vero amplitudinem pro iſtius loci dignitate adniti decet, vt quæ ad illarum regionum ſalutem bene ac maturè deliberata ſunt, diligenter atque integrè executioni tradantur. Vale. Madriti. Nono Kalendas Maias. Anno M.D.LXXXIX.

DE

DE IIS QVÆ IN HOC Concilio Prouinciali à ſacra congregatione Cardinalium autoritate ſummi Pontificis detracta, aut emendata ſunt.

NEMO Catholicus dubitat ad Romanum eundēque ſummū Pontificem pertinere acta, ac decreta Prouincialiū ſynodorum recognoſcere, atque vbi opus fuerit emēdare. Nā pro ſuprema in Eccleſia Dei autoritate, quā à Chriſto domino accepit, Spiritus ſancti luce etiā copioſiore illuſtratur, vt quæ videnda ſunt videat: cuius cenſuram approbationemq; aut correctionem, non modo ſancti Patres Eccleſiarum lumina, Athanaſius, Auguſtinus, Hieronymus, cæterique tales,

verùm concilia ipſa Prouincialia,& ſtudioſiſsimê flagitarunt,& fidelíſsimè acceperunt.Quo exemplo in hoc concilio Peruano à ſacra congregatione Cardinalium iuſſu ſanctiſsimi Patris Sixti Quinti nonnulla mutata emendataque ſunt.Ex quibus,quæ ſunt præcipua,ſubijciam.

In primis cenſuræ quædam in quibus excõmunicatio ipſo facto ferebatur, quôd videretur pœna rigidior, vel prorſus ſublatæ ſunt, vel in pœnas alias mitiores cõmutatæ.Nam quæ in actione ſecunda, cap. 23. ferebatur aduerſus fœminas cooperto vultu vias publicas inambulantes, ſiue de feneſtris proſpicientes,dum proceſsiones ſupplicationes vé fiunt,omninò ſublata eſt.

Deinde,quæ in Actione tertia, cap.9. aduerſus clericum ſine literis dimiſſorijs ex vna diœceſi in aliam commeantem, commutata eſt in pœnam pecuniariam arbitrio Epiſcopi.

Itemq;

Itemq; in eadem Actione, & capite eodem aduerſus Vicarios, & Prouiſores, & Iudices Eccleſiaſticos admittentes clericum ex aliena diœceſi etiam ad celebrandum ſine literis dimiſſorijs, eodem modo commutata eſt in pœnam pecuniariam arbitrio Epiſcopi.

Præterea, in eadem tertia Actione, cap.17.aduerſus clericum aleis, aut cartis pictis, aut alteri, iure prohibito, ludo vacantem, ferebatur ſententia excommunicationis ipſo facto, dũmodo precium duorum aureorum excederet in ludendo. Id temperatum eſt, vt pœnam excommunicationis clericus non incurrat, niſi ſummam excedentem quinquaginta aureos luſerit.

In eadem Actione cap. 18. ferebatur aduerſus clericum, qui fœminam, equitando ducit à tergo, aut ambulãdo manu tenet, aut comitatur, itemq; in ipſas fœminas tali miniſterio clericorũ vtentes. Mutata eſt in pœnam arbitrariam

Epiſcopi. Quin etiam quod decretum habebat, etiam ſi mater eſſet aut ſoror, non eſſe fœminam à clerico cõmittandam, quia nimium id viſum eſt, correctum eſt, vt exceptio potius fiat, niſi mater aut ſoror ſit. Æquum enim cenſuerunt eſſe patres grauiſsimi, vt matri aut ſorori poſsit clericus ciuſmodi obſequium impendere.

Cap. 21. Actionis ciuſdem ferebatur excommunicatio in clericum conducentem decimas per ſe, vel per interpoſitam perſonã: hæc prorſus ſublata eſt. Quin potius quoniam Doctores nobiles ſentiunt non eſſe contra ius canonicum decimas Eccleſiarum à clericis conduci, decretum ipſum ita emendatum eſt, vt ſolum habeat, leges ſacras, quæ prohibent clericos conductores fieri, eſſe ad vnguem obſeruandas: nulla de decimarum conductione noua prohibitione facta.

Præter cenſuras iam dictas, etiam mode-

moderari placuit,quod in ſecũda Actione cap. 30. decretum erat, vt nullus ordinaretur ad titulum domicilij iurati, niſi per triennium integrum,verè & realiter commoratus ſit in ea diœceſi : cuius loco poſitum eſt. Neminẽ ſub prætextu domicilij eſſe ordinandũ, niſi illud legitime, quemadmodũ ius ſtatuit, contractum fuerit.

In capite etiam ſeptimo Actionis tertiæ habebatur, in cauſis criminalibus clericorum,neque fiſcalem, neque notarium laicum eſſe admittendum,ſed in ſacris ordinibus conſtitutos eſſe debere,qui ijs officijs fungerentur.Id totum auferre placuit, quod non vſque adeo conſentaneum iuri viſum ſit.

Capite 16. Actionis quartæ cum ageretur de parochia non ſuſcipienda ſine Epiſcopi collatione etiam â regularibus,additum erat,regulares præter ordinarij facultatem curã gerere parochię nullatenus iura permittere,& matrimonia

nia ab ijs copulata, eſſe irrita & inualida, niſi Apoſtolico priuilegio fulcirentur, quôd tamen nullum eſſe Epiſcopi iudicabant. Hoc totum detrahendum ſacra congregatio cenſuit, quôd noluerit de priuilegijs ſedis Apoſtolicæ, quæ ſe regulares habere contendunt, definitam ferri ſententiam. Quare cauſam hanc inter ordinarios, & regulares pro neutra parte definitam reliquit: quod ſanê prudentia ſua, non ad alicuius omninô regularium inſtantiã egerunt illuſtriſsimi Cardinales.

Sunt etiam nonnullæ pœnæ pecuniariæ de quibuſdam locis detractæ, quod non videretur cauſa vſque adeô vrgens, neq; ipſa frequentia mulctæ pecuniariæ valde eſſet vſitata in canonicis decretis. Hæc atque alia minutiora non erit opus indicare.

DE

DE IIS QVÆ CONcilio addita ſunt ab eadem ſacra Congregatione.

IN Actione prima profeſsio Fidei poſita erat iuxta concilium Compoſtellanum Salmanticæ celebratum. Viſum eſt ſacræ Congregationi potius ponendam eſſe, vel addendam eam formã profeſsionis, quam Pius Quartus inducit in conſtitutione edita anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, cuius initium eſt: Iniunctum nouis. Tum quod ea forma commodior ſit & plenior, tum quod Apoſtolicæ & Romanæ Sedis ſicut fidem omnes vbique Eccleſias ſequi oportet, ita profeſsionis formam præferre deceat.

Actione tertia, capit. 33. vbi de ſanctimonialium bonis agitur, ad finem totius decreti addidit Congregatio: Quod ſi ex redditibus Monaſterij, vel ex conſuetis eleemoſynis tantum ſuppetat monia-

libus,

libus, vt ad ipſum victum, fabricam Eccleſiæ, aliaſq; neceſsitates cõmode ſufficiat, minimè licet alias recipere pacta certa eleemoſyna pro dote: ſecus ſi monialium numerus augeatur. Cur id addiderit, in promptu eſt, quòd ſimoniacum iudicauerit, pro ingreſſu monaſterij de bonis paciſci: tantumque id eleemoſynæ accipere tutum ſit, vbi monaſterium indiget.

In quinta eademque vltima Actione, breue capitulum in fine addidit Congregatio in hæc verba. Omnia autem & ſingula huius Prouincialis Concilij decreta ſanctæ Sedis Apoſtolicæ cenſuræ & correctioni ſint ſubiecta. Nam quod Archiepiſcopus, atq; Epiſcopi cõprouinciales per ſuas literas ſanctiſsimo Domino noſtro ſignificarunt, de ſua reuerentia, & ſubiectione fideliſsima erga Sedem Apoſtolicam, id quoque aliquo decreto in ipſo Concilio teſtandum fuit, quemadmodum ſolent Synodi

non

non ſolum Prouinciales, ſed etiam Generales, atque æcumenicæ, ſummi Pontificis approbationem cõfirmationemq́; poſtulare.

DE IIS QVÆ REclamante appellatorum parte, à ſacra Congregatione Cardinalium ex autoritate ſummi Pontificis in hoc Concilio rata habita confirmataq́ ſunt.

QVanuis aliquot excommunicationis latæ cenſuras, ſacræ Congregationi remouere placuerit, vt eſt ſupra oſtenſum; non tamen omnes, quæ in hoc Concilio Prouinciali decretæ ſunt. Quin potius matura tractatione diſcuſſas, nonnullas relinquendas vt erant, atque approbandas iudicauit, quòd eſſent cauſæ magni ponderis, ob quas ferrentur. In quo genere ſunt tres præcipuæ. Primum Actione ſecunda, cap. 41.

in eos qui parochiam Indorum ſine aſſenſu ſui Antiſtitis deſerunt; aut ante diſcedunt, quam ſucceſſoribus rerum Ecclesiaſticarum ſuæ curæ commiſſarum rationem reddant. Huius cenſuræ ratio idonea ſtatim redditur in ipſo textu Concilij. Nam & fraudes, inquit, in rebus Eccleſiæ non tolerandæ ſiunt, & Chriſti oues facile deſertæ pereunt. Vtrumque damnum crebrò datum in illis tam vaſtis regionibus Præſules diuturna experientia abunde didicerunt.

In Actione quarta, capit. 3. in viſitatores proceſſus aliquos occultantes, aut iniqua colluſione cum viſitatis eorum crimina diſsimulantes, aut ad ordinariũ prædictas cauſas non integre tranſmittentes. Sciunt experti illarum regionum, viſitatorum ſæpe cupiditate & fraudibus viſitationes non parum fuiſſe corruptas, vnde remedij nihil rebus Eccleſiaſticis allatum ſit, quin potius damni plurimum datum. Quam viſitationis

Cano-

Canonicæ perniciem amouere cupiens Synodus, ſtatuit à viſitatoribus cauſas criminales parochorum cognoſci quidem ſed definitiuam Epiſcopis reſeruari. Ne verò aut proceſſus occultarẽtur, aut corruptè tranſigerentur, Excommunicationis latæ ſententiam intentandã cenſuit, idque ſacræ Cõgregationi etiã placuit.

Sed inter omnes huius Concilij cenſuras illa præcipua eſt, quæ in Actione tertia, capite quarto, & quinto lata eſt in clericos mercaturæ operam dantes, tum etiam in parochos Indorum qui per ſe, vel etiam per interpoſitam perſonam quamcunq; cũ quibuſuis Indis mercaturam exercere præſumunt, aut etiam pecora alere, aut agros colere, aut vehendis mercibus animalia tenere vel locare, aut ipſos Indos ad mineralia ſibi curanda mittere, vel eorum operam locare, denique vel cum ipſis Indis negotiari vel cum alijs, per ipſos. Hoc ſanè

decreto grauiter plerique parochorum offenſi ſunt, atque ob hoc maxime appellarunt,& quantum licuit,vt tolleretur, egerunt: quôd videretur certê durum,& acerbum, atq; clericorum fortunis iniquum, tum etiam conſcientijs periculoſum,cum ſit id tam vſitatum in illis locis,vt nihil magis. Verum vt hæc cenſura præ omnibus vna grauior fuit, ita hac dempta, cætera omnia in hoc concilio prouinciali prouiſa,nullius pene eſſe pretij & vſus, omnes rectè ſapientes cenſuere.Igitur cauſa hæc, parte appellatorum inſtante, in Regio Senatu Indico diligenter diſcuſa eſt. Sed cum conſtaret Regijs edictis etiam cautum eſſe, vt Parochorum negotiationibus, quod eſſent, Eccleſiæ Indicanæ certa pernicies,Epiſcopi omnibus modis occurrerent, rectè eſſe poſitam cenſuram Senatus iudicauit. Inuictiſsimus quoque,atq; catholicus Rex Philippus: per legatum ſuum ſiue Oratorem Ro-

mæ

mæ agentem Pontifici Maximo ſuggerendum putauit, vt cenſura quæ in Parochos Indorum negotiantes lata fuerat à Synodo Prouinciali, nullo modo tolleretur, quin potius ſedis Apoſtolicę autoritate confirmaretur Romæ poſt multam controuerſiam atque vtriuſq; partis allegationes auditas, tandem eſt definitum, decretum Concilij cum ſua cenſura manere debere. Inducta eſt ſacra Congregatio in eam ſententiā ijſdem rationibus quibus Epiſcopi impulſi ſunt. Primum quod negotiationes Parochorum magno ſcandalo Indis, atq; Euangelio ipſi grauiſsimo impedimento ſint, quod putent Indi religionem Chriſtianam eſſe venalem, & nihil aliud Euangelij miniſtros, quàm quæſtum agere. Deinde præter modum occupantur & diſtinentur Indi in ijs temporalibus ſacerdotū lucris, & multum ſæpe grauiterque vexantur. Tertio vitia primorum inter Indos quos illic

Cacicos, aut Curacas vocant, facilè diſſimulantur, adulteria, inquam, ebrietates, ſuperſtitiones, idolatriæ, dum ad hæc Parochi conniuent, vt ad ſua lucra operam Indorum promptam habeant. Quartò ipſi Sacerdotes in ijs occupati ſæpe confeſsiones maiorũ etiam ægrotantium, baptiſmum paruulorum, catecheſim, cæteraq; officia prætermittunt aut negligenter exercent. Quintò iniquæ fraudes hac occaſione nectuntur dum Indi ſuis Parochis obſequium præſtare volentes, merces aut emunt, aut diſtrahunt, quoquo pretio Parochis libet. Denique tota res ſordida eſt, & Chriſti miniſtro indigniſsima, dum parœciæ non ob aliud ambiuntur atque curantur, quàm vt mercibus & lucro augeantur clerici. Quæ profectò omnia ſic ſe habere, nemo dubitabit, qui ſit rerum Indicarum vel tenuiter peritus. Quare omnium ſapientiũ vox fuit, Nihil in Concilio proficere poſſe patres,

tres, niſi negotiationem à Neophytorum præpoſitis omnibus modis excluderent. Et pœnas quidem pecuniarias ad id nihil prodeſſe, longa experientia compertum eſt, cũ fuerint ſuperioribus ſynodis ſatis magnæ propoſitæ; Viſitationes quoque in ea re parum, vel nihil potius efficere certum eſt, quod vel occultentur, vel diſsimulentur, vel certè non emendentur negotiatorum crimina. Ergo vnum illud remedium reſtare viſum eſt, ſi idem eſſet & reus, & iudex futurus ſui, quod in excommunicationis latæ ſententiæ pœna fit. Neque admodum timendum eſt, ne irregulares Parochi fiant, aut enim cenſuram timentes abſtinebunt, quod plerique facient, aut ſi nec ſic quidẽ abſtinuerint, ſe & apud Deum, & apud homines nihil aliud quam mammonæ ſeruos declarabunt. Neq; vero cenſenda eſt tanta acerbitas huius decreti, ſi recolas à Gelaſio primo ob ſimilem negotiatio-

nis culpam clericos deponi iuſſos, vt conſtat 88. diſt. cap. conſequens, & ab Alexandro tertio anathemate percuti clericum, aut monachum mercaturā, aut negotiationem eiuſmodi exercentem, cap. ſecundum inſtituta. Extra. Ne clerici, vel monachi. Nam quod quidā inopiam prætexunt, apertus eſt dolus, cum Paræciæ Indicanæ habeant redditus non ſolum ſufficiētes, ſed etiam copioſos. Nihil etiam aliud quærunt, qui iſta prætexunt, quam breui ad eas opes peruenire, quibus aucti & Indorum curam abijciant, & ad ſuos locupletes reuertantur. Adhibita eſt nihilominus à congregatione illa moderatio, vt poſſit Parochus victui neceſſaria pecora alere. Id enim nullo modo negotiationis nomine debet intelligi.

Relictæ quoque ſunt quædam aliæ cenſuræ, ſed quæ vix quicquam curæ afferant, quod in eas rarus ſit qui incidere ſoleat.

Poſtre-

Poſtremò Actionis ſecundæ decretum vltimum de collegio ſeminario inſtituendo & de contributione faciēda, reclamante quoq; appellatorū procuratore, confirmatum eſt, propterea quod Concilij Tridentini inſtitutum nuſquam æquè neceſſarium ſit, atq; in nouis Indorum Eccleſijs, quæ miniſtrorum, & numero, & facultate magnopere indigent.

DOMINO ARchiepiſcopo ciuitatis Regum.

REVERENDISSIME Domine. vti fr. Synodum Prouincialem ab Amplitudine tua iſtic anno M.D.LXXXIII. celebratam, & ad ſanctiſsimum Dominũ noſtrum poſteà miſſam Illuſtriſsimi Cardinales Cõcilio Tridentino interpretãdo præpoſiti ex ſuo munere, eiuſque ſanctitatis iuſſu diligenter perlegerunt, ex eaq; Amplitudinis tuæ pietatem, & quod inde elucet, in catholicam Religionẽ, & ſanctam ſedẽ Apoſtolicam ſtudium, perſpexerunt. Nũc Synodum prædictam ad Amplitudinem tuam remittunt, vbi viſum fuit, emendatam, atque aptatam, vt eo modo, quo illam acceperit, edendã, & pro iſtorum populorum ſalute, atque eccle

ſiaſticæ

ſiaſticæ diſciplinæ conſeruatione omninò curet obſeruandam. Si quid autẽ erit, in quo Congregationis ſumma erga eam voluntas in ſpirituali administratione iſtius Prouinciæ latiſsimo locorum interuallo à nobis diſiunctæ, caritate autem coniunctiſsimæ adiumento eſſe poſsit; ſciat Amplitudo tua, ſe eius opera ſumma cum fiducia vti poſſe. Quod ſi fecerit, intelliget, quò membra iſta ſunt à capite remotiora, eò nos ſemper fore ad ea fouenda paratiores. Et niſi nobis tua in iſto paſtorali officio prudentia & aſsiduitas ſatis perſpectæ eſſent, iſtum tibi nouum gregem multa cura indigentem pluribus verbis commendaremus: quod tamen breui facimus, non quia opus eſſe exiſtimemus; ſed vt noſtrum erga recẽtes iſtos veræ fidei, & religionis alumnos ſtudium, & caritatem oſtẽdamus. Quod ſupereſt, Deo gratias agimus, qui voluerit in iſtas regiones eius reg

 num,

num, & nomen poſt multa ſecula propagari, eumq́ ſuppliciter rogamus, vt pergat iſtas nationes quotidie magis diuinæ lucis ſuæ radijs illuſtrare. Amplitudinique tuæ vires ſubminiſtret, quibus ſibi impoſito graui quidem, & laborioſo oneri ſuſtinendo ſufficere poſsit, omniaq́ illi inſuper proſpera cōcedere, gratiæque ſuæ donis eam cumulare dignetur. Romæ, die vigeſimoſexto Octobris, M.D.LXXXVIII.

Amplitudinis tuæ Reuerendiſsimæ.

Uti fr. ſtudioſus A. Card. Carafa.

EN

EN LA Villa de Madrid a veynte y tres dias del mes de Diziembre, de mil y quinientos y ochenta y ſeis años, ante el Doctor Iuan Baptiſta Neroni, Vicario general de la dicha Villa por ſu ſeñoria Iluſtriſsima del Cardenal don Gaſpar de Quiroga, Arçobiſpo de la ſanta Yglesia de Toledo, Primado de las Eſpañas, Chanciller mayor de Caſtilla, Inquiſidor general de los Reynos y ſeñorios de ſu Mageſtad, y de ſu Conſejo de Eſtado, e por ante mi el Notario publico y teſtigos infraeſcritos, ſe preſentò vna peticion con cierto teſtimonio autentico del Cōcilio Prouincial, que parece ſe celebró en la Catredal de la ciudad de los Reyes, de la Prouincia del Piru, firmado de vna firma que dize, el Licenciado Menacho, e ſellado con cierto ſello, e comprouado por ciertos eſcriuanos publicos de la ciudad de los Reyes: ſu tenor de la qual dicha peticion, es como ſe ſigue.

EL Maeſtro Domingo de Almeyda, en nombre del Clero de las Charcas, q̄ es en el Piru: digo, q̄ yo tengo neceſsidad para en guarda del derecho de mis partes, de *Peticion.*

vn traslado del Concilio que ſe celebrò en la ciudad de los Reyes, en manera q̃ haga fee. A V.m. ſuplico mande al preſente Notario me lo dè en publica forma, interponiendo V.m. a ello ſu autoridad y decreto judicial, para q̃ valga y haga fee, aſsi en juyzio, como fuera del: y para ello, &c. Pido juſticia. El Maeſtro Domingo de Almeyda.

Y aſsi preſentada la dicha petició, y viſta por el dicho Vicario general juntamẽte con el dicho teſtimonio del dicho Concilio Prouincial, que eſtá eſcrito en papel, y en lengua Latina, y que por el dicho inſtrumento conſta eſtar ſano, no roto, ni cãcelado, ni en parte alguna ſoſpechoſo, dixo, que mandaua, y mandò ſe ſaque el traſlado que por la dicha peticion ſe pide, para el efeto que en ella ſe declara. Teſtigos Franciſco de Ayala, y Fráciſco Ortiz. Paſſò ante mi Iuan Gutierrez Notario.

En cũplimiento de lo qual yo Iuan Gutierrez Notario publico Apoſtolico y Real y del numero de la Audiencia Arçobiſpal de la dicha villa de Madrid, hize ſacar traſlado de la dicha eſcritura, e teſtimonio del dicho Concilio, el qual es como ſe ſigue.

ACTIO

ACTIO PRIMA.
Concilij Prouincialis.

IN NOMINE ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, Sancta ſynodus in Vrbis Regiæ Prouinciæ Peruanæ Cathedrali Eccleſia beati Ioannis Apoſtoli Euangeliſtæ titulo conſecrata ex præſcripto ſacrorum Canonum, præſertim ſacri Concilij Tridentini, auctoritate S. D. N. Gregorij XIII. Romani, ac ſummi Pontificis voluntate, etiam cupiente Catholico, atque inuictiſsimo Rege noſtro Philippo ſecundo Hiſpaniarũ, & noui orbis Domino, ad fidei exaltationem, & nouæ Indorum Eccleſiæ vtilitatem, cle-

rique, ac populi Chriſtiani Eccleſiaſticæ diſciplinæ congruentem reformationem ritê, ac legitimê congregata præſidente in ea Illuſtriſsimo ac Reuerendiſsimo D. Toriuio Alphonſo Mogrouejo, Archiepiſcopo Metropolitano, præſtante excellenteque admodum viro Domino Martino Henriquez Peruani huius Regni Prorege, locum ſecurum, ac tutum reddente ipſi Concilio, ac ſimul cõuenientibus Reuerendiſsimis Patribus ac Dominis, domino fratre Antonio de ſancto Michaele, Epiſcopo Imperialis ciuitatis. Domino Doctore Sebaſtiano Lartaun Epiſcopo Cuzqueñ. Domino fratre Didaco de Medellin Epiſcopo ſancti Iacobi Chileñ. Domino fratre Alphonſo Guerra Epiſcopo Fluminis quem dicũt de la Plata. Tum etiam ſenatu Regio, & Procuratoribus Eccleſiarum, & clero huius Metropolis poſt ſolemnem proceſsionem ex D. Dominici templo in

ipſam

ipſam Cathedralē magno populi concurſu, & lætitia factam, ac miſſarum ſolemnibus per illuſtriſsimum Archiepiſcopum celebratis, concione quoq; habita per Reuerendiſsimum Epiſcopum Imperialis, die decimaquinta Auguſti glorioſiſsimæ Virginis Deiparæ Aſſumptioni ſacrata, Anno milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſecundo, in primis Cõcilium Prouinciale legitimê inchoare, atque inchoatum eſſe patrũ vno conſenſu declarauit.

Deinde Sacroſancti Concilij Tridentini decretum de celebrandis Concilijs Prouincialibus recitatum eſt, cuius initium eſt, *Prouincialia concilia ſicubi omiſſa ſunt, &c.* eiuſdemque Concilij aliud decretum de recipienda vniuerſali, & Æcumenica Tridentina ſynodo, cuius initium eſt; *Cogit temporum calamitas*, vſque ad finem.

Concil. Trid. Seſſ. 25. c. 2.

Concil. Trid. Seſſ. 25 c. 2.

Mox antiquorum patrum exemplũ, atque auctoritatē ſequuta ſynodus fidei

Catho-

Catholicæ profeſsionem tanquã omnium rectè agẽdarum rerum optimum fundamentum ante omnia præmittendũ cenſuit. Itaque iuxta formã præſcriptam conſtitutione ſanctæ memoriæ Pij IIII. edita anno M.D.LXIIII. incipiente: *Iniunctum nobis*: ſynodus profeſsionem clara & alta voce in hæc verba fecit. *Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continẽtur ſymbolo fidei quo ſancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet. Credo in vnũ Deum Patrem omnipotentem factorem cœli & terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium, & in vnum dominum Ieſum Chriſtum filium Dei vnigenitũ, & ex Patre natũ ante omnia ſæcula, Deum de Deo lumen de lumine, Deũ verum de Deo vero, genitũ non factũ conſubſtantialẽ Patri, per quẽ omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtrã ſalutẽ deſcẽdit de cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto*

ex

ex Maria Virgine. Et homo factus eſt. *Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato: paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundũ ſcripturas. Et aſcendit in cœlũ, ſedet ad dexterã Patris. Et iterum venturus eſt cũ gloria iudicare viuos & mortuos. Cuius Regni non erit finis. Et in Spiritũ ſanctum Dominũ, & viuificantem. Qui ex Patre, Filioq; procedit. Qui cũ Patre & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur. Qui locutus eſt per Prophetas. Et vnã ſanctã Catholicã, & Apoſtolicã Eccleſiam. Confiteor vnũ Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorũ. Et vitã venturi ſæculi. Amẽ.* Apoſtolicas & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſq; eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & cõſtitutiones firmiſsimê admitto, & amplector. Item ſacram ſcripturam iuxta eum ſenſum quẽ tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de verò

ſenſu,& interpretatione ſacrarũ ſcriptu rarum admitto,nec eam vnquã niſi iux ta vnanimem conſenſum Patrum acci piam,& interpretabor.Profiteor, quoq; ſeptem eſſe veré,& propriè ſacramenta nouæ legis â Ieſu Chriſto domino noſtro inſtituta,atq; ad ſalutẽ humani generis,licet non omnia ſingulis neceſſa ria, ſcilicet Baptiſmum cõfirmationem Euchariſtiam,pœnitentiam, extremam vnctionem,ordinem,& matrimonium, illaq; gratiam conferre,& ex his Baptiſ mum,cõfirmationem, & ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe: receptos quoque,& approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium ſacramẽtorũ ſolemni adminiſtratione, recipio,& admitto omnia, & ſingula, quæ de peccato originali,& de iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita,& declarata fuerũt, amplector, & recipio.Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum,proprium,& propiciatorium

torium

torium ſacrificium pro viuis, & defun-
ctis, atque in ſanctiſsimo Euchariſtiæ ſa
cramento eſſe verê, realiter, & ſubſtan-
tialiter corpus, & ſanguinem, vna cum
anima, & diuinitate Domini noſtri Ieſu
Chriſti, fieriq; conuerſionem totius ſub
ſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtā-
tiæ vini in ſanguinem, quā conuerſionē
catholica Eccleſia tranſſubſtantiationē
appellat. Fateor etiam ſub altera tātum
ſpecie totū, atque integrūChriſtū, verū-
que ſacramentum ſumi, conſtanter te-
neo purgatoriū eſſe, animaſque ibi de-
tentas fideliū ſuffragijs iuuari, ſimiliter
& ſanctos vna cū Chriſto regnātes, ve-
nerādos, atque inuocādos eſſe, eoſq; o-
rationes Deo pro nobis offerre, atq; eo-
rū reliquias eſſe venerādas firmiſsime aſ-
ſero. Imagines Chriſti, ac Deiparæ ſem-
per Virginis, necnon aliorū ſanctorū ha
bendas, & retinendas eſſe, atque eis debi
tū honorē, ac venerationē impartiēdā:
Indulgētiarū etiā poteſtatē à Chriſto in

Eccleſia relictam fuiſſe, illarumq; vſum Chriſtiano populo maximê ſalutarem eſſe affirmo, ſanctam Catholicam & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarũ matrem, & magiſtram agnoſco, Romanoq; Pontifici beati Petri Apoſtolorum Principis, ſucceſſoris, ac Ieſu Chriſti vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cætera item omnia à ſacris Canonibus, & æcumenicis Concilijs, ac præcipuê à ſacroſancta Tridentina ſynodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atq; profiteor, ſimulq; contraria omnia, atq; hæreſes quaſcũq; ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno reijcio, & anathematizo: Hanc veram catholicam fidẽ extra quã nemo ſaluus eſſe poteſt, quã in præſenti, ſpõte profiteor, & veracitèr teneo, eandẽ integrã, & inuiolatã, vſq; ad extremũ vitę ſpiritũ, cõſtãtiſsimè (Deo adiuuãte) retinere, & cõfiteri, atq; à meis ſubditis vel illis

quorum

quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari quã tum in me erit curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro, ſic me Deus adiuuet & hæc ſancta Dei Euangelia.

Concil. Tolet. 11. c. 1. 5. q. 4. c. in loco.

Concil. Cõſt. ſeſſ. 1. in prin.

Eodem modo Epiſcopus Imperialis ab ipſo Archiepiſcopo fidei profeſsionem & Concilij Tridentini receptionẽ exegit.

Concil. Trid. ſeſſ. 2. §. in ſententijs.

His finitis, lectus eſt Concilij Toletani antiquus & approbatus Canon de ordine & modo in ſynodo dicendi ſententiam, & rem vnamquamq; tractandi: Cuius initium eſt. In loco benedictionis prout à ſancta Tridentina ſynodo traditur, atque quomodo procedendum eſſet in his, quæ erunt tractanda declaratum eſt.

Poſt hæc autem ſancta Synodus omnes & ſingulos ad eam accedentes certiores facit, Congregationes habendas fore in capitulo huius Cathedralis Eccleſiæ, vt qui velit aliquid petere, vel

vtilitatis publicæ,cauſa proponere libērum ſibi eſſe in loco prædicto id facere, ſciat.

Denique nullum cuique præiuditiū factum,aut futurum ex loco aſsignato omnibus præſentibus,ſiue etiam abſentibus,declaratum eſt.Cumque ſupradicta omnia, ſic acta , decretaque eſſent, quæſitum eſt à Reuerendiſsimis:an ipſis placerent ea omnia?Ad quæ omnes reſponderunt,*Placent*.

Sic finita Actione prima . Duæ Congregationes quotidianæ,in capitulo Cathedralis Eccleſiæ habitæ ſunt per Metropolitanum, cæteroſq; Epiſcopos frequenter , ipſo etiam præſente Prorege, quoad è viuis exceſsit,necnon Procuratoribus Eccleſiarum,tum etiam Theologis,ac iuris Doctoribus à Cōcilio deputatis . Itemque regularium ordinum Præpoſitis, ac demum Synodi officialibus(vt fieri ſolet)aſsiſtētibus. Ac primū ſuperiorum huius Prouinciæ Synodorū

acta

acta,decretaque diligenter recitata, & annotata ſunt. Deinde Eccleſiarum cō ſtitutiones peculiares, ſiue erectiones, tum à pleriſq; Eccleſijs,& Procuratoribus ciuitatum,atq; alijs idoneis perſonis,libelli plurimi oblati lectiq; ſunt. In quibus,quæ ad reformationem pertinere cuique videbantur, Synodo ſignificarentur,& quæcunque diſputatione, ac matura tractatione digna viſa ſunt, ea Theologorum, & Iuriſprudentium ſtudio,& collatione,& voce,& ſcripto,copioſe per plures menſes agitata ſunt.

Eiuſdem anni 82.menſe Octobri, Reuerendiſsimus D. Petrus Peña Epiſcopus Quitenſis ad ſynodum venit, qui & loco ſuo ſedit, & congregationibus aliquot diebus interfuit,donec morbo diuturno,& ſenio confectus, die ſeptima Martij,anni 83.migrauit é vita, clariſsimo viro Martino Henriquez Prorege,quinto poſt die,ab hac quoque luce ſublato.

Sub eiuſdem Martij initium Reuerē diſsimi Epiſcopi, D. frater Franciſcus Victoria Epiſcopus Tucumaneñ. & D. Alphonſus Granero de Aualos Epiſcopus Plateñ. ad Synodum conuenere, & facta prius profeſsione fidei ſuis locis ſedere ac ſententiam dicere ceperunt. Cum vero, tum in multis grauibuſque controuerſijs componendis, tum in maturo multarum rerum tractatu, quæ ad totius Prouinciæ, ac Regni Indici vtilitatem ac reformationē opportuna admodum iudicabantur in edendo quoq; ac vertendo in idioma Indicum cathechiſmo, compluribuſq; alijs ad Indorū ſalutem ſpectantibus, non paruo labore annus integer exactus eſſet, tandem omnium Patrum ſententia decretum eſt, ſecundam Actionem in templo eiuſdē Cathedralis Eccleſiæ ad beatiſsimæ Virginis Aſſumptionis diem promulgandam eſſe.

Igitur die decimaquinta menſis Augusti,

Es de la Libreria de S. Barbara

guſti, anni milleſimi quingenteſimi o-ctuageſimi tertij ſolemni proceſsione propê Eccleſiā præeunte, omnibus Reuerendiſsimis mitris, ac pluuialibus de more compoſitis, ac miſſam Reuerēdiſſimo Tucumanenſi Pontificali ritu celebrante, ac cæteris peractis, quæ ſunt ex vſu Romanæ Eccleſiæ cōſidentibus in loco præcelſo, ac bene ornato Patribus, præſente Regio Senatu, & Procuratoribus Eccleſiarum, & ciuitatum, capituloque, & Clero, ac populo frequentiſsimo ex ſugeſto, per eundem Reuerēdiſsimum Tucumañ. Epiſcopum recitata ſunt decreta, quæ ſequuntur.

ACTIO SECVNDA CONCILII PROVINCIA-lis Limẽſis in Cathedrali Eccleſia eiuſdem ciuitatis Regum, celebrata in die Aſſumptionis beatæ Mariæ Virginis, decimaquinta Auguſti, Anno milleſimo quingenteſimo octuageſimo tertio.

DE SVPERIORIBVS Synodis, Cap. I.

QVONIAM huius Prouinciȩ ſtatus certas, atq; omnibus peruias leges poſtulat, vt quid ſingulis in rebus agẽdũ eſt, nemo in hac noua Eccleſia iure ignorare poſsit: illud primum hæc ſancta Synodus ſibi prouidẽ

dum

dum cenſuit,vt quid in ſuperioris temporis ſtatutis deinceps etiam retinendũ, ſeruandumque ſit,apertê doceat,atq; explicet. Quæcumque igitur, in prima Limenſi cõgregatione anno à ſalute mũdi, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecũdo,acta decretaq; ſunt:quia in ijs,& legitima auctoritas deſideratur, & pleraq; meliûs poſtea diſpoſita ſunt, nullã de cætero, ſiue in tota prouincia, ſiue in hac diœceſi obligandi vim habeant. Quæ vero deinde per Conciliũ Prouinciale,in hac eadẽ vrbe coactum, anno milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo conſtituta ſunt,cũ ritê, ac legitimê conuocatum,& celebratũ, atque etiam promulgatũ fuiſſe conſtet, ea cum omni veneratione ſuſcipiantur, dummodo Concilium ipſum Canonicũ ſit,& canonica ſtatuta contineat,pręterquam,ſi quid rerum, ac temporis ratione exigente,ab hac Synodo aliter diſpoſitũ,reuocatumuę ſit,ſaluo etiam in

omni-

omnibus iure patronatus, per ſedem Apoſtolicã catholico, atque inuictiſsimo Regi noſtro Philippo, cæteriſque Hiſpaniarum Regibus conceſſo, quod per omnia illæſum, conſeruatũque cupimus, diuturnam, inſuper ac fœliciſsimam vitam à ſummo Deo noſtro, pijſsimæ illius maieſtati deprecantes.

DE TENENDA HAC & ſuperiori Synodo. Cap. II.

SEd ne ea, quæ ſalutariter prouiſa ſunt ignoratione & negligentia, quemadmodũ hactenus ferê cõtigit, inutilia reddãtur, præcipit ſancta Synodus, vt intra duorũ menſium ſpatiũ, â die factæ promulgationis in vnaquaque diœceſi computandum, vel certê quod ordinarius cuiq; præſcripſerit, debeant omnes, ſiue Hiſpanorũ, ſiue Indorum Parochi, atque alij quicumque Eccleſiaſtici iudices, tam decreta Concilij ſupe-

ſuperioris prædicti, quæ ad ipſos quoquomodo pertinebunt, quam omnia huius ſtatuta deſcribere, ac penes ſe habere, ſi quis id facere neglexerit, pœna centum aureorum, & maioris excommunicationis feriatur.

DE CATHECHISMI editione, & verſione. Cap. III.

VT Indorum populi in Religione Chriſtiana adhuc rudes, ſalutari fidei doctrina cõmodius imbuantur, ac tutius, atque eandem vbiq; vnius doctrinæ formam inueniant, placuit veſtigijs generalis Tridentini Concilij inſiſtendo, proprium cathechiſmum huic vniuerſæ Prouinciæ edere, quē omnes Indi pro ſuo captu doceantur, ac memoritêr, ſaltêm pueri teneãt, diebuſque dominicis, & feſtis in publico cõuentu Eccleſiæ repetant, vel illius certê aliquã partem, prout opportunum videbitur,

Concil. Trid. Seſſ. 24. ca. 7. & Seſſ. 25. in fin.

ad.

ad cæterorum vtilitatem recitent. Præcipit ergo ſancta Synodus, omnibus Indorum parochis in virtute ſanctæ obediētiæ, & ſub pœna excommunicationis, vt cathechiſmo hoc, ipſius auctoritate edito, quatenus ſit conformis cathechiſmo à ſancta ſede Apoſtolica edito, quibuſcūque alijs excluſis, deinceps vtantur, & ſecundū eum plebem ſibi cōmiſſam inſtruere curēt. Et quoniam ad Indorū ſalutem non ſolū rerum ſententiarumq; cōſenſus, ſed ipſa etiam ſermonis cōformatio, plurimum confert, prohibet etiam præteruerſionem ipſius auctoritate factā, atque editā, tam in precibus, rudimētiſque doctrinæ Chriſtianę, quàm in cathechiſmo in linguam Cuzquenſem, vel in Aymaraycā, aliam traductionem, à quoquam fieri, vel aliter facta quemquā vti, atque vt idē fructus ad cæteros etiam manet, qui diuerſo â ſupradictis idiomate vtuntur, mandat Epiſcopis omnibus, vt in ſua quiſq; diœceſi,

Conc. Lim. 2 ſeſſ. 3. c. 2.

C. quoniā de off. iud. ord.

ceſi, quam primum curet cathechiſmũ eũdem per idoneos, & pios interpretes in reliquas linguas ſuæ diœceſeos verti: eamque interpretationem ab Epiſcopo ſic approbatam, ab omnibus ſine cõtrouerſia recipi, non obſtante qualibet contraria conſuetudine.

QVID SINGVLI docendi ſint. Cap. IIII.

CVM diuino præcepto omnes Chriſtiani adulti teneantur pro ſuo captu ſcire, quæ ad Religionis Chriſtianæ quam profitentur, ſubſtãtiam pertinent: Qualia ſunt myſteria fidei præcipua, quæ continentur in ſymbolo, mandata decalogi omnibus ſeruanda, Sacramenta quoque ea, quæ neceſſariò cuiq; ſuſcipienda ſunt, Tum demum, quæ à Deo petere, & expectare debemus iuxta Dominicæ orationis inſtitutionem, ſedulò in ijs erudiendi ſunt

Matth.28. *Marc.16.* *1 Pet.3.*

à Pa-

â Paſtoribus, & Miniſtris omnes, maximè rudiores Indi, Ætiopes, pueri, pro cuiuſque ingenio, & opportunitate, ne grauiſsimo morbo ignorantiæ (vt fit paſsim) periclitẽtur, omninò autem curãdum eſt, vt quicumque neque ætate, neque valetudine impediuntur, memoriter diſcant elementa Chriſtiana, maximè Symbolum fidei, orationem Dominicam, præcepta decalogi, ſacramenta Eccleſiæ: Id vt fiat, antiquorum Canonum ſtatuta ſequens, præcipit ſtrictè ſancta Synodus, vt nullus adultus ad ſacramentum Baptiſmi admittatur, qui non priùs ſaltêm Symbolum, & orationem Dominicam memoritêr reddiderit. Idemque in Sacramentis pœnitentiæ, & confirmationis conferendis omninò ſeruetur, excepto vel neceſsitatis articulo, vel nimiæ ſenectutis, aut ægritudinis, ſiue etiam profundę alicuius hebetudinis impedimẽto, quod parochorum, ſeu confeſſariorum iudicio, & cõſcien-

De conſec. d. c. 4. c. Baptizandos. Et c. non liceat Aug. lib. 50. hom. 42. Conc. Fer. Iulian. in præfa. ad fin. Conc. Mōgũtiac. cap. 45. Aug. in Enchiridion. c. 7

Conc. Lim. 2 Seſſ. 2. c. 16.

ſcientiæ relinquatur. Qui verò ijs tantis impedimentis grauati fuerint, vt copioſiorem cathecheſim non admittant, doceantur demum pro ſuo modo præcipua fidei capita, ſcilicet, vnum eſſe Deum omnium rerum authorem, qui accedentes ad ſe, vita æterna remuneret, improbos & rebelles æternis ſupplicijs in alio ſæculo puniat. Deinde hunc ipſum Deum, eſſe patrem, & Filium, & Spiritum ſanctum, tres quidem perſonas, ſed vnum Deum verum, præter quem nullus alius ſit verus Deus, Nam quæ adorant aliæ gentes præter Chriſtianam, non eſſe Deos, ſed dæmones potius, aut figmenta hominum. Præterea filium Dei propter reparandam ſalutem hominum, factum hominem ex Virgine Maria, pro nobis paſſum, & mortuum, ac tandem reſurrexiſſe, & regnare in æternum. Hunc eſſe Ieſum Chriſtum Dominum, ac ſaluatorem noſtrum. Poſtremò neminem

Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 33. & 34.

D poſſe

poſſe eſſe saluum, niſi credat in Ieſum Chriſtum, & pœnitens de peccatis commiſsis ſacramenta ipſius ſuſcipiat, Baptiſmatis quidem ſi infidelis eſt, Confeſsionis autem, ſi lapſus poſt Baptiſmũ: ac deniq; ſtatuat, ea ſeruare, quæ Deus, & Eccleſia ſancta præcipiunt. Quorum ſumma eſt, vt Deũ diligat ſuper omnia, & proximum, ſicut ſe ipſum. Intelligãt igitur Dei ſacerdotes niſi in fide, vt oportet, inſtructos baptizent, vel à peccatis abſoluant, ſe, & grandi ſacrilegio cõmaculare, & animarum reos, apud diſtrictum Dei iudicium reddere.

A PAROCHIS ERVdiendos rudiores. Cap. V.

Conc. Tolet. Actio. 3. c. 5.

RECtores Eccleſiarum parochialium, diebus ſaltem Dominicis, & feſtis, rudimenta Chriſtiana per ſe ipſos populo tradant, ad quos audiendos pueri, & ſerui conueniant: ſciant quoque patres fami-

familias ſe Deo reddituros rationem de filijs, ſeruis, ac tota familia reliqua. Itaq; ſatagant, vt bené, modeſtiq; viuant, vt ſuis temporibus confeſsiones faciãt, vt doctrinam Chriſtianam probé teneant; vt Eccleſiam diſcendi cauſa, & orandi frequentent, ne, quod ſæpe accidit, & diuina oracula minantur, propter corruptos mores liberorum, in ipſos parẽtes, diuinitûs vindicetur. *Conc. Lim. 2 Seſſ. 2. c. 127.* *1. Reg. 2. Amos. 2.*

VT INDI INDICE doceantur. Cap. VI.

CHriſtianæ inſtructionis, aut cathechiſmi ſcopus præcipuus eſt, fidei perceptio, corde enim credimus ad iuſtitiã, quod ore confitemur ad ſalutẽ. Quã obrẽ ita quiſq; inſtruẽdus eſt, vt intelligat, Hiſpanus Hiſpanicè, Indus Indicê; alioqui quantũuis benedicat, mẽs illius, iuxta Apoſtoli ſẽtẽtiã, ſine fructu eſt. Quo circa nullus Indorũ de cętero cõpellatur *Rom. 10. Conc. Remen. c. 15.*

1.Corint. 14. orationes, ſiue cathecheſim Latinè diſcere, cum ſufficiat, multoq́ue meliùs ſit ſuo idiomate pronuntiare, aut ſi qui ipſorum velint, poſſunt etiam Hiſpanicum, quo multi iam vtuntur, adiungere. Præter hæc aliam aliquam linguam ab Indis exigere, ſuperfluum eſt.

NE CLERICI AD expugnandos Indos proficiſcantur. Cap. VII.

NOVAS Expeditiones ſuſcipere aduerſus barbaros, aut infideles, ſine grauiſsima, & meditatiſsima cauſa, minimè oportet, cum agatur de plurimorum hominum fortunis, libertate, ſalute, ac ſæpè temeritate multorum, irreparabilia bello, damna dentur. Quapropter nemo ex clericis, qui doctrinæ Indorum præſunt, vel alias, vtcumq́ue agunt, ad bellum contra Indos, aut alias quaſcumque expeditiones, vt mini-

miniſterijs ſpiritualibus milites iuuet, proficiſcatur, niſi de expreſſa licentia ſui Epiſcopi. Qui ſecus egerit, excommunicationi latæ ſententiæ, ipſo facto ſubiaceat, & pro modo culpæ alijs etiam pœnis acerbê plectatur.

CONIVGIA INTER fratres inita dirimantur. Cap. VIII.

COniugia inter fratres, cum ad Baptiſmi gratiam peruenerint, rata nõ habeantur: ſed quicumque ita coniuncti reperti fuerint, ſeparentur. *Conc. Lim. 2. c. 38. de diuo. c. quanto.*

DE PATRINIS INdorum. Cap. IX.

COnuenit impedimenta quæ ex cognatione ſpirituali oriuntur Indis, quoad fieri poteſt detrahere, ne ignorãtes, quod ſæpe accidit in gradibus illicitis, coniungantur. Eam ob cauſam, &

in ſuperiori Synodo, & in hac, commodum viſum eſt, vt in quouis populo, aut parochia Indorum, certus ſit deſignatus Patrinus, ſiue ſuſceptor, qui baptizādos de fonte leuet, ſed hunc deſignare pertinebit ad ordinarium, qui etiā plures, vt iudicauerit expedire, pro numeroſitate populi poterit conſtituere, ita tamen, vt certi ſint, & quorū fidei poſsit inſtitutio ſpiritualium filiorum committi.

QVID AGENDVM cum ex duobus infidelibus coniugatis alter conuertitur. Cap. X.

Conc. 2. Lim. §. 2. c. 36. DE ijs, qui iam matrimonio iuncti conuertuntur ad fidem, coniugē adhuc infideli permanente, in ſuperiori Concilio, prouidè conſultum eſt, vt ſi infidelis quidem, ſpem ſuæ cōuerſionis maturā oſtendat, Chriſtianus nullo modô ad alias nuptias tranſeat, quemadmodum eſt ſacris Canonibus definitū, ſed coniugis lucrum in Chriſto expectet. Si

verò differat conuerſionem ſuã, neq; tamen iam baptizato coniugi, perniciosſus exiſtat, cũ à fide auertẽdo, aut ad peccatũ mortale pertrahendo (etenim id cũ ſit, ſacri Canones, eos neceſſariò ſeparãdos volũt, & Chriſtiano, noui coniugij incundi poteſtatẽ tribuunt.) Tunc & expectandũ adhuc eſſe per ſemeſtre tẽpus, & aſsiduê de ſua interim conuerſione admonendum. Sed quoniam tum periculum recens cõuerſi cauendum eſt, ne ſi diû permanſerit in toro infidelis, fidem Chriſti, fortaſsis, amittat, dum vult ſeruare homini; tum verò libertati illius conſulendum eſt, ne celebs viuere cogatur, qui forſitam vritur. Idcircò decernimus, vt tranſacto ſex mẽſium ſpatio res ad Epiſcopum deferatur, qui benè perſpecta cauſa, fideli declaret, copiam eſſe aliud matrimonium incundi propter fidei, aut charitatis ſcandalum quod patitur. Quod ſi nullum eſſe periculũ in cohabitatione viderit, iubeat expectare in-

De diuort. c. quanto, & c. haud eamus 28 q.1. c. iam nũc, & c. ſic enim 28. q.2. c. ſi infidelis.

fidelem:vel etiam conſulat cohabitare, ſi prodeſſe intelligit,iuxta Pauli Apoſtoli conſilium. Neque enim poteſt omnibus conuerſis eadem lex præfigi, cum occurrant profectò variæ circunſtantię, neque ſit omnium infidelium eadem ratio. Quare Epiſcopi prudentia in re dubia, ne grauitêr erretur, conſulenda erit,& iuxta,c.quanto de diuortijs, cum caſus acciderit,decernendum.

1.Corint.7.

DE NOMINIBVS Indorum. Cap. XI.

NE in Indorum Baptiſmo, & matrimonio falli ſæpe contingat, dum ignoti illud repetunt, omninò vetentur gentilitatis,aut ſuperſtitionis ſuæ nominibus vti,ſed omnibus Chriſtianis aſſueta nomina in Baptiſmo apponantur. Cognomina verò,vt inuicem diſcernãtur, maſculi quidem paterna, fœmelæ, materna retineant.

NE REGVLARES Baptiſmi, aut matrimonÿ ſacramenta adminiſtrent. Cap. XII.

REgularibus præterquàm in Indorũ oppidis, vbi parochorum munus exercent, baptiſteria habere, aut præter neceſsitatem baptizare, aut matrimonia cnpulare, ſacri Canones prohibent. Id ita fieri hæc Synodus valde commẽdat, ne ſcandala in Eccleſia ab ijs fiant, quos maximè oportet exemplo humilitatis alijs præſtare.

16. q. 1. capit. Plac. Clem. de priuil. c. Religioſi. Conci. Later. ſub Leon. 10. ſeſſ. 11. Concil. Trid. ſeſſ 24. de reforma. mat. c. 1.

IN CONFIRMATIONE nihil ab Indis accipiendum. Cap. XIII.

CVm Sacramentum confirmationis accipiunt Indi, nulla ratione quicquã pecuniæ, aut argenti ab ijs petatur, neq; vt offerant inducantur. Quin etiã qui præ inopia candelas ferrè non poterunt, ijs ab Epiſcopis benignè conferã-

Conc. Lim. 2. Seſ. 3. c. 47.

tur,& cerei,& lintea; idem in baptiſmo ſeruetur de cereo,& capitio baptiſmali.

DE EXAMINE Confeſſorum. Cap. XIIII.

Concil. Trid. Seſſ. 23. c. 15.

ORdinarij diligenter examinent eos, qui confeſsionibus audiendis ſunt exponendi, etiam ſi regulares fuerint,& quia non ſunt omnes ad omnium confeſsiones excipiendas idonei, oportebit iuſtam in examine ſeruare mēſuram, vt benê doctis,& literatis generalē approbationem tribuant, minûs vero peritis, eam limitationem perſonarum, vel ſtatuum adhibeant, quam ſufficientiæ illorum congruere iudicabunt: quod in hac facultate confeſſariorū amplianda, vel reſtringenda debeat haberi ratio, ne dum ſufficientiæ,ſed etiam loci, cæterarumq; circunſtantiarum, omnibus autē, quos approbādos duxerint, approbationis ſuæ, vel amplæ, vel reſtrictæ, vt dictū

eſt,

eſt, inſcriptis teſtimoniũ gratis dabunt. Laici verô cum præcepto Eccleſiæ de annua confeſsione ſatisfaciunt, ſchedulam à confeſſario petent (niſi perſonæ alioqui ſatis probatæ ſint) quã, tûm proprio parocho, tũ patri familias oſtendẽt.

EXTRA ORDINARIOS confeßarios Indis aliquando tribuendos. Cap. XV.

COnſcientijs Indorũ Curent Epiſcopi conſulere per extraordinarios quãdoq́ue confeſſarios, quos ipſi qua poterunt commodiori ratione, tranſmittãt, vt qui parochos ſuos præ timore, aut pudore, aut fortaſsis odio aliquo, grauiora ſæpê crimina celant, apud hos veluti ſubſidiarios euangelij miniſtros, ſecurê ac ſpontè, conſcientias ſuas exonerent. Et quia in tanta linguarũ varietate cõpertũ nobis eſt, multos ſine pœnitentiæ ſacramẽto hucuſq; mãſiſſe, inquirãt Epiſcopi quinam ſint eiuſmodi, & illis quã

Concil. Trid. Seſ. 25. de Relig. c. 10.

dili-

diligentiſsimè poſsint, de perito aliquo ſacerdote prouideant, qui illorum confeſsiones excipiat.

CONFESSIONEM INtegrè cognoſcendam. Cap. XVI.

Concil. Trid. Seſſ. 14. c. 5. Conc. Florẽt. in inſtruct. Armen. Cõc. Cabilon. c. 32. Conc. Lim. 2. Seſ 2. c. 57.

NOn pauci ſacerdotes ex imperitia ſermonis Indici, interdũ etiam ex negligentia, & tædio audiendi, in confeſsionibus Indorum, multa illorũ peccata, ſibi penitus ignorata prætereunt, atq; ita perfunctoriè vnum, aut alterum peccatum intellexiſſe contenti, beneficium abſolutionis impendunt. Cũ ergo ſacramentalis cõfeſsio mortalium peccatorum integra eſſe debeat, neq; poſſit, niſi neceſsitatis articulo vrgẽte, eiuſmodi abſolutio eſſe legitima, oportet omninò pœnitentiæ miniſtros cautos, atq; ſolicitos eſſe, ne ſacrilegium admittant in eiuſmodi confeſsionibus detrũcatis. Itaque, vel pœnitentes ad peritiores

res remittant, ſi non ſufficienter intelligunt, vel ipſi diſcant, quod neſciunt, neq; enim rectus iudex eſt, qui iudicat quod ignorat.

CASVS RESERVATI, Parochis Indorum conceduntur. Cap. XVII.

PRæſentis auctoritate Synodi, parochis, & approbatis confeſſarijs Indorum, caſus Epiſcopis reſeruati concedũtur, vt ab omnibus illis, & cenſuris annexis poſsint abſoluere Indos, cum id expedire in Chriſto iudicauerint, ne Indi propter imbecillitatem ſuam, & ſpiritualis ſenſus inopiam, dum ad ſuperiores pro reſeruatorũ caſuum abſolutione recurrere ceſſant, quod crebrò fit, conſcientijs ſuis illud experiãtur noxium, quod pro earum ſalute ab Eccleſia prouiſum eſt, liceat tamẽ Epiſcopo aliquibus parochis hanc facultatem reſtringere, cum ei videbitur expedire.

SACERDOTES, ANtequam veſtes ſacras induant, confiteantur. Cap. XVIII.

CElebraturi Sacerdotes nullatenus ſacris veſtibus induti peccata confiteantur, ſed cùm confeſsione opus habent, antequàm ſe induant, & quidem genibus prouoluti id faciant, nec niſi apud confeſſarium ab ordinario approbatum. Qui aliter, vel audierit, vel fecerit confeſsionem, ſciat ſe, & præcepti reum, & ſalutarem ei pœnitentiam iniungendam; & quoniam domum Dei decet omnis ſanctitudo, viſum eſt etiã, confeſsionaria mulierũ, qua parte ipſæ ingrediuntur aperta, & ianuis libera eſſe debere, id vt quam primùm fiat, etiã in regularium Eccleſijs, hæc Synodus admonet, atq; hortatur.

Conc. Pariſ. lib. 1. c. 46.

DE VIATICO INDIS præbendo. Caput XIX.

COEleſte viaticum, quod nulli fidelium ex hac vita migranti, ſi pœnitentiam oſtendat, negat pia mater Eccleſia, multis ab hinc annis Indis, atq; Ætiopibus; cæteriſq; perſonis miſerabilibus præberi debere à parochis, concilium Limenſe conſtituit: ſed tamen ſacerdotum compluriũ, vel negligẽtia, vel zelo quodam præpoſtero, atq; intẽpeſtiuo, illis nihilo magis hodie quoque præbetur: quo fit, vt imbecilles pleræq; animæ tãto bono, tamq; neceſſariò ſibi, fraudentur. Volens igitur ſancta Synodus ad exequutionẽ perduci, quæ Chriſto duce, pro ſalute Indorum neceſſariò ordinata ſunt, ſeuerè præcipit omnibus parochis, vt extremè laborãtibus Indis, atq; Ætiopibus, viaticum miniſtrare nõ prætermittant, dummodo in ijs debitam diſpoſitionem agnoſcant nempè

Conc. Nic. c. 13. 26. q. 6. c. de his vero S. Innocẽ. in epiſt. 3. c. 2. Conc. Cart. 4. c. 77.

Conc. Lim. 2. act. 3. c. 59.

fidem

Conc.Cart.4. c.76. 26. q.6. c. 15. qui in infirmitate. De pœn. diſt. 7.cap.ſi quis, & c. nullus 26.q.6. c.his qui tempore. Aug. lib.1.de adul coniug. c.vltimo.

fidem in Chriſtum , & pœnitentiam in Deum pro ſuo modo . Neque enim in extrema illa neceſsitate perfecta, om nia exigenda ſunt, Cum ſanctorum Patrum decreta habeant, qualecumq́ue fidei, & pœnitentiæ teſtimonium, in vltimo agône poſitis, vt ſalutaria ſacramẽta miniſtrentur, debere ſufficere. Vt autem quàm potuerit maximè decenti apparatu, tantûm illud ſacramentum adminiſtretur; dabunt operam , vt cruce præeunte, & cereis accenſis, tum etiam loco honeſtê compoſito, & cæteris, quę in Synodo diœceſana Epiſcopi curanda prouiderint, ad ægrotum Euchariſtia deferatur , ſi ipſe nequeat ad Eccleſiam commodê portari. Vbi vero Euchariſtia non aſſeruatur, id fiet peracto ante meridiem Miſſæ ſacrificio , atq; hoſtijs pro indigentium numero cõſecratis: porrò parochi , quicumq́ue â prima huius decreti promulgatione negligentes fuerint, nouerint ſe prętcr diuinæ vltionis

iuditium, etiam pœnas arbitrio ordinariorum, in quo conſcientiæ eorum onerantur, daturos, atque in viſitationibus, in illos de huius obſeruatione ſtatuti ſpecialiter inquirendum.

DE COMMVNIONE *in Paſchate. Cap. XX.*

IN Paſchate omnes Chriſtianos adultos communicare iubet ſancta Dei Ecclesia, niſi iuſta de cauſa prorogandam communionem, ſacerdos audita confesſione cenſuerit. Quod ſi plerique neophitorum, hactenus ad Euchariſtiæ perceptionē non facilè admiſsi ſunt, fidei exiguitati, & morum ineptitudini tribuendum eſt; cum requirat tanti ſacramenti communicatio tùm firmam fidē, cœleſtem illum cibum à terreno, & humano diiudicantem, tùm conſcientiæ munditiam, quam turpitudò ebrioſitatis, & concubinatus, ac multô magis ſu- *Concil. Lat c. 21. Concil. Trid. Seſſ. 13. c. 9.*

perſtitionis nefariæ , prorſus labefa-
ctat, quibus vitijs plurimi his regionibus
grauitêr laborant; ſed quoniam, & mul-
ti Indorum, quotidie in Chriſtiana reli-
Conc. Lim. 2. Seſſ. c. 58. gione proficiunt, & ſunt etiam cæteri
inuitandi, ac præparandi, vt cœleſti mē-
ſa, ad quam etiam paruulos vocari vult,
diuina ſapientia, ſalubritèr fruātur: præ-
Prou. 9. cipit ſancta Synodus parochis cæteriſ-
que Indorum prædicatoribus, vt ſæpe,
ac ſeriò de fide huius myſterij eos in-
ſtruant; veram, ac realem Chriſti Dei
noſtri præſentiam ſub panis ſpecie do-
ceant, eorum deſiderium ad tantum be-
neficium excitent, pręcipueq; ad omniū
peccatorum deteſtationem, ac puram
confeſsionem, vitæque in meliûs emen-
dationem exhortentur, vt aſsidua deni-
que prædicatione dignos dono illo vi-
uifico reddant. Quos autem parochus,
& ſatis inſtructos, & correctione vitæ
idoneos iudicauerit, ijs ſaltē in Paſchate
Euchariſtiam adminiſtrare non præter-
mittat,

mittat, ne ipſe alioqui eccleſiaſtici præcepti violati reus ſit: in quibus autē certam ſententiam tenere non poterit, cōſulat Epiſcopum. Nemo verò Indorū, aut Æthiopū, ad communionē recipiatur; niſi proprij parochi, aut confeſſoris licentiam ſcripto ſibi datam oſtenderit.

DE EVCHARISTIA *aſſeruanda, vbi commodè poterit.* *Cap. XXI.*

QVia ſacroſancta Euchariſtia in Eccleſia aſſeruata, tûm protectionem Chriſtiano populo adfert admirabilem; tûm decumbentium neceſsitatibus opportunè ſubuenit, optandum certè eſſet, ac pro virili curandum, vt parochiæ Indorum tanto Dei munere fruerentur; ſed quia ſecuritas dignitaſque tam præcelſi Sacramenti fidam cuſtodiam, & præſentiam alicuius miniſtri eccleſiaſtici, atque alia quædam *Concil. Trid. Seſſ. 13. c. 6.*

poſtulat, quæ non facilè vbiuis reperiãtur. Idcircò ordinarijs, in Synodo præſertim diœceſana, tractandum prouidẽdumq́; relinquitur, quibus in locis poſſit ad populi deuotionem, & munimen, Euchariſtia dignè ſeruari.

COMMVNIONEM damnatis ad mortem non negandam. Cap. XXII.

Extra de furtis, c. fures. Conc. Vormatienſ. vltim. Leg. 7. tit. 13. part. 1.

IIs, Qui propter facinora admiſſa capitis damnati ſunt, pridie quàm ad patibula à Magiſtratu ducantur, communione Chriſti corporis muniantur, quò patienter, & cum ſalute animæ, pœnas corpori debitas ferant.

PROCESSIONES quomodo faciendæ. Cap. XXIII.

QVo tempore ab Eccleſia ſolemnes ſanctiſsimi Chriſti corporis proceſsio-

ceſsiones agũtur, aut in die Paraſceues, aut quocumque alio die publicè ſupplicationes fiunt, nulla fœminarum coopertovultu, vel vias publicas inambulet; vel de feneſtris proſpiciat, idq; omnes obſeruent, ne leuitate fœminea, à cultu Dei, populum auocent, ſed religioſo potiùs, modeſtoq; habitu, & geſtu, internã fidem pietatemq; teſtentur. Magiſtratus quoque, ac Reipublicæ miniſtros monemus, atq; hortamur in Domino, vt eædem ſanctius ſupplicationes agantur, dent ſedulò operam, ne viri, fœminæq; mixtim confuſeq; incedant, ſed præcãt viri omnes, mulieres iuxta Prophetam, ſeorſum ſequantur Dei miniſtros. *Zachar. 12.*

NE MISSÆ IN DOMIbus priuatis fiant. Cap. XXIIII.

MIſſæ in domibus priuatis paſsim dicuntur contra Tridentini Concilij Canonem: hunc abuſum deinceps *Concil. Trid. Seſſ. 22. de refor. Miſſæ.*

omninò tollendum, curent ordinarij, nec niſi in oratorijs approbatis, & ad eũ vſum ſolummodô deputatis, miſſas celebrari, vlla ratione permittant.

DE ORNATV EVCHAriſtiæ, & veſtibus ſacris. Cap. XXV.

IN quouis Indorum populo ornamentum, & quicquid ad celebrandum neceſſarium eſt, teneatur. Id ſi fieri alicubi nequeat, ſacræ veſtes, & apparatus ex alio populo in alium non niſi ſub clauis cuſtodia transferatur: vaſa quoque olei, & chriſmatis in arcula clauſa portentur: quoties verò Euchariſtiæ viaticum ad ægrotos in oppidis Hiſpanorũ defertur, Sachriſta thuribulo præeat ſacramentum: ſi oleum ad infirmorũ vnctionem feratur, Crucem, & laterna clauſa, candelam portet. In cæteris quoque officijs eccleſiaſticis Sachriſtæ parochos ſuos comitentur, & per ſeipſos

 mi-

miniſterium ſuum impleant: ſi neglexerint facere, quartam obuentionem ſibi debitam amittant.

EVCHARISTIA CVM publicè exponitur, miniſtros Eccleſiæ debere aſsiſtere. Cap. XXVI.

GLorioſiſsimum Euchariſtiæ ſacramentum, tûm in die cœnæ Domini, tûm in feſto, & octaua corporis Chriſti, ac quoties populo adorandum exponitur, à miniſtris eccleſiaſticis cum omni deuotione aſsiſtentibus aſſocietur, cui officio Prælatus ex Capitularibus, & reliquo clero deputet per vices ſuas, quos ipſi placuerit.

DE ORDINE IN cultu diuino. Cap. XXVII.

SAcerdotes inter Miſſarum ſolemnia, dum ad oblationes populi recipiēdas

ab altari procedunt, ſciant ſibi penitus interdictum, ne vltra arcum toralem egrediantur, ſed illic fœminas, quæ voluerint offerre decenter expectent. In altari autẽ maximo præter eos, qui præbendam obtinent in Cathedrali, nullus celebret. Inter Miſſæ quoque maioris ſolemnia in alijs altaribus, quoad licebit, miſſæ non fiant: cum vero officium diuinũ in choro cantatur, clerici in Eccleſia non vagentur, neque quiſquã, vel deambulet, vel fabuletur, vel perſtrepat, ſed cum omni pietate rebus diuinis vacet. Alioqui pœnis afficiatur, quas fel. record. Pius V. inflixit.

In motu proprio cum primùm.

DE EXTREMA VNctione Indis danda. Cap. XXVIII.

Concil. Trid. Seſſ. 14. c. 33. de extrema Vnctio.
Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 75.

EXtremæ vnctionis ſacramentũ nulla ratio patitur Chriſtianis morbo periclitantibus denegari: ne ergo poſthâc quorumdam parochorũ deſidia, friuolã

de hoc excuſationem prætendat; innouato ſuperioris Synodi decreto, ſtrictè mādamus, omnibus Indis fidelibus, atq; Æthiopibus per ſuos parochos, ſuo tēpore pœnitentiam oſtendentibus, hoc ſacramentum adminiſtrari, atque inter cætera à viſitatoribus diligenter de hoc inquiri, pœnaſq; arbitrio ordinarij negligentibus imponi.

VT EXTREME laborantibus Parochi aßiſtant. Cap. XXIX.

IIS qui è vita decedunt, dent operam parochi, vt aſsiſtant, & maximè periculoſo tempore, animas ſibi commiſſas iuuent: quod ſi per ſe non poſsint, certè aliquem idoneum ſubſtituant, qui morientem excitet, & cohortetur, atque, Indis præſertim, exhortatione ab hac Synodo euulgata, opitulentur. *Conc. Cōpoſt. act 3. c. 37.*

DECRETA TRIDENTINI Concilij de ordinibus, eſſe ſeruanda, & domicilia iurata abroganda. Cap. XXX.

QVæ à Patribus in ſacroſancto Concilio Tridentino, de ijs qui promouentur ad ordines conſtituta ſunt, ad Eccleſiæ dignitatē, ac puritatē, conſeruādam, ſummoperê neceſſaria, ita diaboli inſtinctu, & prauorum hominū fraude, ſæpe numero negliguntur, cùm ad ſacratiſsimū ſacerdotij munus, paſsim infimas fœces hominum, cū ſummo noſtro dedecore irrepſiſſe videamus. Quod vt poſthac Epiſcopi diligentiſsimê caueāt, ſancta Synodus æternæ vltionis, quæ negligentibus paſtoribus imminet, contēplatione obteſtatur, atque admonet, vt quæ de inquiſitione vitæ, ætatis, nataliū, eorū, qui ſunt aſſumendi ad quoſcūq; ordines, præcipuê ad maiores, necnon de literis teſtimonialibus; tum etiā de examine

Concil. Trid. Seſſ. 23. c. 5. 6. 7. 8. & 10.

mine præuio, ac ſeuero, ſanctiſsimè generale concilium ſtatuit; nullo modò vnquã ſibi prætermittenda exiſtiment, præſertim in ijs qui ex Europa aduentãt, & quicumq; aliàs nõ ſatis noti ſunt. Ab alieno autem Epiſcopo nullus omninò promoueatur, niſi literas ordinarij ſui de omnibus ſupradictis, teſtimoniales deferat. Alioqui & ordinans, ab ordinũ collatione per annum, & ordinatus ab exequutione arbitrio ſui Epiſcopi ſunt ipſo iure ſuſpẽſi. Quoniam verò abuſus quidam iam pridem inoleuit, vt per domicilia quædam iurata, quæ verbalia, & commentitia plerumque ſunt, in fraudẽ Eccleſiæ, & ſacrorum Canonum contemptum ad ordines indigni irrepant: declarat hæc Synodus neminem ſub prætextu domicilij eſſe ordinandum, niſi illud legitimè, quemadmodum ius ſtatuit, contractum fuerit, atque inſuper ſi alibi ceperint ad ordines promoueri, ſui prælati literas teſtimoniales oſten-

Concil. Cart. 3. c. 21.
Conc. Aurel. 3. c. 15. 9. q. 2. per totum. c. 1. & ſeq. de tẽp. ord. in 6.
Concil. Trid. Seſſ. 25. c. 8.

oſtendant: ſi quis ad titulum domicilij iurati, antequam domicilium ipſum legitimè contraxerit, ordinabitur, ſit ab ordinum executione ipſo facto ſuſpenſus, & cuiuſcumque beneficij, aut pareciæ Indorum incapax per triennium.

AD TITVLVM INdorum poſſe promoueri etiam patrimonij expertem. Cap. XXXI.

IN ſacris præſertim presbyteratus ordinibus conferēdis, illud præcipuè ſpectare debent Epiſcopi, vt operarios idoneos tantæ huic Indorum meſsi ſuppeditent, ſi quidem ea totius Epiſcopalis officij in hac Prouincia, potiſsima cura eſt: vt qui ad Euangelij gratiam diuinitus vocantur, miniſtros habeant, quoad fieri poſsit, & zelo animarum præditos, & numero ſufficiētes. Quod ſi aliàs idonei ſunt, qui ordinari petunt, & ſe ipſos doctrinæ Indorum dedicare cupiunt, nullo

nullo modo propter patrimonij tenuitatem repellendi ſunt, quin potiùs quãdiu hæc Eccleſia indiguerit, quærendi, & inuitandi, qui moribus ſunt probatis, & litteratura etiã ſufficiente, & linguæ Indicæ non imperiti. Neque enim hos mendicare veriſimile eſt, in tanta parochiarum multitudine, & ſacerdotũ penuria. Neque vero concilij Tridentini vlla ex parte decreta violantur, cùm neceſſario animarũ ſaluti hac ratione conſulitur, quemadmodum Limenſis quoque ſuperior Synodus cenſuit. Ad titulum ergo doctrinæ Indorum, quamuis nulla ſpecialis parochia illico deſignetur, quicumq; reuera Indis præficiendi putantur, iure ordinari poterunt.

Concil. Trid. Seſſ. 21. c. 2.
Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 26.

DE SIMONIA CAVENda in ordinationibus. Cap. XXXII.

Conc. Calce. act. 15. c. 2. 1. q. 1. cap. ſi quis Epiſcopus. Concil. Trid. Seſſ. 21. c. 1.

QVamuis omnium antiquorum Canonum definitionibus, ac nouiſ-

ſimê

ſimê ſacri Concilij Tridentini decreto quæuis ſimoniacæ labis ſpecies, vel etiā auaritiæ ſuſpitio ab ordinū collatione, longiſsimè relegetur, non ceſſant tamē adhuc multorum hominū improba ingenia ad ſacrorum ordinum ſuſceptionem, quod meritis, & doctrina, non obtinent, prauis, & occultis artibus aſpirare, & quod ſine dolore referre non poſſumus, auaritia duce, aditum ſibi nonnunquam ad ſancta ſanctorum, aperiūt. Ex quo fit, vt abiectis, atque indignis miniſtris, & Eccleſiaſticus ſtatus paſsim dehoneſtetur, & noua hæc Chriſti hæreditas operarijs confuſibilibus occupata, exiguos admodum fructus faciat, cum per Dei gratiā poſsit facere vberrimos. Itaque, vt malum hoc, quo grauiûs nullum exiſtimari debet, ex domo Dei funditus exterminetur, declarat ſancta Synodus, tâm dantes, quâm accipientes, aliquid pro ordinatione, etiam quocumq́ue colore, pœnas à iure inflictas,

ctas, ipſo facto incurrere, neque vllam in hac parte conſuetudinem excuſare, neque prætextum vllum eſſe admittendum, quod ſpontè offeratur, aut detur, præſertim quando exiguitas doni, & perſonarum, ac temporis ratio non atteſtantur, iuxta Alexandri tertij decretum, puritatem in dante, & accipiente, ab omni ſuſpitione auaritiæ alienam: ſed neque pro dimiſſorijs, aut teſtimonialibus literis, neque pro ſigillo, neque alia quacumque de cauſa, eadem Tridentina Synodus patitur Epiſcopos, eorumue miniſtros, aliquid accipere, excepto quod notarius, decimam partem aurei pro ſingulis literis accipere poſsit, ſi nullum ei ab Epiſcopo ſalariũ conſtitutum ſit.

Ex de ſimo. c. Et ſi quæſtiones.

Concil. Trid. Seſſ. 21. c. 1.

IDO-

IDONEOS SOLVMMODO eſſe ordinandos. Cap. XXXIII.

IN ordinibus minoribus conferendis, & interſtitijs temporum expectandis, potiſsimùm verò ſufficientia, cuiuſcūq; ordinandi ſolerter exploranda, atq; ijs, qui minus idonei reperti ſint, penitus excludendis Epiſcopi integrè, omni affectione humana poſtpoſita Tridentini concilij ſaluberrima decreta cuſtodiant, vt Deo, & Eccleſiæ fideles ſe diſpenſatores probent, neque verò eo prætextu, quòd Eccleſiæ laborent inopia miniſtrorum, indignos ad ſacras functiones vocare debent, quandoquidem, & illorum iam dudum copia excreuit, & longè certè meliùs Dei Eccleſiæ, & ſaluti Neophitorum conſulitur paucitate electorum ſacerdotum, quàm multitudine imperitorum.

Concil. Trid. Seſſ. 23. c. 11. & c. 7.

DE

DE MATRIMONIIS contrahendis. Cap. XXXIIII.

PRo ijs, qui contrahere volunt, publicæ monitiones, aut denunciationes fiant diebus feſtis, vbi populus frequens fuerit. Ignoti verò & exteri, aut vagantes, nullo modo ad coniugium admittãtur, niſi informationem priùs Prælatus ipſe, & viderit, & probauerit, alioqui graues pœnas ipſius arbitrio incurrant. Animaduertant quoq; ordinarij, ne in diſpenſatione denunciationum faciles ſe exhibeant, niſi cùm valdè probabile eſt impedimentum malitioſum matrimonio ob futurum, & quanuis clandeſtina matrimonia, ex vniuerſalis Eccleſiæ ſtatuto, inualida ſint, & penitus nulla, ſiquis tamen adhuc, ita contrahere attentauerit, & ipſe excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrat; Et quicumque etiam nefarijs nuptijs præſentes

Conc. Later. c. 51. Concil. Trid. Seſſ. 24. de reformat. & c. 7. Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 21.

In decreto de reformatio.

F

tes, ſe præbuerint, præter alias arbitrio ordinarij, infligendas pœnas.

DIVORTII CAVSAM A ſolo Epiſcopo definiendam. Cap. XXXV.

Conc. Tridẽ. Seſſ. 24. Cõc Lim. 2. Seſſ. 2. c. 23. & Seſſ. 3. c. 72. Matth. 19.

DIuortij cauſam, ſolus Epiſcopus per ſe cognoſcat, & finiat; poterit tamẽ eius generalis vicarius proceſſum, vſq; ad diffinitiuam excluſiuè formare; ſed niſi cauſæ prorſus graues, ac perſpicuè probatę interceſſerint, nõ ſunt matrimonia, quæ Deus ipſe coniunxit, ſeparãda.

DE SERVORVM matrimonijs non prohibendis. Cap. XXXVI.

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 9. Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 19.

SErui Æthiopes, neque contrahere matrimonia, neq; cõtractis vti, â ſuis dominis prohibeantur, nequê verò diſtrahãtur coniugati in ea loca, vbi â cõiugibus abeſſe perpetuô, aut etiam diu cogan-

cogantur; non enim debet lex matrimonij naturalis, per legem ſeruitutis humanam derogari.

DE CEREMONIIS nuptiarum. Cap. XXXVII.

CVm nuptiæ benedicuntur miſſa iuxta præſcriptum noui Romani Miſſalis dicatur, nihil penitus mutato, ceremoniæ verò conſuetæ fiant ad Eccleſiæ ianuam, prout moris eſt, donec ſanctiſsimi Romani Pontificis auctoritate manuale cõmune publicetur, quod oportebit per omnia ſequi.

NIHIL AB INDIS accipiendum in adminiſtratione ſacrorum. Cap. XXXVIII.

PActiones quaſcumq; tacitas, vel expreſſas pro ſacramentis adminiſtrandis, aut ſepultura conferenda, ſacri Canones

De ſimo. c. nõ ſatis, & c. ſequent. ibid. c. ad Apoſtolicam.

Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 30.

nones tanquã ſimoniacę labis commer
tia fœdiſsima deteſtantur, laudabiles ta-
men conſuetudines, in populo Chriſtia
no receptas, amplectuntur & probant.
Cæterùm de Indis, iam pridem Limen-
ſe concilium conſtituit, ac declarauit, ne
que pro ſacramentorum, neque pro ſa-
cramentalium adminiſtratione, neque
vero pro ſepulturæ cuiuſcũq; apertione
quicquam exigui, aut recipi poſſe; ſacer
dote quidlibet ab Indis recipiente, qua-
Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 26. druplici pœna mulctato. Quod ſalutare
decretum Neophitorũ ædificationi, &
fidei magnopere neceſſarium, & à ple-
riſq; cum non mediocri ſcandalo illo-
rum contemptum, hæc ſancta Synodus
denuò innouat, & quantũ poteſt ſerio
cõmendat, declarãs nullas in hac parte
conſuetudines, tãquã laudabiles eſſe alle
gandas, quæ potiùs abuſus ſunt nuncu-
pandæ, ſed neq; ad oblationes faciendas
in miſſa, aut aliàs Indi cogantur: ſed ſi
quis offerre voluerit intelligat, id qui-

dem meritorium, & pium, ſed tamen prorſus liberum eſſe, vel facere, vel non facere. Quicumq; tamen Indorum in Hiſpanorũ vrbibus domicilium habẽt; quia & in fide inſtructiores ſunt, & noſtrorum hominum vſum crebrò affectant, cum ijs poterunt conſuetudines in ſepulturis, & cæteris ſi quæ ſunt laudabiles obſeruari.

BONA DEFVNCTORVM Indorum à parochis non vſurpanda. Cap. XXXIX.

EX bonis Indorum, qui decedunt, parochi partem aliquã nullatenus vſurpare præſumãt, etiam ſub illo prætextu, quòd quintam eorum portionẽ pro defuncti anima erogare velint, ſed integrum ſit Indis de ſuis bonis diſponere, vt ipſis placuerit. Quòd ſi ab inteſtato deceſſerint, ad hæredes, quid pro anima defuncti erogandũ ſit, declarare pertineat. *Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 10.*

PAROCHIS INDORVM ſemper prouidendum. Cap. XL.

Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 1.

NE Chriſti oues, dum nullum paſtorem habēt, funditus pereant, debēt omnibus modis Epiſcopi prouidere, vt ſi parochias Indorum deſertas viderint, neque miniſtros indicê doctos, atque vltroneos facile inuenerint, mittant ſaltem ſacerdotes probatos, quos etiam præſertim vacantes, atq; ad titulum Indorum promotos, vel ea ex cauſa, ex Hiſpania miſſos, compellant (ſaluo tamē iure Regij patronatus, quod integrum, atq; illæſum intelligi ſemper volumus) ad curam illorum ſuſcipiendā, quandiu neceſsitas vrget, adhibitis, ſi opus fuerit etiam cenſuris, cum lex charitatis, atq; obedientiæ à ſtudijs quoq́ue literarum abſtractos, cogat interdum præſenti animarum periculo ſubuenire. Verum Indici ſermonis periti, quoad fieri poterit

quæ-

quærendi erunt, atq; vt omnes indicè diſcant, præmijs, & honoribus inuitandi, quod ſi linguæ peritus nullus occurrat, nihilominus ſacerdote quocumque parochia munienda eſt, dummodo moribus corruptis non ſit. Expedit enim benè viuentem potiùs, quam benè loquentem parochum mittere, ſi alterum ſit eligendum, cum multò ampliùs ædificet vita, quàm lingua. *Concil. Lim. Seſſ. 3. c. 3.* *De offic. iud. ord. c. quoniã.*

PAROCHIAM INDOrum ante ſucceſſoris aduentum à nemine deſerendam. Cap. XLI.

PArochiam, ſiue doctrinam Indorum nemo deſerere audeat, ſi quis ſine ſui Antiſtitis aſſenſu deſerendam putauerit, aut ante diſceſſerit, quam ſucceſſori rerum Eccleſiaſticarum ſuæ curæ commiſſarum, rationem reddiderit, ſit eo ipſo excommunicatus, nam & fraudes in rebus Eccleſiæ non tollerandæ *Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 4.*

 fiunt,

fiunt, & Chriſti oues facilè deſertæ pereunt. Eandem ob cauſam miniſtri Eccleſiæ fideles maximeq́; ad Indorum ſalutem procurandam idonei, nullo modô in Hiſpaniam reuerti ſinantur, niſi publicæ vtilitatis cauſa, iuditio Prælati, id poſtulet.

MINISTROS DIABOLI à conſortio cæterorum Indorum ſeparandos eſſe. Cap. XLII.

AD exterminandam Chriſtianæ fidei peſtem, quam Arioli, & ſceleſtiſsimi dœmonū flamines, tenero Chriſti gregi perpetuô afferre nō ceſſant, quorum tanta eſt nequitia, vt vno die euertant, quicquid à Chriſti ſacerdotibus per annum edificatur, prouidê admodū in Cōcilio ſuperiore cautum eſt, vt ij omnes (vetuli alioqui inutiles, & decrepiti) in vnum locum congregarentur, clauſiq́; ibi tenerentur, ne cæteros Indos ſua com-

Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 107.

communicatione inficerent; vbi etiam alimenta, tûm corpori, tûm animæ neceſſaria præberentur. Hoc ſalutare decretum quanto damno prætermiſsũ ſit, ſatis nos docuit experientia. Quare vult ſancta Synodus, ſine vlla excuſatione aut mora, executioni mandari, idq́; parochis omnibus præcipit, quãtum in ipſis erit; Regios verò miniſtros per Chriſtum obteſtatur, & rogat, vt tam ſalutari inſtituto operam ſuam accommodent, ſtatimq́; prudenter inita ratione deſignẽt, vbi & quomodò iſti diaboli miniſtri, ſine aliorum pernicie contineantur.

DE SCHOLIS PVERORUM Indicorum. Cap. XLIII.

SCholas puerorum Indicorũ parochi valdê ſibi commendatas intelligant, in quibus doceãtur legere, ſcribere, &c. atque illud præcipuê, vt noſtrum Idioma Hiſpanicũ conſueſcant intelligere, *Conc. Magũ. c. 45.*

 & pro-

& pronuntiare, ſed caueant ſcholæ occaſione, ne illorum ſeruitute, atque operis abutãtur, neue eos pabulatum, lignatumq́ue mittant, qua de re ſciant conſcientias onerari, & ad reſtitutionem teneri. Doctrina quoque Chriſtiana pueros, & puellas imbuant, neq; ad ſua commoda detineant, ſed tempeſtiuè ad parentes remittant, ijſq; obedientiam deferre, & opem ad ſubleuandos eorum labores, doceant.

DE COLLEGIO Seminario inſtituendo. Cap. XLIIII.

Conc. Pariſ. lib. 2. c. 30. Conc. Aquiſgra. c. 135. Concil. Trid. Seſſ. 23. c. 18. Conc. Lim. 2. Seß. 2. c. 72.

QVoniam in ſacro Concilio Tridentino inter alia in Synodo Prouinciali tractanda, peculiari quadam ratione iniunctum eſt, vt de ſeminarijs tãta Patrum imò Spiritus ſancti auctoritate decretis inſtituendis agatur, atque illud maximè perſpicuum eſt, nullam hoc ſalutari inſtituto Eccleſiam perindè indigere,

digere, vt hanc noſtram Indicanam, in qua nouæ plantæ Euangelicæ accuratè nutriendæ ſunt; & ad propagandam Chriſti fidem inſtituendæ. Hæc ſancta Synodus officium ſuum agnoſcens, Epiſcopos omnes, atq; paſtores ex parte omnipotentis Dei obteſtatur, atq; eorũ conſcientias quantum poteſt onerat, vt in eccleſijs ſuis quam primum ſeminaria prædicta puerorũ excitanda curent, omnibus impedimentis quacũq; ratione poſtpoſitis. Porrò ad erigenda, & conſtituenda conuenienter prædicta ſeminaria, ex auctoritate nobis ab vniuerſali Concilio in hac parte ſpecialiter cõceſſa, vno cõſenſu ſtatuimus & ordinamus, contributionem ex quibuſcumq; redditibus & bonis Eccleſiaſticis in hũc modum faciendam. Vt ex decimis, beneficijs, Capellanijs, Hoſpitalibus, confraternitatibus, iuxta eiuſdem Concilij ſtatutum, ſiue Epiſcopales, ſiue Capitulares, ſiue beneficiales redditus ſint, etiam ex doctri-

Concil. Trid. Seſſ. 23. c. 18.

Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 72.

doctrinis Indorum, etiam ſi regulares doctrinas ipſas teneant, tria de centum in perpetuum applicentur, & ex nunc applicata cenſeantur; ad quam ſanê portionem (ſatis certê moderatam) omnes clerici, & prædictæ perſonæ in conſciētia teneantur, necnon œconomi ipſi, & officiales, aut quicumque perſoluere habent eiuſmodi eccleſiaſticos reditus, præfatam portionem, trium videlicet de quolibet centenario, retineant pro ſeminario. Cuius fundationem, & admi niſtrationem Epiſcopi, fideliter, & ſolicitê curent, ſecundum tenorem, & formam â Concilio Tridentino traditam, ſcientes ſe Deo omnipotenti, & ſanctæ eius Eccleſiæ rationem, ſi quid minûs rectè egerint, reddituros.

Placent ne vobis Reuerendiſsimi Patres hæc decreta?

Omnes reſponderunt. *Placent.*

DO-

DOMINICA DECImanona poſt Pentecoſtem, in die ſancti Mauritij, & ſociorum eius, quæ fuit xxij. Septembris, tertia Actio habita eſt in eadem Cathedrali Eccleſia, proceſſione ſolemni præmiſſa, ac Miſſam celebrante Reuerendiſsimo Epiſcopo del Rio de la Plata, & poſt concionem habitam à Reuerendiſsimo Imperialis Epiſcopo, eiuſdem actionis tertiæ decreta publicata ſunt.

ACTIO

ACTIO TERTIA CONCILII PROVINCIALIS Limenſis celebrata in eccleſia Cathedrali ciuitatis Regum, die xxij. Septembris, Anno M.D.LXXXIII.

QVALES OPORTET eſſe Epiſcopos. Caput I.

1. Pet. 4. QVALES eſſe oporteat Epiſcopos, à quibus reformationis initium ſumẽdum eſt, vt iuditium incipiat à domo Domini, cûm totius cleri, & populi ſalus, atque correctio ex illorum correctione pendeat, ſatis quidem ſacræ literæ vno verbo videntur tradere, cum docent, oportere *1. Tim. 3. Tit. 1.* Epiſcopum irreprehenſibilem eſſe, ſicut Dei diſpenſatorem. Quòd ſi vbiq; qui-

quidem Apoſtolorum ſucceſſores Epiſcopos, Apoſtolicam etiam doctrinam, & vitam referre, par eſt: tamen propria quadam & peculiari ratione, vbi gentes ad euangelicam lucem primûm vocantur, quod in hoc altero orbe noſtra ætate, in quos fines ſeculorum deuenerũt, Dei conſilio placuiſſe cernimus, ibi Apoſtolico verê muneri Epiſcoporum, Apoſtolicam quoquê ſanctitatem, & lumen, reſpondere debere, nemo eſt, qui non videat: Non enim in ouile Dominicum nouus Chriſti grex, rectê adduci, adductus, rectê paſci poteſt, quãdiu paſtores, non quæ Ieſu Chriſti, ſed quæ ſua ſunt, quærunt. Itaque primûm Princeps ipſe paſtorum Chriſtus, aſsiduê, atq; ardenter ab omni gradu orandus eſt, vt paſtores huic ſuo gregi dare dignetur iuxta cor ſuũ, atq; vt tales viros integros, probatos, animarũ amatores, & vtiles omninò in domo Dei Regiæ, & Catholicę Maieſtati eligendos pro immenſa ſua prouidentia

Aug. in pſal. 44. diſt. 68. c. quorũ vices.
Concil. Trid. Seſſ. 23. c. 4. de ordin.

1. Pet. 5.
Hierem. 3.

tia

lia ſemper inſpiret. Deinde qui iam ad hunc locum diuina diſpoſitione ſublati ſunt, aut poſthàc efferentur, eos hæc ſancta Synodus in viſceribus Chriſti orat, atq; obteſtatur, vt dignitatem ſuã, morum præcipuê ſplendore, & vitæ integritate tueantur, forma facti gregis ex animo, non dominantes faſtu ſæculari, nec turpe lucrum amãtes, nec luxu mẽſæ, aut apparatu ſuperuacaneo, quæ ſunt huius mundi ſapientes, ſed benigni, modeſti, zelo fidei accenſi, pauperum ſemper patres, & pro cõmiſſo ſibi grege ſoliciti, miniſterium ſuum impleant, tales deniq; ſint, vt per eos glorificetur Deus, & Pater domini noſtri Ieſu Chriſti, atq; illorum aſsiduis precibus præclariſque meritis donet innumerabiles harum nationum animas, ac de poteſtate tenebrarum ereptas, transferat in regnum filij dilectionis ſuæ.

1. Pet. 5. Conc. Cart. 4. c. 13. Concil. Tolet. 3. c. 7. Conc. Antio. c. 35. Concil. Trid. Seſs. 25. c. 1. & Seſſ. 13. c. 1. 12. q. 2. ca. Epiſcopi, & per ſeq.

QVI-

QVIBVS MINISTRIS vti debeant Epiſcopi. Cap. II.

QVia verô Epiſcopi in tanta amplitudine diœceſium, per ſe ipſos pleraq́ue obire non poſſunt, ſtudioſiſsimê videant, quibus ſibi vtendum adminiſtris putent, vt non niſi optimos, & lectiſsimos quoſq; eccleſiaſticis functionibus adhibeant. In primis familiares ſuos pudicos, ac religioſos eſſe doceant, pia opera, & ſacramentorum vſum frequentare, publicê in præcipuis ſaltem anni ſolemnitatibus Chriſti corpus ſumere: vicarios verô, & iudices, ac viſitatores ex ijs qui ſapiẽtia & moribus præſtant, eligant. Nemini porrô non ſolûm infami, ſed quouis etiam modo notato, adminiſtrationem Eccleſiæ, aut viſitationem quamcumq́; committant. Religioſos, & pios viros foueant, veritatis ſtudioſos amplectantur, aſſentatores, & leues homines â ſe amandẽt, improbis, &

1. Tim. 3. Exod. 18. Conc. Tridẽ. Seſſ. 2. c. 1. Concil. Tolet. act. 2. 1. c. 4.

3. q. 7. c. infamis, & c. infames.

rapacibus,ac flagitioſis,terrori ſint. Deniq; quæ à ſanctis Patribus in Concilijs tot, ac tanta de Epiſcoporum dignitate, grauitate,literatura,religione,curaq́; indefeſſa pro Chriſti Eccleſia, copioſe, ac neceſſario, tradita ſunt, ea vt in ſe ipſis exhibeant nouæ huius Eccleſiæ Paſtores,omni ratione adniti debent.

Conc.Cart.4. Tolet.1. Anthi. & Trid. Seſſ.1.

DE PROTECTIONE & cura Indorum. Cap.III.

NIhil eſt in harum Indicarum gentium prouincijs,quod eccleſiæ præſides,cæteriq; miniſtri,non eccleſiaſtici modo,ſed etiam ſæculari potentia inſignes,à Chriſto ſummo Epiſcopo,& Rege animarum,ſibi vehementius cōmēdatum, exiſtimare debeant, quàm vt huic nouo,teneroque Dei gregi, paternum affectum, curamq; pro ſpirituali, & temporali eorum neceſſitate, prout miniſtros Chriſti decet, impendant. Et

certè harum gentium manſuetudo, & perpetuus ſeruiendi labor, & naturalis obedientia, atq; ſubiectio, quosvis homines, quantumuis feros, mouere iure poſſit, vt eos defendendos potiùs arbitrarentur, quàm improborum prædam eſſe paterentur. Quapropter dolens impenſe ſancta Synodus in hos miſeros, atque imbecilles tantum fraudis, ac violentiæ non ſolum olim prætermodum inuectum, ſed hodie quoquè, à pluribus deſignari, orat in Chriſto, atque admonet omnes Magiſtratus, & Principes, vt ijs ſe benignos præbeant, ſuorũ miniſtrorum, cum opus eſt, inſolentiam frenent, & Catholicæ Maieſtatis fideicommiſſos, & ſubditos liberos certè, non ſeruos agnoſcant. Porrò parochis cæteriſquè eccleſiaſticis miniſtris ſeriò præcipit, vt paſtores ſe meminerint, non percuſſores, & tanquam filios, Chriſtianæ charitatis ſinu, Indos foueãt & portent. Quod ſi quiſpiã percutiendo

Conc. Brac. 3. c. 6. Leo epiſt. 82. p. 1. diſt. 40. cũ Beatus, & c. licet.

Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 116.

maledicendo, aut aliâs quoquomodo Indum aliquem læſerit, Epiſcopi, & viſitatores ſeuerè admodũ, & inquirant, & vindicent. Profectò enim turpiſsimum eſt Dei miniſtros, in ſæculi ſatellites verti.

NE PERSONÆ ECCLEſiaſticæ vacent negotiationi. Cap. IIII.

1. Tim.6.
Ioannis 2.

CVpiditas omnium malorum radix, ita eccleſiaſtici quoq; ſtatus pleroſq; corrupit, vt domum Dei ſpiritualem, factam negotiationis domum cum magno gradus noſtri dedecore, magno ouilis dominici detrimẽto, ſancta Synodus, & ingemiſcere cogatur, & erubeſcere. Cui tanto malo, quod, & in dies latiùs ſerpere, & Indorum ſaluti vehementer nocere animaduerterit, cupiens pro data ſibi à Domino poteſtate, efficaciùs occurrere, ſtrictè præcipit, ne qua perſona eccleſiaſtica, cuiuſcumque gradus, dignitatisvè ſit, negotiationem ſacris

Diſt.88.c.cõſequens Gelaſ.epiſ.1.
Diſt. ead. c. negotiatorũ; c. fornicari ext.ne clerici, c 2.
Conc.Lim.2. Seſſ.2. c. 93.
Conc.Lim.2. Seſſ.3. c.17.

ſacris Canonibus toties prohibitã, quacumq́ue arte, coloreuê exerceat. Si quis autem clericus mercaturæ operam dederit, præter pœnas â iure, atq; Concilio ſuperiore impoſitas, quas innouamus, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat.

PAROCHORVM Indorum negotiantium pœna. Capit. V.

QVoniam verô auaritiæ, negotiationiſque turpitudo in Rectoribus Indorum, & crebrior eſt, & periculoſior, cum neophiti iſti ea de cauſa, tûm ſcandalum graue ſuſtineant, tûm inſtructionis ſuæ iacturam non mediocrem faciant, dûm ab his in temporalibus ipſorum quæſtibus occupãtur, â quibus debebant ſpiritualibus incrementis augeri: idcircô ſancta Synodus ſub ijſdem pœnis proximo decreto propoſitis, vetat, ne quis Indorũ parochus per ſe, vel *Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 17.*

21.q.3 per totũ diſt 88.c. decreuit ne clerici, vel c.1. aliam interpoſitam perſonam quamcũque, cum quibuſuis Indis mercaturam exercere præſumat. Inſuper neque peco ra quæcumque alere, præter neceſſaria ad victum, aut agros colere, aut vehendis mercibus animalia tenere, vel locare, neque Indos ipſos ad mineralia ſibi curanda mittere, vel eorum operam locare, denique, neque cum ipſis Indis negotiari, neque cum alijs per ipſos. Qui iſtorum quidlibet egerit, etiam excommunicatione latæ ſententiæ eo ipſo ſe nouerit innodatum, ſciant etiam parochi Indorum mineralium officinas, ſiue

2.Tim.2. Math. 6. ingenia, pannorum quoque lanificinas, cæteraſque quæſtuarias artes, ſibi eſſe penitus interdictas. Neque enim qui euangelizandi miniſterium ſuſceperũt, Deo ſimul, & mammonæ ſeruire poſſunt.

DIS-

DISPENSATIONES gratis eſſe faciendas. Cap. VI.

IN quibuſdam noſtræ Prouinciæ partibus, prauus quidam abuſus inoleuit, vt pro diuerſa qualitate cauſarũ, in quibus diſpenſatio petitur, maior, minor vê precij ſumma reddatur, adeò vt taxæ ipſæ veluti lege præſcriptæ habeantur: quotieſcumque igitur, ſiue vrgens ratio, ſiue Eccleſiæ vtilitas diſpenſandũ in aliquos perſuaſerit, ſciant ij, penes, quos diſpenſandi facultas erit, non ſolum maturè, & grauitèr cauſa cognita, ſed etiam gratis omninò diſpenſationem eſſe faciendam, aliterque facta diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur. *Concil. Trid. Seſſ. 25. c. 18.*

DE NOTARIO, ET Fiſcali, & tantum relinquenda de Iudice cauſarum Eccleſiaſticarum. Cap. VII.

2. q.7. c. nullus, & c. laico. *16. q.7. in nona, & ſeq. c. contingit de arbit.* *Conc. Lim. 2. Seſs. 2. c. 100.*

IN cauſis criminalibus clericorũ nulla ratione liceat informationẽ iudici, ſeu cuiuis perſonæ ſæculari cõmittere, cûm, & alienum id ſit â iure Canonico, & Eccleſiaſticæ dignitati iniurioſum, Illud verô Prælati ſummopere attendãt, vt in cauſis matrimonialibus, cum de diuortio, vel adulterio agitur, fidelisſimo ſecreto negotia gerantur, ne per negligentiam in diſcrimen graue, partes conijciantur.

OFFITIA NOTARII, & Fiſcalis gratis conferenda. Cap. VIII.

Concil. Tolet. act 2. c. 15. *Conc. Cõpoſt. act. 3. c. 24.* *Conc Lim. 2. Seſſ 2. c. 101.*

OFficia Notariatus, aut Fiſcalatus, quemadmodũ eſt in concilijs Prouincialibus ſæpe diſpoſitum; neq; vendantur,

dantur, neque locentur, ſed hominibus probis, atq; induſtrijs, gratis ab Epiſcopo conferantur: ſi ſecus fuerit factum, contractus omnis, ipſo iure ſit nullus.

SINE DIMISSORIIS literis clericum non eſſe recipiendum. Cap. IX.

GRauiſsimê veterum patrum inſtituta ſanxerunt, ne clerici ſine legitima facultate, vel â ſua diœceſi recederent, vel in aliena reciperentur. Sed qui id iuris ſolûm eſſe volunt, quod ipſis libet, facilê iura omnia peſſundant, & vbi volunt vagantur, neque ſuis Præpoſitis obedientiam deferentes, neq; quicquã aliud, crebris huc illuc cõmeationibus, præter quã auaritiæ ſuæ, ac libidinis ſcãdala plurima excitãtes. iſtos vt diſciplinę eccleſiaſticæ ſubditos eſſe doceat, præcipit omninô ſancta Synodus, ſub pœna pecuniaria arbitrio Epiſcopij vt nullus

Conc. Cart. 1. c. 5. Conc. Calce. act. 15. c. 13. Diſtin. 71. c. primatus, & c. extraneo, & c. hortamur, & c. nullum.

De cler. non reſi. c fraternitati. Concil. Lim. Seſſ. 3. c. 4. Concil. Trid. Seſſ. 23. c. 16.

lus clericus ex vna diœceſi in aliam commeet ſine literis dimiſſorijs. Nullus quoque ſub eadem pœna Vicarius, aut Prouiſor, aut Iudex eccleſiaſticus aliter admittat quemquam, etiam ad Miſſam celebrandam: Idem à regularium ſuperioribus obſeruari ſancta Synodus obnixe petit, atque admonet. Inſuper ſtatuit, ne huiuſmodi literæ dimiſſoriæ, à quouis vicario impetrari valeant, ſed tantùm ab ipſo Epiſcopo, vel ab ipſius Vicario generali habente Epiſcopi expreſſam ad hoc in ſuo titulo facultatē: ſecus conceſſæ, vel obtentæ literæ nullius ſint roboris, vel momenti.

DE SERTORIBVS inſtituti regularis non eße committendas parochias Indorum. Cap. X.

Concil. Trid. Seſſ. 14. c. 11. REgularia inſtituta qui profeſsi ſunt, deſerentes, nō ſunt ab Eccleſiæ præſulibus fouendi, ijs igitur, neq; beneficium,

cium, aut eccleſiaſticum miniſterium conferatur, neq; vero parochia Indorũ, niſi ad id idoneam facultatem â Sede Apoſtolica obtentam oſtenderint: exẽpti quoque à ſuis ſuperioribus, aut qui ſub nullius certi Prælati diſciplina in his partibus agunt, nullo modò Indorum doctrinis præficiantur, quin potiûs, ſi deliquerint, corripiantur ab ordinario iuxta decreta ſacri Concilij Tridentini, atque eorum literæ dimiſſoriæ, & facultates diligenter examinentur. Quod ſi, aut inſufficientes, aut iam exacto iuſto tempore inualidæ fuerint inuentæ, omninò in Europam remeare, etiam ſub cenſuris compellantur.

Conc. Tridẽt. Seſſ. 14. c. 11.

Concil. Trid. Seſſ. 6. c. 3.

QVOTO NVMERO Indorum præficiendus ſit parochus. Cap. XI.

ET Antiquiſsima iura, & nouiſsima ſacri Tridentini Concilij decreta Epiſco-

10. q. 3. cap. vnio noſtræ, c. ad audiẽd. & c. 1. & c. fin. de Eccle. edific.

Concil. Trid. Seſſ. 21. c. 4. Epiſcopos magnopere admonent, ne plures parochianos Rectori alicui committi patiantur, quàm quibus poſsint ſufficere ad eccleſiaſtica ſacramenta adminiſtranda, & diuinum cultum peragendum. Quod mature expendentes Patres in hac ipſa vrbe iam pridem ad Synodum Prouincialem cõgregati ſimul etiam pernicioſum illũ abuſum in hoc nouo orbe vigere conſiderantes, quo innumerabiles Indi, interdum in locis valdè diſtantibus, vnius parochi curæ traduntur, à quo, neque inſtrui in fide poſſunt, neque ſacramentis neceſſarijs imbui, neque prout opus eſt regi, maximè cum ij, vt pote paruuli plurima, ac pene continua cura paſtoris indigeant, vt animas ſuas liberarent ſuper ſpeculam domini conſtituti, clara voce pronunciarunt; teſtatiq; ſunt, iudicare ſe non poſſe vni rectori plures parochianos Indos, quam quadringẽtos tuto committi: ſed neq; ipſis adhuc quadringentis vnum *Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 76. 77. & 78.*

ſuf-

ſufficere certo ſe affirmare: interim tamen id tollerãdum eſſe. Hæc igitur ſancta Synodus, eadem in Domino ſapiens, ne in diſtricto Dei iuditio cogatur, animarum iacturam ex defectu paſtorum ſuſtinere, ſeriô admonet, atq; declarat, tam numeroſum Indorum populũ, non poſſe, tuta conſciẽtia, paucis rectoribus committi, ſi plures reperiantur idonei (ſi enim deſint, alia ratio eſt) cum præſertim Indorum tributa, quæ doctrinæ potiſsimo titulo exiguntur, tanta ſint, vt longê plures eccleſiaſticos miniſtros, non rarò alere poſsint. Itaq; cenſemus in quocumque populo Indorũ, qui contineat parochianos trecentos, aut etiam ducentos, proprium parochum debere conſtitui. Cum autem pauciores fuerint quam ducenti, curet & efficiat Prelatus, vt eo reducantur, vbi commode regi poſsint.

VT ASSIGNETVR parochus ijs, qui in mineralibus, aut lanificinis agunt. Cap. XII.

IN prædijs, pannorum quoque, aut ſacchari, aut mineraliū officinis, vbi animarum non exiguus numerus ſeorſum degit, ſæpe doctrina, & ſacramentis homines deſtituuntur. Curent igitur ordinarij, vbi numerus competens eſt, ſacerdotem præficere doctrinæ illorum, ex portione Canonica, ſibi debita quadruplicis noueni ſuſtentādum, vbi decimæ Eccleſiaſticæ dantur. Quod ſi hæc pro illius ſuſtentatione non ſuffecerint, ex bonis, aut commodis ipſius domini, aut cuius intereſt (qui ſi renuat per cenſuras etiam compelli debebit) arbitrio ordinarij congrua portio aſsignetur. Si ad rectoris quoq; ſuſtentationem qui Hiſpanorum curam gerit non ſuffecerint, quatuor nouenæ partes in eccleſiarum cre-

De eccl. edif. c. ad auditū, & c. final.

erectionibus conſtitutæ, iuditio ordinarij ex parochianorum bonis, congruens portio ſuppleatur: iuxta Concilij Tridẽtini decretum. Concil. Trid. Seſſ. 21. c. 4.

DE PORTIONE debita parochijs, & hoſpitalibus Indorum. Cap. XIII.

ECleſijs, ſiue parochijs Indorum, ex erectione, & fundatione debetur vna nouena pars cum dimidia; hoſpitalibus quoq; ſiue Xenodochijs Indorũ, tantũdem omninò attributum eſt, quemadmodum in Synodo quoque prouinciali Limenſi annis ab hinc ſexdecim, explicatum eſt. Quamobrem, & prædictæ portiones in poſterum fabricæ, hoſpitijſq; Indorum, ſine excuſatione reddantur, & capitula Cathedraliũ pro ijs, quæ hactenus retinuerunt, videant quemadmodum conſcientias ſuas exonerent. Cõc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 81.

DE-

DEFECTVS DOctrinæ, eccleſijs Indorum debere cedere. Cap. XIIII.

EA, quæ propter abſentiam Indorum parochis de legitimis ſtipendijs ſubtrahuntur, quos vulgo defectus doctrinæ appellant, debent omninò in vtilitatem Eccleſiæ Indorum conuerti, itaque vel fabricæ Eccleſiæ, vel ipſius oppidi pauperibus pro Epiſcopi iuditio, omninò diſtribuantur, neque ad alios vſus vlla ratione applicētur, ſicut Regi noſtro Catholico placet, ſi quando tamen ex mandato Epiſcopi pro Eccleſiaſticis negotijs parochus, ab Eccleſia ſua abfuerit, pro talibus abſentijs, ſic ab Antiſtite ſuo approbatis, nihil de ſtipendio debito imminuatur. Cum iniquum ſit, qui Eccleſiæ inſeruit eum Eccleſiæ mercede ſpoliari. Parochijs porrò Indorum, quos regulares olim minori cum ſtipendio tenuerunt, eo quòd ipſi paucioribus eſſent

Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 11.

ſent

ſent contenti, & iam ad parochos ſæculares redierunt, reddatur omninô æquale ſtipendium, quale ſolet cæteris conuicinis ſolui, vt labor æqualis non inæqualem habeat mercedem.

DE REFORMATIONE *clericorum communiter. Cap. XV.*

QVæ à Patribus magna Spiritus ſancti luce perfuſis, in œcumenico Concilio Tridentino de vita & honeſtate clericorum, grauiter, & ſapienter præcepta ſunt, ea omnes, maxime Eccleſiæ huius nouæ miniſtri, aſsiduê meditari, atq; obſeruare ſtudioſiſsime debẽt, merito enim tradunt maiores noſtri, nihil eſſe quod alios magis ad pietatẽ, & Dei cultum inſtruat, quàm eorũ vitã, & exemplum, qui ſe diuino miniſterio dedicarunt: cûm enim in altiorem locum à rebus ſæculi ſublati conſpiciantur, reliquos profectô in eos oculos *Concil. Trid. Seſſ. 22. c. 1.*

conijcere, tanquam in ſpeculum, vnde ſumant, quod imitentur. Quapropter ſic decere clericos in ſortē Domini vocatos, vitam moreſq́; ſuos omnes componere, vt habitu, geſtu, inceſſu, ſermone, alijſq; omnibus rebus, nihil niſi graue, moderatum, ac religione plenū præ ſe ferant; leuia etiam delicta, quæ in ipſis maxima ſunt, effugere, vt eorum actiones cunctis afferāt venerationem. Quocirca ſtatuit eadem Synodus Tridentina, vt quæ aliâs à ſummis Pontificibus, & à ſacris Concilijs, de clericorum vita, honeſtate, cultu doctrinaq́; retinenda, ac ſimul de luxu, comeſſationibus choræis, aleis, luſibus, ac quibuſcumq; criminibus, necnon ſæcularibus negotijs fugiendis, ſancita fuerunt, eadem impoſterum ijſdem pœnis, vel maioribus arbitrio ordinarij imponendis, obſeruentur: neque appellatio executionem hāc, quæ ad morum correctionem pertinet, ſuſpendat: quæ ſalutaria præcepta communiter

muniter propoſita, volens hæc Synodus inuiolabiliter obſeruari: hæc circa cleri reformationem, omni appellatione poſtpoſita, ſpecialiter exequenda cõſtituit.

DE HABITV CLERI corum. Cap. XVI.

PRimûm habitus externus clericorũ decens ſit, nihil prophanum, nihil ambitioſum præ ſe ferat; veſtes, neque diuerſi colores, neq; ſericę ſint, neq; aut breuiores & ſtrictiores, neq; contra prolixiores, & ſplendiores quâm decet, ſed pro eccleſiaſtica grauitate talares; remoueantur verò â clericali vſu, noua quædam inuenta indumentorum, aut ornatus, quæ milites, non clericos decent: qualia ſunt, quæ patrio more, vocare ſolent, *Lechuguillas, polaynas, puñetes, guarniciones de ſeda, faxas en los manteos, alamares, monteras, pantuflos,*

Concil. Trid. Seſſ. 14. c. 16. Cõc. Lat ſub Leo. 10. ſeſſ. 9. Conci. Conſt. Seſſ. 14. Clem. quoniã de vita, & hon. cler. 21. q. 4. per totã. Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 87. & Seſ 3. c. 20.

ò çapatos de ſeda, follajes en las calças, ò muslos, aũque ſean de paño. Et ſi quæ ſunt alia huius generis. Noctu autem armatos volitare (cum domi etiam quouis modo continere ſe debeant) tûm etiam veſtitu militari, ac profano compoſitos, nulla ratione ferendum eſt. Quod ſi negotium vrgeat noctu egredi domo, lux certe pręeat, aut honeſtus comitatus, vt filios lucis oſtendat. Porrò cum iter faciunt, decorum ſacerdotale, ipſo etiam apparatu conſeruent. Etenim quod quidam faciunt, lãceas, ſclopetos, aliaq; id genus arma geſtare, milites Chriſti magnopere dedecet. Barbam, & tonſuram clericalem ſingulis ſaltem menſibus radant: ſi quis hæc parui pendens, veſtibus profanis vti, aut armis deprehendatur, amittat ſtatim omnes ſupradictas profanas veſtes, atq; arma, quæ arbitrio Prælati applicentur, atq; alijs etiam grauioribus pœnis, prout illi videbitur ſubijciatur.

Conc. Li n. 2. Seſ 3. c. 21. d. 23. c. prohibite, & c. non liceat de vi. & hon. cleric.

DE

DE LVDO. Cap. XVII.

ITa multorum clericorum in ludēdo creuit exceſſus, vt cogamur remedia auſteriora tentare, quo, & eccleſiaſtici ordinis infamia aliqua ex parte aboleatur, & perditi mores illorum, qui in huiuſmodi inſaniunt, quoad fieri poterit, corrigantur: quicumque ergo aleæ, cartiſve pictis, aut alteri, iure prohibito, ludo vacauerit, & ſummam excedentem quinquaginta aureos, luſerit, excōmunicationis ſententiā ipſo facto incurrat; exceptum tamē eſſe volumus honeſtū aliquem, ac recreationis tantum cauſa ſuſceptū ludum; in quo commeſtibile quidpiam, precium ſit, & tale vt duorū aureorum valorem non excedat, quod etiam ipſum frequens eſſe non debet.

Diſt. 35. cap. Epiſcop. in 6. Syn. can. 50. Concil. Lim. Seſſ. 3. c. 22. De vit. & hone. cleric.

NE CLERICI FOEminas comitentur, aut laicis inſeruiant. Cap. XVIII.

Concil. Tolet. act. 2. c. 33. & act. 3. c. 8.

NVllus in ſacris conſtitutus, fœminis familiare miniſterium exhibeat: ita vt equitando ducat à tergo, aut ambulando manuteneat, aut comitetur, niſi ſoror, vel mater ſit, alioqui & clericus, & fœminę contra agẽtes, arbitrio Epiſcopi puniantur. Eidem quoq́ue ſententiæ ſubiaceat clericus, ſi laico alicui famulum ſe exhibuerit, & œconomi, aut alicuius alterius officij genere inſeruierit, qui & gradum ſuum, & noſtrum decretum contemnens, quiduis horum fecerit, arbitrio Prælati puniatur: valde enim abſurdum eſt: vt qui ad altiſsimi miniſterium conſecrati ſunt, hi ſe laicorum, & maxime fœminarum famulos patiantur.

21. q 3. Credo & c. Sacerdotum.

DE

DE COHABITATIONE mulierum, & concubinatu. *Cap. XIX.*

FOEminarum conſortia vitare clerici debent, ne vel continentiam, quam Deo vouerunt, violent, vel certè honorẽ ſuum grauiter lædant, ac clericalem ordinem ludibrio cæteris exponant. Itaq; non ſolum cõcubinas tenere nefas, ſed etiam mulieres quaſcũq; ſuſpectas, vel domi alere, vel foris frequentare, turpe admodum eſt, & quoniam impunitas, peccandi licentiam facilè tribuit, meminerint, ſe præter cæteras pœnas ſacrorum canonum, conſtitutione Concilij Tridentini ad primam monitionẽ Epiſcopi, ſi non abſtineant, tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuũ, & beneficiorum ipſo facto priuari. Ad ſecundam vero monitionẽ, ſi adhuc perſiſtant in flagitio, non ſolum beneficiorum fructibus priuari, ſed etiam ab adminiſtratione beneficij, eo ipſo ſuſpẽdi.

Extra. de cohab. cler. & fœm.

Diſt. 32. cap. quoniam, & ſeq.

Diſt. 29. c. oportet. & ſeq.

Quòd ſi tertiam præterea monitionem ſine emendatione prætericrint, omni beneficio,& officio eccleſiaſtico priuãdos eſſe,atq; inhabiles ad quoſuis honores,& beneficia reddendos. Nomine verò beneficij,& eccleſiaſtici honoris,ſiue prouentuum, comprehendi etiã doctrinas Indorum,atq; ex eis prouenictia ſtipendia declaramus:quod ſi nulli eccleſiæ inſeruierint,neq; beneficium habuerint clerici concubinarij,nihilominus â ſuo Prælato ſeuerê puniantur,iuxta eiuſdem Concilij decretũ, additis etiã grauioribus pœnis,prout ipſi videbitur expedire. Epiſcopi autem,& viſitatores eorum in prædictos clericos cõcubinarios inquirant aſsiduê,& poſtpoſita omni appellatione ad executionem, etiam ſine ſtrepitu, & figura iudicij, facti veritate inſpecta,procedant, ſcientes ſibi in æterno Dei iuditio grauiſsimê imputandũ,ſi eiuſmodi cõcubinarios monere, aut punire diſsimulauerint. Porrò parochijs

Concil. Trid. Seß.25. c.14.
Conc. Lim.2. Seſſ.2.c.82.
Concil. Trid. Seſſ.25. c.14.
Conc. Lim.2. Seſſ.3. c.7.

Indorum nullo modo clericos inconti- *Rom.3.*
nentia notatos,aut ſuſpectos præficiant;
quin potiùs,cũ tales reſciuerint,ſine cũ- *Conc Lim.2.*
ctatione remoueant,neq; aliundè remo *Seſſ.3.c.7.*
tos aliò transferãt,ne propter eos(quod
crebro cernimus)nomẽ Dei blaſpheme
tur inter gentes,ſed neq; iuuenculas In-
das ad ſeruitia domeſtica,ſiue perpetuò,
ſiue etiã per vices alternãtes,tenere vlla
ratione permittantur:ſed aut famulatũ
virorum,aut ſi opus erit,mulierum ſatis
ætate prouectarum ſeruitio vtantur.

NE IN SCENICIS, CLERI-ci,aut monachi agantur. Cap.XX.

CLericos,aut monachos agere in ſce *Concil.Tolet.*
na,aut mimico quouis ludo, nõ de- *act.2.c.21.de*
cet,niſi fortè argumentũ ſit piũ,ac reli- *vit. & hon.*
gioſum , & ab ordinario approbatũ ad *cler.cum de-*
ædificationẽ populi:ſed neq; quemcũq; *corem.*
clericũ maioribus initiatum,perſonã lu
dicrã in eiuſmodi comedijs pronũtiare *Conc.Lim.2.*
Seſſ.2.c.42.

fas eſt: Quicumque horum vtrumuis fecerit, ſit eo ipſo excommunicatus.

NE CLERICI DECImarum conductores ſint. Cap. XXI.

Extra.ne clericic.c.1. 21.q. 3. c.placuit.

SAcræ leges prohibentes clericos cõductores fieri, ad vnguẽ obſeruentur.

DE STVDIO CLEricorum. Cap. XXII.

Concil.Trid. Seſſ.21. c.18.

LEctioni librorum eccleſiaſticorum, clerici attendant, vnde officij ſui admoneantur, & authores habeãt caſibus conſcientiæ tractandis idoneos, in quibus verſati ſint oportet. In his vero neglige̅tes corripiãtur. Nullus verô ignotus, & peregrê veniens clericus, inſigne illud aſſumat, aut geſtet, quod noſtri Becca appellant, neq; ſupra pileum clericalem, galerum amplum, vel ſericum ferant: prout Epiſcopis, vel Præbendatis,

Conc.Tridẽt. Seſſ.21. c.18.

tis,vel graduatis moris eſt;neq; vero ſe, aut Doctorem,aut Magiſtrum,aut Licẽciatum,aut Bacchalaureũ nominet,ſeu ſubſcribat,ſub cẽtum aureorum pœna, niſi prius Prælato legitimum titulum oſtenderit,ne fallaci oſtentatione imperiti lædantur,& ſeducantur.

NE VENATIONIBVS & aucupijs clerici ſtudeant. Cap. XXIII.

VEnationibus, aut aucupijs clericos ſtudere, ſanctorum Patrum ſtatuta prohibent, atq; adeô canes venaticos, aut accipitres alere,more Principum ſæcularium:ſi quem ergo huiuſmodi ineptijs deditum ordinarij,& viſitatores, offenderint,opportune coerceant.

Conc. Frãci. ſub Zacharia ne cler. l. monachi. c. 1. Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 12. Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 18.

NE

NE TABACHVM Præsbyteri ſumant ante Miſſam. Cap. XXIIII.

PRohibetur ſub reatu mortis æternæ Præsbyteris celebraturis, ne tabachi fumum ore, aut ſayri, ſeu tabachi puluerem naribus, etiam prætextu medicinę, ante Miſſæ ſacrificium, ſumant.

VT DIEBVS FESTIS ad eccleſias cleri conueniant. Cap. XXV.

CLerici omnes, etiam prima tonſura initiati, diebus Dominicis, & feſtiuis, ad Cathedralem eccleſiam, aut aliquam parochialem, de aſſenſu ordinarij ad veſperas primas, & ſecundas, ad tertiam, & miſſam ſolemnem ſecundũ Canones (poſtpoſita quauis excuſatione) cum ſuperpellicijs conueniant, etiam ſi præbendam ibi non habeant. Qui neglexerint arbitrio ordinarij puniantur.

Diſt. 91. cap. Eleutherius. Diſt. 92. c. ſi quis Præsbyt.

DE

DE OFFICIO DIVINO ab omnibus capitularibus perſoluendo. Cap. XXVI.

DIuino officio diurno, & nocturno, ac miſſarum ſolemnibus, interſint omnes in Cathedralibus eccleſijs, Dignitates, atq; Canonici, quemadmodum in Tridentino, & Limenſi concilio conſtitutum eſt. Qui verò non interfuerint ſine vlla remiſsione diſtributiones amittant, quæ cæteris, qui interſunt eo ipſo debeantur: neq; verò remiſsionem, aut condonationem vllam in ijs ſibi viciſſim. Capitulares facere poſsint, ſi fecerint nulla ſit, ſed diſtributiones ita perceptas teneatur in conſcientia reſtituere, qui fraudem fecit. Præterea deſignetur, qui notet defectus abſentium fideliter, & ſecreto, cui etiam tertia pars cedat mulctarum, quauis colluſione prorſus excluſa. Portiones verò tam ex decimis

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 12.
Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 63.
Conc. Cõpoſt. act. 2. c. 16.
Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 68.
Concil. Tolet. act. 3. c. 10.
Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 66.

cimis quàm ex obuentionibus debitę, in quotidianas diſtributiones conuertã-tur, ac diuidantur ſecundum erectionẽ, & ſuperioris Concilij Canonem, quem innouamus, atque omninò ſeruari mandamus.

DE PRECIBVS Matutinis, & Salue Regina. Cap. XXVII.

HORÆ Canonicæ Matutinæ, ante Pulſum ſalutationis Angelicę, necquaquam inchoentur; ſignum verò cã-panæ, ad ſingulas Canonici officij horas detur, omnibus autem Sabbatis, Salue Regina cantetur in Cathedralibus, & Parochialibus eccleſijs, cui interſint Præbendati, & alij clerici omnes cum ſuperpellicijs, etiã primæ tonſuræ, alioqui arbitrio ordinarij plectantur.

NE PRÆBENDAM obtinentes à ſua Eccleſia abſint. Cap. XXVIII.

CAthedralis eccleſia ſuis miniſtris carere non debet. Itaq; quod quæſtus, nō charitatis cauſa fit, nulla ratione permittendum eſt, vt dignitatē Canonicatum, aut quamcumq; Prębendam in ea obtinentes, ad Vicariatum, aut Curatū, extra illam mittantur, quod in Sede vacante, quia per quam frequēs eſt, ne fiat, ſancta Synodus ſub æterni iudicij cōminatione denuntiat. Nulli quoque in eccleſia Cathedrali Præbendam obtinēti, commeādi in Hiſpaniam copia fiat, niſi Præbendam ſuā, aut beneficium prius reſignauerit: præterea ijdem in eccleſia Cathedrali Prębendam obtinentes, nō amplius quâm per mēſem, atq; hunc interpolatum, ac per dies, nō per horas cōputandum, ab eccleſia abeſſe poſſunt.

Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 71. Concil. Trid. Seſſ. 14 c. 12.

DE

ACTIO

DE SCHOLASTICO, & cantore Cathedralium. Cap. XXIX.

CVm beneficium detur propter officium, munuſq; Scholaſteriam obtinentis in Chathedralibus ſit, docere literas, Cantoris verò cantum eccleſiaſticum. Cumque tam Tridentini concilij generalis, quam ſuperioris Prouincialis id fieri decreto ſancitum ſit, ſtatuimus in noſtra Prouincia poſthac, vt Scholaſticus per legat lectionem, quam ei ſuus Præſul indixerit, & cantor doceat rationem cantus, idq; vterq; exequatur intra decem dies, ex quo ſtatuti notitiam cæperit. Alioqui ſeuere arbitrio Epiſcopi mulctentur. Quod ſi in ſeminario puerorum eligēdo, ſuo fungantur munere, eo ipſo ſint liberi à contributione pro dicto ſeminario.

Concil. Trid. Seſſ. 13. c. 18.

Cōc. Lim. 2. Seſs. 2. c. 75.

DE CAPELLANIIS. Cap. XXX.

CApellaniæ in Eccleſijs Cathedralibus, aut parochialibus inſtitutæ, niſi ex ipſa fundatione Dignitatibus, aut Canonicatibus, aut alijs beneficijs ſint annexæ, capitularibus, aut beneficiatis nõ conferantur, ſed alijs clericis vbi ſunt inſtitutæ, inſeruiant, iuxta decreta Concilij Tridentini, & Regis noſtri Catholici voluntatem.

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 17.

DE OECONOMIS Eccleſiarum. Cap. XXXI.

NVllus œconomus in cathedralibus, vel parochialibus eccleſijs admittatur, niſi prius fideiuſſoribus datis. Arca autem tribus clauibus clauſa pro eccleſiaſtica pecunia conſeruanda, vbi commodê fieri poterit, teneatur, in qua œconomi quicquid pecuniæ receperint, intra triduum reponant.

DE HABITV EREmitarum. Cap. XXXII.

QVamuis monachum non faciat habitus, decet tamē vnumquemq; iuxta ſuam profeſsionem habitu diſtingui. Quare qui eremitico inſtituto gaudent, neque pileum clericorum, neque fratrum, aut monachorum capitium ferant, veſte autem vtantur nigra. Quôd ſi paupertatis cauſa viliori panno vti velint, quem Hiſpanê vocamus, xerga, poterunt facilê nigro colore inficere.

DE SANCTIMONIALium bonis. Cap. XXXIII.

Conci. Turon. c. 31. & 26. de inſtit. c. 1. & c. auctoritate. De ſtat. reg. in 6. §. ſane. Concil. Trid. Seſſ 25. c. 3.

AD habitum ſanctimonialium non plures recipiantur, quâm ex monaſterij bonis ali poſsint. Præpoſitæ vero prouideāt ipſis monialibus de omnibus ſibi neceſſarijs, ita vt cognatis, & populo in ijs efflagitandis moleſtæ nō ſint. Abbatiſsis

batiſsis autem, ſiue Prioriſsis, ſeu quocumq́; alio nomine præſint, in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus, vt quicquid eleemoſynę nomine à monialibus ingredientibus receperint, in redditus annuos, & bona ſtabilia monaſterij cōferant. Quod ſi ex vrgente aliqua neceſsitate eleemoſynę aliquid conſumēdũ erit: vt nullo modo id fiat, niſi prius conſulto, & approbante Prçlato. Quod ſi ex redditibus monaſterij, vel ex conſuetis eleemoſynis tantum ſuppetat monialibus, vt ad ipſarum victum, fabricã eccleſiæ, aliaſq́; neceſsitates commode ſufficiat, minimé liceat aliâs recipere pacta certa eleemoſyna pro dote, ſecus ſi monialium numerus augeatur. *Concil. Rem. c. 33.*

DE VISITATIONE ſanctimonialium. Cap. XXXIIII.

QVando monaſteria ſanctimonialiũ viſitantur, principio viſitator vna,

aut duabus perſonis honeſtis aſſociatus ingrediatur : vt diſpoſitionem ipſam domus, atque officinas, cæteraq; neceſſaria ſcrutetur, & videat. In fine quoq; viſitationis iterum cum capitulum ſuper correctione de culpis tenendum eſt, eodem modo ingredi poterit. Cætera verò ad cancellos, ſiue feneſtellam tranſigantur. Quòd ſi præter hæc opus ſit clauſtra aliqua ex cauſa ingredi, id non fiat à viſitatore, niſi facultate ab ordinario prius inſcriptis, obtenta.

Concil. Trid. Seſ. 25. c. 7. & c. 50.

DE COLLOCVTORIIS ſanctimonialium. Cap. XXXV.

Conc. Turon. c. 29. Conc. foro. Iuli. c. 12.

ABbatiſſæ, ſiue Præpoſitæ ſęcularibus facilem cum ſanctimonialibus colloquendi licentiam non concedāt, niſi parentes, aut fratres fuerint. Atque ijs ipſis non ita crebro : ſine teſte vero loqui non permittant. Porrò clerici illarū collocutoria ne frequētēt; quod ſi abſq;

Præ-

Prælati permiſſu, eas viſitare pro nihilo duxerint, excommunicentur.

DE DOTE NON *augenda ob defectum natalium.* *Cap. XXXVI.*

SI qua mixti generis mulier (quas vulgo meſtizas vocant) in monaſterium recipi velit, eadem omnino dote, qua cæterę, recipiatur, neq; pro eo quod admittatur, vt ſit de choro, amplius quicquam exigatur, quâm à cæteris de choro ſoleat, cum ea omnis conuentio Symoniaca labe non careat; ſed ſi aliás ſatis idoneæ ſint, nequaquam tales excludantur â choro ex ſolo defectu natalium, cûm apud Deum fides, non genus in precio ſit.

De ſymo. cap. quoniam, c. veniens, & c. non ſatis.

LIBROS PROPHANOS, & laſciuos, vitandos.
Cap. XXXVII.

Pius IIII. in Catha. librorum prohibitorum.

LIbri, qui res laſciuas, & obſcenas ex profeſſo tractant, narrant, aut docēt, cum non ſolùm fidei, ſed etiam morũ, qui eiuſmodi lectione librorum facilê corrumpi ſolent, ratio habenda ſit, omninò prohibentur, & qui eos habuerint ſeuerê, ab Epiſcopis puniantur. Antiqui verò ab ethnicis conſcripti, propter ſermonis elegantiã, & proprietatē permittuntur, nulla tamen ratione pueris prælegendi erunt. Et quoniam apud Indos literarum ignaros, pro libris ſigna quædã ex varijs funiculis erant, quos ipſi, Quipos vocant, atq; ex eis non parua ſuperſtitionis antiquæ monumenta extant, quibus rituum ſuorũ, & ceremoniarũ, & legum iniquarũ memoriam conſeruant, curent Epiſcopi, hæc omnia pernitioſa inſtrumenta penitus aboleri.

VT FOEMINÆ ECCLEſias frequentent, & ibi modeſtè ſe gerant. Cap. XXXVIII.

ADmoneantur matres familias, ſecũ in Eccleſiam deferre filias iuuenculas, vt ipſis præſentibus miſſarum ſolemnibus, & verbi Dei prædicatione fruantur, cum honeſtius, ac tutius id ſit, quàm domi ancillulis virgines commendatas relinqui; viduæ quoque ſuperſtitioſum, atque ambitioſum illum morem, tamdiu poſt defunctum virum domi manendi Eccleſiæ religioſiſsimæ diſciplinæ poſtponant, diuinaque officia, ad conſolationem ſuam opportunè adeāt, & tam ipſę, quam reliquæ omnes fœminæ, modeſtia ſua, & ſilētio, atq; ornatus, confeſſuſq; Chriſtiana ſobrietate, tùm etiam verbi diuini audiendi frequentia, & auiditate meritò apud Deum, & eccleſiam, deuotum fœmineum ſexum commendent.

Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 131.

Hieron. in epiſtola ad Letam.

Conc. Lim 2. Seſſ. 2. c. 130.

Ambr. in l. de viduis.

VT MEDICI CONfeſsionem ægrotis illico iniungant. Cap. XXXIX.

Conc. Lat. c. 22. de pœn. & rem. c. cũ infirmitas. Pius V. in proprio motu.

MEdicis, & Chirurgis de ſpirituali confeſsionis medicina, ægrotos in ipſo ſtatim initio admonere ceſſantibus, pœnas per literas Apoſtolicas Pij V. inflictas, ſine vlla remiſsione ad executionem conferendas curent ordinarij, qui & ipſum breue Sedis Apoſtolicę ipſis denuò intimari faciãt, & ſi cõtumaces fuerint, ſeuerioribus etiã pœnis ſubijciant.

DIES FESTOS SERuandos. Cap. XL.

Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 132.

DIebus Dominicis, atq; Feſtiuis, mercimoniorum emptiones, venditionesq́; prohibeantur, præſertim in Indorum oppidis, quæ vero in foro vænalia exponi ſolent, miſſę celebrationem expectent. Mercatores qui ſecus egerint,

præ-

præſertim ſi ſcandalo Indis ſint, excommunicentur. In oneribus quoq; iumentorum, Agaſonum, cæteriſq; ſeruilibus laboribus, executioni mandentur cõtra inobedientes, pœnæ per fel. record. Piũ Quintũ propoſitæ: in blaſphemos quoq́ue prout eſt ab eodem ſanctiſsimo Põtifice, & â Concilio ſuperiore præceptũ, acriter vindicetur.

Pius V. in motu proprio cũ primum.
Conc. Later. ſub Leo X. ſeſs. 9.
Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 118.

AB ESV CARNIVM abſtinendum, diebus ab Eccleſia præſcriptis. Cap. XLI.

CArnibus veſci, diebus â iure prohibitis, nemini liceat, niſi de vtriuſq; medici, ſpiritualis, & corporalis aſſenſu. Neque verò eas, vel vendere, vel mercari fas ſit: ab ijs etiã abſtinere in Letanijs, ſiue rogationibus, per triduum, & vſq; ad meridiẽ publicis proceſsionibus, & concionibus intereſſe, omnes Chriſtianos hortatur hæc Synodus.

Pius V. in motu proprio.
De conſec. d. 3. c. rogationes.

PRÆTORIBVS INdorum, non eſſe tanquam Epiſcopis, obuiam procedendum. Cap. XLII.

CErta relatione comperimus Prætoribus, Præfectiſvè ſæcularibus Indorum, paſsim cum eccleſiaſtico apparatu, & cruce elata obuiam prodire ſachriſtas, alioſve eccleſiæ miniſtros; quod & Regiæ leges improbant; & eccleſiaſtico decore nimis indignum eſt. Id ne in poſterum fiat, diſtricte præcipimus parochos ſi ad talia conniueant, & aſſenſum præbeant, vinculo excommunicationis ipſo facto innodantes.

DE PERVIGILIIS Eccleſiarum. Cap. XLIII.

OStia Eccleſiæ noctu aperta nemo relinquat ſub pœna excommunicationis: neque pernoctationes in ea vllo modo virorum, & fœminarum, neque lecti-

lectiſternia permittantur: mulieres verò noctu mēdicare, aut oſtiatim circumire, quod nonnullæ faciunt, vt nefarium omninò, & flagitioſum damnamus, & ordinarijs ſeuerè vindicandum commēdamus. *Concil. Tolet. act. 2. c. 20.*

DE CONFRATERNITATIBUS. Cap. XLIIII.

CONfraternitates ab ordinarijs viſitentur, & quantū licebit ad minorē numerum redigantur, nouas verò inſtitui non permittāt, ſine graui cauſa, neq; pro iam inſtitutis eleemoſynas peti cōmuniter, niſi diebus Dominicis, & feſtiuis. Idque petita ſemper, atq; obtenta Prælati licentia. Æthiopes verò, & ſerui nulla confraternitatū huiuſmodi nomine, conuenticula facere ſinantur, niſi in eccleſijs, aut locis pijs: ac tūc aliquo etiā ſacerdote præſente, qui eorum acta moderetur, atq; ad id, quod expedit dirigat. *Concil. Trid. Seſſ. 22. c. 8.*

IN-

INDICTIO FVTVRÆ Seßionis.

POſtremò hæc noſtra Synodus, cûm de reformatione nonnulla adhûc, eáque non leuia superſint, declarat in diem Apoſtolorum Simonis, & Iudæ, ſeſsionem Deo fauenté futuram, vt prędicta decreta publicentur. Interim verò concilium prouinciale, nequaquã ceſſare, donec Spiritus ſancti gratia annuente, de reuerendiſsimorum Patrum conſenſu, finis eidem Concilio imponatur.

Placent vobis, Reuerendiſsimi Patres, hæc decreta.

Reſponderunt omnes, *Placent.*

ANTICIPATIO Seſsionis.

CVM Celeri morbo correptus die Octobris nona, animam egiſſet Reuerendiſsimus Epiſcopus Cuzquenſis, atq; inſtaret Reuerendiſsimorum Chillenſium ad ſuas eccleſias nauigatio, de conſenſu Patrum, decretum eſt, actionē anticipandam in Dominicam proximam, quæ fuit vigeſimaquinta poſt Pentecoſtem, die Octobris decimatertia, in qua miſſam ſolemniter celebrāte, ac ſimul concionem habente Reuerendiſsimo Imperialis Epiſcopo, quartæ, Actionis ſequentis decreta, recitata ſunt.

ACTIO QVARTA CONCILII PROVINCIALIS Limenſis celebrata in Eccleſia Cathedrali ciuitatis Regum, die decimatertia Octobris, Anno M.D.LXXXIII.

QVIBVS SIT COMmittenda viſitatio. Cap. I.

Eccleſiaſticæ diſciplinæ neruus fere in Canonica viſitatione cōſiſtit, quem aſtu dœmonis, & auaritia hominum plurimorum, ita debilitatū cernimus, vt indê potiûs plurimæ querelæ, & damna prouenerint, vnde remedia damnorum meritò expectanda fuerant: quam totius prouinciæ labem cupiens ſancta Synodus diuino aſpi-

aſpirante numine auertere: primùm Epiſcopos omnes ſerio admonet: vt ipſi per ſe paterno affectu diœceſim ſuam perluſtrare non ceſſent: quod ſi viſitatores mittendos cenſuerint, quod propter nimiam Epiſcopatuum Indicorum amplitudinem ſæpe fieri neceſſe eſt, ſolicitê videant; vt non niſi viris integris, ſpectatæ probitatis, induſtrijs, atq; idoneis viſitationem committant: & quos ſciãt, neque doctrinas ipſas, ſiue parochias Indorum ambire, neque oblatas etiam acceptaturos.

Concil. Tolet. 4. c.35. 10.q. 1 c. Epiſcopũ percunctas. Concil. Trid. Seſſ. 24. c.3.

DE PROCVRATIONE viſitatorum. Cap. II.

PRocurationis nomine, ita vnicuique viſitatori competens ſalariũ aſsignetur, ab Epiſcopo, vt neq; de pœnis cameræ Epiſcopalis, neque de condemnationibus Viſitatori ipſi, aut officialibus eius aliquid proueniat. Tempus autem non lon-

Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c.110. Concil. Tolet. 7. c.4. 10.q.3. c. inter cætera, & c. canẽdum.

longius in viſitatione conſumant viſitatores, quam neceſſarium eſſe perſpexerint, ſi ſecus egerint, ita vt propter ſua commoda, aut quouis alio reſpectu, diutius immorentur, excommunicatione feriantur. Inſtructionē verò ab hac ſancta Synodo factā pro viſitatoribus, ſub mortalis peccati reatu, & ſecū deferre, & fideliter obſeruare teneantur.

DE MODO PROCEdendi in viſitatione. Cap. III.

QVandiu informationes ſecretè fiēt parochus, ſiue is qui viſitatur, nequaquam adſit, ſed fiat Indis libera facultas denunciandi ſuas, vel quærelas, vel grauamina, ſi à ſuo ſe parocho læſos exiſtimauerint. Interim dū parochus abſens eſt: alius ſi commode fieri queat, Rectoris officio fungatur. Porrò proceſſus circa crimina grauiora parochorum, à viſitatoribus fulminentur, vſque

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 3. verſ. viſitatores etiam.

ad

ad diffinitiuã excluſiuê, atq; ita obſignati ad ordinarium tranſmittantur, adhibito ipſius Viſitatoris de vnaquaq; cauſa iuditio, vt tandem Epiſcopus vltimã ſententiam ferat: id vt fideliter, atque integrê faciant, Viſitatores omnes, monet hæc ſancta Synodus: quod ſi timore Dei poſtpoſito, proceſſus aliquos occultauerint, aut iniqua colluſione, cum viſitatis, eorum vitia diſsimulauerint, ad ordinarium prædictas cauſas integrê non tranſmiſerint, Viſitatores ipſo facto, excommunicatos eſſe decernimus.

DE MODESTIA, & ſobrietate Viſitatoribus obſeruanda. Cap. IIII.

VIſitatores, vt non ſolum exceſſus corrigant, ſed etiam exemplo modeſtiæ, & Chriſtianæ ſobrietatis ædificent, nullo modo patiantur pompam, *Cõc. Brac. 2. c. 2. Concil. Tolet. 7. c. 4.*

C. cum Apoſtolus de cenſib.

aut profanum apparatum, aut nimios ſumptus in occurſationibus, & hoſpitationibus ſibi exhiberi. Munera quæcũque, aut commodi aliquid præter ea, quæ ſunt à iure permiſſa, neque viſitator ipſe recipiat, neque ſuos recipere permittat; ſed neque emat, neque permutet, cum his qui viſitantur, equitatũ, aut aliquid aliud: ſi quid eiuſmodi acceperit, ſciat ſe ad dupli reſtitutionem intra menſem faciendam, iuxta conſtitutionem Concilij Tridentini, in conſcientia teneri; quod ſi non reſtituerit intra prædictum tempus, ab omni, & beneficio, & officio eſſe ſuſpenſum ſecundum Gregorij X. in Concilio generali editam ſanctionem.

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 3. cap. exegit de cenſ. in 6. Gregor. X. in Conc. Lugdu.

DE VISITATIONE FAbricæ, & ornamentorum. Cap. V.

IN Viſitationibus fabricæ, aut ornamẽtorum diuini cultus, decretum Tridẽtini Concilij, nulla ratione violetur: vt patroni nullatenus ſe immiſceant viſitationi ornamentorum eccleſiæ, aut ſtabilium, ſeu fabricarum prouentibus; niſi quatenus eis, ex inſtitutione, ac fundatione, id competat. *Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 31.*

QVOMODO, ET quando, Indorum teſtimonium ſit recipiendum. Cap. VI.

SAcerdotum, qui inter Indos agunt, atq; eis præſunt, exiſtimationi, ſecuritatiq; conſulere volens ſancta Synodus, cùm ſciat hos paſsim malitioſê impeti, atq; eô facilius traduci, quô ſeuerius vitia ſubditorum corrigunt, aut Hiſpanorum auaritiæ violentiæque obſi-

Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 114
ſtunt, ſuperioris Concilij conſultiſsimam conſtitutionem innouat, atq; imprimis mandat, nullum â parochia debere detrudi, etiam ſi multæ, & graues querelæ ad Epiſcopum deferantur, niſi oculato examine per ſe, vel per Commiſſarium aliquem ibi cauſa agatur, vbi ille deliquiſſe narratur. Nam quantum fidei teſtibus præbendum ſit, Iudex eccleſiaſticus præſens melius noſſe poterit, & rei totius ordinem diſcere. Præterea cum ordinaria, aut extraordinaria viſitatione inquirendum erit in ſacerdotem, videat omninò qui iudicat, vt ab infidelibus Indis, nullum contra ſacros Canones teſtimonium admittat: ſed neque ipſos fideles Indos, aut etiam Hiſpanos, ſi ſuſpecti ſint, quod ſæpiſsime accidit, adhibeat: ſed integros, & Deum timentes teſtes inueſtiget. Illud vero, ante omnia teneat præ oculis, vt neophitos iurare non cogat, niſi re prorſus graui, & quæ aliter definiri non poſsit. At tunc

3. q. 6. c. vltimo.

3. q. 5. c. ſuſpectos, & c. nullus.

4. q. 3. c. ſi teſtes.

22. q. 5. c. ille qui.

22. q. 5. c. qui peierauerit.

Conc. Matiſce. c. 21.

tunc prius, quantum ſacrilegium admit
tant periuri, ſeriô doceat: ſi quos autem
peieraſſe probauerit, ad timorem cæte-
rorum, iubeat publicê fortiter vapula-
re, & infamia notari, attonſis, pro more
Indico, illorum crinibus. Deniq; vbi ne-
ceſsitas exigēdi teſtimonij vrgens fue-
rit, & ex ſolo Indorum teſtimonio res
pendeat, perpendat, quantum fidei tali-
bus debeat adhibere, quos facile ad pe-
ierandum induci, notum eſt.

INDORVM CRIMINA ad forum eccleſiaſticum ſpectantia, corporali potius, quam ſpirituali pœna eſſe punienda.

Cap. VII.

SI nulla poteſt Reſpublica ſine metu
ſupplicij in officio contineri, neque
ſufficiunt, quātumuis benê, ac ſapienter
conſtitutæ leges, ad cohibendos â crimi
nibus homines, niſi pœnæ pariter in re-

belles decernantur: profecto barbara,
& rationi non vſque adeô obſequens
Indorum natio, pijs & ſalutaribus in-
ſtitutis parere nunquam, ſicut opus eſt,
aſſueſcet, ſi rectores ſuos veluti ad vin-
dicandum in malefacta impotentes, fa-
1. Cor. 4. cilê contemnat. Nam & Apoſtolus,
quibus ſpiritum manſuetudinis non ſa-
tis eſſe putabat, etiam virgam, & pote-
ſtatem â Domino acceptam, interdum
Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 117. minabatur, ſed cum Eccleſiæ ſpiritua-
lis vindicta grauiſsima ſit ad anima-
26. q. 5. c. con. Idolorum, ex. Greg. rum intima penetrans, ijs tamen vtilis
eſſe poteſt, qui bona ſpiritualia, & dam-
na poſſunt ſatis cogitatione concipere,
& prout oportet, expendere. Quibus
verô nihil, vel precioſum, vel vile eſt,
niſi quod oculis cernitur, in eos certê
Cõc. Arel. c. 11. Iuo. lib. 11. c. 49. ſpiritualis illa cenſura intentata, pote-
rit proficere parum, nocere plurimum.
Conc. Matiſ. c. 21. Quam rem cum prudenter ſuperiores
Conc. Magũ. c. 45. huius noui orbis antiſtites ſecum per-
penderent, ſtatuerunt in has tam fa-

ciles,

ciles, & minimè perſpicaces Indorum gentes, ab excõmunicatione, cæteriſq; cenſuris eſſe abſtinendum, pro his verò ad conſeruandam eccleſiaſticam diſciplinam, & religionem neceſſariò externa, & corporali aliqua pœna vtendum, quod à priſcis in ſimile genus hominũ etiam obſeruatum eſſe, compertum eſt. Itaque Concilij ſuperioris ſalutaria de hac re decreta confirmans, atque innouans, ſtatuit hęc ſancta Synodus, procul pis ad eccleſiaſticum forum attinentibus, etiam eccleſiaſticos Iudices poſſe, ac debere Indos corripere. Qualia ſunt atrociora illa idololatriæ, aut apoſtaſiæ, aut ſuperſtitionis gentilicę crimina. Tûm ſacrilegia in baptiſmum, in matrimoniũ, in alia etiã ſacramenta admiſſa. Deinde, & illa minora ſunt neceſſariò corrigenda, Miſſæ, aut cathechiſmi voluntaria omiſsio, ebrioſitatis quoq;, & concubinatus ſatis iſtis familiaria vitia, pro talibus certè iuxta delicti menſurã,

Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 115. Conci. Tolet. 11. c. 15.

poteſt adhiberi pœnarum modus: ſed tamen paterno magis affectu, quâm iudiciaria ſeueritate, dum tenera eſt in fide Indorum ætas, correctio præſtanda erit, niſi ad ſedandum multorum ſcãdalum, & frenandam licentiam peccandi durius aliquid oporteat deſignare.

DE MODERATIONE ſeruanda in punitione Indorum. Cap. VIII.

Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 116. SEd quoniam, & natura Indorum timida eſt, & nonnulli ſacerdotũ præter decorum aſsiduê ſæuiunt, præcipit omninô ſancta Synodus, ne parochus, aut quæuis alia perſona eccleſiaſtica per ſe ipſum vnquam cædat, aut puniat quã tumuis delinquentem, cum ſit â Sacer-
Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 117. dotali dignitate alieniſsimum, ſed cum id erit agendum, per fiſcales, miniſtroſq; ad hoc creatos, agatur. Deinde præter Vicarios, & Iudices eccleſiaſticos nullus

paro-

parochorum ſupplicium ſumat de Indis ſibi ſubiectis; niſi â diœceſano ſuo habeat præſcriptam legem, quam in eiuſmodi correctionibus ſeruare debeat, quam ſi exceſſerint, atq; iræ ſuæ indulſerint, parochi, Epiſcoporum, & Viſitatorum conſcientias oneramus, vt in huiuſmodi exceſſum vindicēt, neque percuſſores, & puſilli Chriſti gregis perturbatores impunê abire permittant, quēadmodum Apoſtolicis etiam Canonibus conſtitutum, legimus. *Canon. 28. d. 45. 1. Epiſcopum.*

DE OBSERVANTIA dierum feſtorum. Cap. IX.

DIes feſti ab Eccleſia ſtatuti cū omni deinceps deuotione ſeruētur. Quos autē in noſtra prouincia Hiſpanos omnes oportet ſeruare, ſunt hi: Natiuitatis domini noſtri Ieſu Chriſti, Stephani Prothomartyris, Ioannis Apoſtoli & Euangeliſtæ, Circuncifionis Domini, *De conſec. d. 3. c. pronunciandum. De ferijs, c. conqueſtus de reliquijs, c. glorioſus, in 6.*

Epiphaniæ Dñi, Purificationis Beatæ Virginis, Matthiæ Apoſtoli, Annunciationis Beatæ Mariæ; Reſurrectionis Domini, cũ duobus ſequẽtibus, Marci Euãgeliſtæ, Philippi, & Iacobi Apoſtolorũ, Inuentionis ſanctæ Crucis, Aſcenſionis Domini, Pentecoſtes cũ duobus ſequẽtibus, Trinitatis, Corporis Chriſti, Barnabæ Apoſtoli, natiuitatis Ioannis Baptiſtæ, Petri, & Pauli Apoſtolorũ, Mariæ Magdalenæ, Iacobi Apoſtoli, tranſfigurationis Domini, Laurentij martyris, Aſſumptionis beatæ Mariæ Virginis, Bartholomæi Apoſtoli, natiuitatis beatæ Mariæ, Matthæi Apoſtoli, Dedicationis ſancti Michaelis Archangeli, Lucæ Euangeliſtæ, Simonis, & Iudæ Apoſtolorum, Omnium Sanctorum, Andreæ Apoſtoli, Conceptionis B. Mariæ, Thomæ Apoſtoli. Præter hos etiã ſi qui ſunt, ex probata cõſuetudine, aut ex legitimis priuilegijs, feſti dies introducti, & ipſi religioſè in vnaquaque regione ſeruentur.

tur. Porrò neophiti, quos eccleſiæ materna indulgẽtia præceptorum ſuorum ſarcina magna ex parte leuandos exiſtimauit, ſequentes tantum dies, iuxta ſuperioris Synodi Prouincialis ſtatutum, obſeruare cogantur. Primũ dies omnes Dominicos, vt Eccleſia vniuerſalis ſemper obſeruat. Deinde diem Natiuitatis Domini, diem Reſurrectionis primum, diem Pentecoſtes primum, item Circuncisionis, Epiphaniæ, Aſcenſionis, & Corporis Chriſti, Beatæ quoque Virginis Mariæ, feſtum Natiuitatis, Annunciationis, Purificationis, & Aſſumptionis. Demum Apoſtolorum Petri, & Pauli. Si qui tamen Indorũ plures alios dies feſtos noſtro more ſeruare voluerint, & in ijs ab opere ſeruili vacare, integrũ ſit ipſis facere ex deuotione, neque vllo modo in ijs laborare, à quoquam penitus compellantur.

Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 90.

DE

DE RELIQVIIS ſanctorum. Cap. X.

Concil. Trid. Seſſ. 25. dec. 1. Conc. Lim. 2. Seſſ. 2. c. 55.

Reliquiæ ſanctorum, quas magnopere venerari decet, à nemine teneantur, niſi per ordinarium prius examinatæ, atque approbatæ, neq; tales etiam â ſæcularibus, & laicis portentur, niſi de eius ſpeciali facultate, iuxta formam ſuperioris Concilij: deuotio tamē meritô laudabilis circa cereos Agnuſdei à ſummo Pontifice benedictos ſecum geſtandos, omnibus modis probatur, dummodo puri, ac non fucati coloribus ſint.

Motus proprius Gregor. XIII.

DE MISSALI, ET proceſsionibus. Cap. XI.

IN Miſſali auctoritate ſummi Pontificis edito, nihil addatur, aut detrahatur, aut immutetur quouis modo: ſed quemadmodum eſt ab Apoſtolica Sede conſtitutum, Miſſæ ceremoniæ omnes

cæte-

cæteraq; diuina peragantur. Proceſsiones autem, ante Miſſarum ſolemnia fieri poſſunt, in die Natiuitatis, in Dominica Reſurrectionis, in Dominica Pentecoſtes, in omnibus diebus feſtis Saluatoris, in quatuor celebrioribus Deiparæ Virginis, id eſt in Aſſumptione, in Annunciatione, in Natiuitate, in Purificatione; item in feſtis Apoſtolorum, & in die omnium Sanctorum. Inter Miſſarum autem ſolemnia alicui ſæculari pacem cum patena dari, aut per miniſtrũ ordinis ſacri, ad fœminam cuiuſcumq; qualitatis deferri, nulla ratione permittatur.

DE DECIMIS. Cap. XII.

IVri communi, & antiquo inhærens ſancta Synodus, præcipit ſtrictè, decimas ſolui eccleſiæ ex omnibus terrę fructibus, etiam ſylueſtribus, etiam ſpontè naſcen-

16. q. 1. decimæ. 16. q. 7. c. quicũq;, & ſeq. de decimis, c. peruenit. c. nuncios, & c. non eſt.

naſcentibus; nam ſi à Deo omnia donantur, qui dat omnibus abundê ad fruendum, æquum ſanê eſt, vt ipſi dominatori per ſuos fideles aliqua ex parte reddantur primitiæ quoque de omnibus terræ fructibus dentur, ac per Prælatum ijs, quibus de iure competunt, diſtribuantur.

VT MATRICI CÆteræ eccleſiæ deferant. Cap. XIII.

Cõc. Lat. ſub Leo. Seſſ. 11.

IN pulſandis campanis in Sabbato magnæ hebdomadæ, matricē Eccleſiam cæteræ expectent, iuxta ordinationem Concil. Lateranen̄.

DE EDICTIS PVBLIcis. Cap. XIIII.

EDictum ſub quadrageſimam legi ſolitum, in vniuerſa prouincia ſumatur iuxta exemplum ab hac Synodo datum,

tum, & approbatum, neque alio vti liceat. Idem in excommunicationibus ferendis pro rebus furtiuis, aut aliàs generalibus, fiat, niſi à Sede Apoſtolica alia forma præſcribatur.

DE TAXIS EPISCOPALIBUS. Cap. XV.

PRo Epiſcopalibus audiẽtijs Prouinciæ Peruanæ, ab hac Synodo conſtitutus eſt ordo taxarum, quem præcipimus, ab omnibus Epiſcopis, & officialibus, & miniſtris in Regno Peruano inuiolabiliter cuſtodiri. Pro cæteris diœceſibus extra, ſeruetur taxa vſu, & conſuetudine in ijs hactenus approbata. Notarij autem publicè ſibi præfixas taxas habere, & ſecundum eas iura ſibi ſoluta in quauis ſcriptura aſsignare teneantur.

NE PRÆTER Epiſcopi collationem parochiam quiſquam ſuſcipiat. Cap. XVI.

Cōc. Lat. ſub Leo. 10. Seſſ. 11.

NVllus poſt hac clericus parochiam Indorum, abſq; Epiſcopi collatione ſuſcipiat, vel adminiſtret. Qui aliter ſuſceperint, etiam ſi proprio Rectore parochia deſtituta ſit, anathemate feriatur. Idem à regularibus obſeruetur.

DE EXAMINATORIbus ab Epiſcopo deputandis. Cap. XVII.

Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 18. Conci. Tolet. act. 2. c. 24.

EXaminatores, qui futuros Indorum parochos, tûm de literis, tûm de linguæ Indicæ peritia examinent, vnuſquiſquê Epiſcopus in diœceſana Synodo iuxta Concilij Tridentini decretum conſtituat. Ad explorandam verô, tàm notitiam ſacræ doctrinæ, quàm ſermonis Indici facultatem, cathechiſmo ab hac Synodo edito, atq; approbato examinatores

minatores potiſsimum vtantur, vt eum futuri parochi tenere, & intelligere, & eloqui rectê ſciant. Porrò doctrina, ſiue parochia Indorum, vbi Epiſcopus ipſe præſens fuerit, ab ipſius Vicario, nullo modo cuiquam conferatur.

INDOS NON ESSE deſerendos propter celebritates vrbium. Cap. XVIII.

CVm ſolemnes feriæ aguntur in vrbibus, earum celebritatis cauſa parochi populos ſibi Indorum cõmiſſos, nequaquam deſerãt, etiam ſi ſacratiſsimũ corporis Chriſti feſtum, aut etiam dies Paraſceues in magna hebdomada celebretur, neque vero ob id vocentur, & inuitẽtur à Vicarijs Vrbium, cum Deo ſit longê gratius obſequium oues proprias eo tempore inſtruere, & curare, quam cum illarum periculo Vrbanas ſolẽnitates frequentare. *Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c.*

VT BENEFICIATI Rectores parochiarum iuuent. Cap. XIX.

Concil. Tolet. act. 3. c. 21.

QVi ſimplicia beneficia in eccleſijs Cathedralibus, aut parochialibus obtinent, Rectores ipſos parochiarum, tûm in audiendis confeſsionibus, tûm in alijs eccleſiaſticis munijs obeundis, Chriſtiana charitate adiuuent, vt ſicut ſocij ſunt honoris, ſic etiam ſint laboris. Quòd ſi cùm vrget frequentia confeſsionum, aut inſignis quæuis neceſsitas, id facere recuſauerint, ab Epiſcopo puniantur.

DE QVARTA FVnerali, & portione Canonica. Cap. XX.

C. conquærẽti, de offi. iud. ord.

QVarta funeralis, ac Canonica portio, & quarta etiam oblationum Epiſcopo â iure conceſſa, tàm â Capitularibus, quâm â cęteris clericis perſoluatur

tur eo ordine, & modo quem ſacri Canones ſtatuunt. Pro controuerſijs verô componendis, quæ harum portionum occaſione oriri ſolent, deputentur in vnaquaq; diœceſi, ab Epiſcopo Collectores, qui ſine cuiuſquam præiuditio ſingulis, quę ſua ſunt, attribuant.

NE IN APPELLATIOnibus originalia acta tradantur. Cap. XXI.

QVando ad Metropolitanum læſus quiſpiam, ſibi appellandum putauerit, proceſſus, atque acta originalia nullo modo notarij tradãt, ſed illorum tranſumptum, fide competenti munitum, dare ſufficiat. Verùm neq; hoc etiã reddere compellantur, niſi ſoluta prius congrua mercede, iuxta Concilij Tridẽtini decretum. *Concil. Trid. Seſſ. 24. c. 20.*

DE PROCVRATORE Cleri. Cap. XXII.

Conc. Cōpoſt. act. 3. c. 42.

PRocuratorē ſuo nomine ad Prouinciale Concilium deſtinare poterit Clerus Eccleſiæ, quemcumq; ſibi opportunum, atque idoneū exiſtimauerit, cui etiam ad neceſſarios ſumptus pro negotijs gerendis Clerus ipſe perſoluat ſalarium: ſed imponendi, atq; exequendi ſalarij ratio ad Epiſcopū pertineat, qui, & ijs qui huic Synodo interfuerunt cū legitimo mandato, & cæteris, qui poſthac in alijs Concilijs prouincialibus, & Synodalibus intererunt, diſtributione, iuſta per Clerum facta congruentia ſubſidia reddenda, curabit.

TESTES SYNODALES eſſe deputandos. Cap. XXIII.

Conc. Lat. c. 6. ſicut olim. Concil. Tolet. act. 3. c. 28.

VT ea, quæ ad Eccleſiæ vtilitatem, & populi Chriſtiani ſalutem Spiritu

ſancto

ſancto ſuggerēte, ſancita ſunt, primùm in Concilio generali, deindè in Synodo Prouinciali debitæ, & Deo acceptæ executioni tradātur, teſtes Synodales, tàm Metropolitanus, quàm cæteri Epiſcopi in ſua quiſq; diœceſi quam primùm deſignent, quos nouerint viros probatos, atq; integros, qui futuro Concilio Prouinciali rationem reddant de obſeruatione ſalutarium decretorum ſacri Cōcilij Tridentī. necnon huius, & ſuperioris Synodi Prouincialis Limenſis.

DE PVBLICANDIS, & ſeruandis in quauis diœceſi decretis huius Synodi. Cap. XXIIII.

CVm ſacris Canonibus conſtitutum ſit, vt quæ in Prouinciali Synodo definita ſunt, ea vnuſquiſq; Epiſcoporū in ſua diœceſi denuò publicanda, & ad omnium notitiam deferenda curet: ſi quidem ex Epiſcopi vnius prope modū *Diſt. 28. cap. annis, & c. decernimus.*

 dili-

diligentia vniuerſi laboris exacti fru-ctus, & ſumma pendet: propterea hæc ſancta Synodus cupiens laborem ſuum in Christo, non eſſe inanem, diſtrictê præcipit, & æterni iudicij obteſtatione, denuntiat Epiſcopis omnibus, atque eorum officialibus, vt tûm in Cathedrali, tûm in præcipuis parochialibus ſuarum diœceſium eccleſijs, decreta præſentis Synodi, & ſuperioris Limenſis, ſolemniter legi, & publicari faciant, ac ne obliuioni per negligentiam tradantur, iubeat omninò, ſaltem ſemel quotannis, in capitulis Cathedralium, & in frequenti cleri, & populi conuentu recitari, ita vt vnuſquiſque, quod ad ſe pertinet, poſsit facilè intelligere, ac recolere: deinde Prouiſores, Vicarios, Viſitatores, cæteroſque Iudices eccleſiaſticos quoſcumq; huius prouinciæ admonet ſancta Synodus, vt ſecundum has conſtitutiones iudicare, & cauſas eccleſiaſticas definire; pœnaſque, ac cenſu-

ras

ras in his appoſitas, legitimas declarare teneantur. Neque in his, quæ ad reformationem ſpectant, appellatione cuiuſque legitima exequutio ſuſpendatur.

Conc. Later. c.7.
Concil. Trid. Seſſ.24.c.10.
Seſſ.22. c.1.
Seſſ.13.c.1.

AD QVEM PERTINEAT in ſede vacante, publicatio huius Synodi. Cap. XXV.

NE PER occaſionem ſedium vacantium, quæ in hac Prouincia per quam diuturnæ ſunt, neceſſariæ reformationis executio negligatur, & dum futurus antiſtes expectatur, obliuioni (vt hactenus factum eſt) decreta ipſa tradantur, præcipit ſancta Synodus, vt is, qui in Capitulo ſede vacante, in quauis eccleſia pro tempore præſidet, teneatur intra menſem à die quo in eius notitiam venerint, huius Concilij, atque etiam ſuperioris Limenſis decreta omnia in Cathedrali templo,

atq; in alijs diœceſis, prout ei videbitur eccleſijs ſolemniter publicare, incurſurus ſi neglexerit facere ſententiam excommunicationis ipſo facto. Cæteri vero de capitulo ſi ei in prædicta publicatione obſtare præſumpſerint, eo ipſo eccleſiaſtico ſubiaceant interdicto: porrò metropolitanus totius huius Synodi exẽpla correcta, & autẽtica ad ſuffraganeas eccleſias, quarum ſedes ſcit, ad præſens vacare, cum primum poterit, commode, tranſmittenda curabit.

Placent ne vobis reuerendiſsimi Patres hæc decreta?

Omnes reſponderunt: *Placent.*

POſt Reuerendiſsimorum Chilenſium de Concilij facultate diſceſſum, Illuſtri admodum viro Chriſtophoro Ramirez de Cartagena, qui poſt Proregis obitum, quod eſſet antiquiſsimus ex Regij

Senatus Conſiliarijs, Synodo ſemper ad fuerat, curante, & agente, propter cauſas rationi valde cõſentaneas, viſum eſt Synodo Prouinciali vltimam manum eſſe imponendam. Et quoniam controuerſiæ quædam adhuc reſtabant, quæ non poterant, ita cito finiri, his expediendis à Concilio deputati ſunt iudices Commiſſarij iuxta Tridentinũ decretum, Reuerendiſsimi Tucumañ. & Plateñ. & del rio de la Plata Epiſcopi: Quinta verò, eademq; vltima actio decreta eſt in diem ſancti Lucæ Euangeliſtæ ſacram, quæ fuit Octobris decimaoctaua: in qua ſolemni proceſsione præmiſſa, ac Pontificaliter celebrante Reuerendiſsimo Platenſi Epiſcopo, & concionem habẽte admodũ Reuerẽdo patre Ioſepho Acoſta, Societatis Ieſu; eiuſdem quintæ, atque vltimæ Actionis decreta recitata ſunt.

ACTIO QVINTA CONCILII PROVINcialis Limenſis, celebrata in eadem eccleſia Cathedrali, die decima octaua Octobris, anno milleſimo quingenteſimo octuageſimo tertio.

DECLARATIO quorundam Capitum ſuperioris Synodi. Cap. I.

QVIA In ſecunda huius Synodi actione, decreuimus Limenſe ſuperius Conciliũ denuò publicari, atq; ab omnibus integrê ſeruari debere, ne ex quibuſdam illius Capitulis errandi ſumeretur occaſio: viſum eſt men-

mentem huius Synodi, in his, quæ meritô poſſent ingerere ſcrupulum, explicare. De ijs igitur, quæ contra hæreticos, aut hæreſim ſapientes, ſtatuta ſunt, in eadem Synodo, cum nondum Apoſtolici inquiſitores huc miſsi eſſent, declaramus, ad ſacræ Inquiſitionis tribunal, (quod fidei Catholicæ validiſsimũ propugnaculum eſt, atq; in ijs remotiſsimis regionibus ſummopere neceſſarium) omnem eam prouidentiam, ſecundum edicta Apoſtolica penitus pertinere. *In Seſſ. 2. c. 115. & 117.* Porrô, quæ ad extirpanda Coca, ſeu vitandis in ea excolenda Indorum incommodis, ibidem expoſita ſunt: Catholicã Maieſtatem oramus, vt cognita de ijs Patrum ſententia, quid factu optimum ſit, atq; ex re maximê Indorum, pro ſingulari ſua prudẽtia, & fidei Chriſtianæ ardore, conſtituat. *Seſſ. 2. c. 124.*

DE

DE SVMMARIO ſuperioris Concilij. Cap. II.

Act. 2. c. 2. & act. 4 cap. 24.

PRaeterea, ne in tranſcribendis, ac perlegendis tam multis ſuperioris prædictæ Synodi paginis, parochi, cæteriq́; grauentur, quibus ex præcepto huius Synodi neceſsitas penes ſe illam tenendi, incumbit. Placuit ſummarium omniũ conſtitutionum inibi contentarum fieri, quód á deputatis á nobis factum, atq; á Reuerendiſsimo Metropolitano approbatũ, omnibus noſtrę Prouinciæ eccleſijs, cõmunicetur. Hoc ergo ſummarium ſic factum, & approbatũ quicumq́; habuerit præcepto de tenenda ipſa Synodo, ſe abundê ſatisfeciſſe, hac noſtra declaratione, cognoſcat.

DE CONFESSONARIO. Cap. III.

EOdem modo cõfeſſonarium pro vtilitate Indorum ad pœnitentiæ ſacramentum

mentum

mentum venientium conficiendum, & lingua Cuzqueſi, atque Aymarayca donandum, iuxta huius Synodi deputationem, ab eodem reuerendiſsimo Metropolitano approbetur, & ſic approbatum, ex auctoritate huius Synodi omnibus Indorum parochis cũ cathechiſmo tradatur, vt illo, prout expedire viderint, vtantur ſacramenti pœnitẽtiæ miniſtri. *Conc. Lim. 2. Seſſ. 3. c. 56.*

VT INDI POLITICE viuere inſtituantur. Cap. IIII.

CVm vita Chriſtiana, & diuina, quam fides Euangelica docet, exigat naturali ratione, atque homine nó indignã, viuendi conſuetudinem, cumque ſecũdum Apoſtolum prius animale ſit, deinde quod ſpirituale, illud vehementer parochis omnibus, cæteriſq; ad quos Indorum cura ſpectat, commendandũ duximus, vt in primis dent operam ſedulã, vt ferinis, atq; agreſtibus moribus depoſitis *1. Cor. 15.*

ſitis humanis, ac politicis inſtitutis Indi
aſſueſiant. Cuius generis ſunt; vt ad tem
pla non ſordidi, atque incompoſiti, ſed
loti, & pexi, & mundi veniant: vt fœmi-
1. Cor. 11. ne caput velamine aliquo, iuxta Pauli
Apoſtoli inſtitutionem, tegant; vt domi
menſas cibo, lectos ſomno capiēdo ad-
hibeant; vt domus ipſæ, nō caulas pecu
dum, ſed hominum habitationem or-
dine, munditia, decore, referant; ac ſi
quæ ſunt alia eiuſmodi, quæ ſanê non
violento, & moleſto Imperio, ſed pater-
na potius cura, & grauitate peragantur.

DE CVLTVS DIVINI cura. Cap. V.

POſtremô quoniam Indorum natio-
nem externis ceremonijs, & diuini
cultus ſplendore, ad ſummi Dei cogni-
tionem, & venerationem ſupramodū
allici compertum eſt, curent ſtudioſê
Epiſcopi, ac pro ſuo modo etiam paro-
chi,

chi, vt quicquid ad diuinum cultum pertinet, diligenter, & quanto fieri poterit decore, peragatur. Atq; in ijs, muſicæ etiam ſtudium, tûm in cantoribus inſtituendis, tûm in muſicis fiſtularum, cæterorumque inſtrumentorum, adhibēdis, nullo modo prętermittāt. Hæc verô eo ordine, & modo, atq; in ijs locis ſtatuāt Epiſcopi, quibus ad Dei gloriam, & animarum ſpirituale auxilium, opportunū exiſtimauerint.

CAPVT VI.

OMnia autem, & ſingula huius Prouincialis Concilij decreta, ſanctæ Sedis Apoſtolicæ cenſuræ, & correctioni ſint ſubiecta.

Placent ne vobis Reuerendiſsimi Patres hæc decreta?

Omnes reſponderunt: *Placent.*

Qui-

ACT. QVINTA.

QVibus omnibus, cæteriſq; ex vſu Romanæ Eccleſiæ abſolutis, Illuſtriſsimus Archiepiſcopus clara voce pronunciauit, Reuerendiſsimi Patres, & Magnifici Procuratores, finitum eſt Concilium, ite in pace. Atque ita Synodo benedixit, & Deo actis gratijs: diſceſſum eſt.

HIS

HIS ACTIONIBVS Concilij Prouincialis Limenſis inter fuere, & diffinientes ſubſcripſerunt ſequentes Reuerendiſsimi.

IN Prima quidem Actione interfuerunt Illuſtriſsimus Toribius Archiepiſcopus de los Reyes, & Reuerendiſsimi Frater Antonius Epiſcopus Imperialis, Sebaſtianus Epiſcopus Cuzquenſis, Frater Didacus Epiſcopus ſancti Iacobi Chilenſis, Frater Alphonſus Epiſcopus del Rio de la Plata.

IN Secũda, & tertia Actione interfuerunt, & diffinientes ſubſcripſerunt. Toribius Archiepiſcopus de los Reyes, Frater Antonius Epiſcopus Imperialis, Sebaſtianus Epiſcopus Cuzquenſis, Frater Didacus Epiſcopus ſancti Iacobi Chilenſis, Frater Franciſcus Epiſcopus Tucumeñ. Alphonſus Epiſcopus Plaтенſis,

tenſis,Frater Alphonſus Epiſcopus del Rio de la Plata.

IN Quarta Actione interfuerunt, & diffinientes ſubſcripſerunt præfati omnes Reuerendiſsimi, preter Sebaſtianum Epiſcopum Cuzquenſem, iam tunc vita functum.

IN Quinta, & vltima actione, interfuerunt, & diffinientes ſubſcripſerũt ijdem, qui in proxima, præter Antoniũ Epiſcopum Imperialis, & Didacum Epiſcopum ſancti Iacobi Chillenſis, qui de facultate Concilij in ſuas eccleſias diſceſſerunt: his etiam actionibus ſubſcripſerunt Secretarij Concilij ipſius Prouincialis.

EGo Licenciatus Bartholomeus Menacho, prædicti Concilij Prouincialis Secretarius, fidem facio, quod hoc tranſumptum, viginti ſex folijs retroſcriptis contentum, fideliter, ac de verbo ad verbum, tranſcriptum eſt ex ori-

ginali

ginali authentico, quod in archiuo ſanctæ Eccleſiæ Metropolitanæ, Ciuitatis Regum ſeruatur, propria manu prædictorum Reuerendiſsimorum ſubſcriptum, & cum eodem originali collatum, in omnibus, & per omnia concordat, in quorum fidem, proprio nomine ſubſcripſi, & ſigillo Illuſtriſsimi Archiepiſcopi muniui. Datum in Ciuitate Regum, die vigeſimaſecunda Aprilis. Anno milleſimo quingenteſimo octuageſimo quarto.

Locus ſigilli. El Licenciado Menacho, Secretario.

LOS Eſcriuanos publicos deſta ciudad de los Reyes, que aqui firmamos nueſtros nombres, damos fè, que el Licenciado Menacho, de quien eſtà firmado eſte teſtimonio, fue Secretario del Concilio Prouincial, que ſe celebrò en eſta dicha ciudad de los Reyes, el año paſſado de mil y qui-

nientos y ochenta y tres años, y a los autos y teſtimonios que ante el paſſaron, tocãtes al dicho ſanto Concilio, ſe ha dado, y dà fè, y credito, en juyzio, y fuera del: y en fè dello lo firmamos. En los Reyes, a veinte y tres de Abril, de mil y quinientos y ochenta y quatro años. Alonſo de Valencia eſcriuano publico. Alonſo Hernandez eſcriuano publico. Eſteuan Perez eſcriuano publico.

Y *Aßi ſacado el dicho traslado en la manera que dicha es, y viſto por el dicho Vicario general, a el dixo que interponia, y interpuſo para la validacion del, ſu autoridad y decreto judicial, tanto quãto ha lugar de derecho, y lo firmò de ſu nõbre, ſiendo preſentes por teſtigos, Franciſco de Ayala, y Franciſco Ortiz, Notarios. El Doctor Neroni. Paſſò ante mi Juan Gutierre Notario.*

El Doctor Neroni.

YO Juan Gutierre, Notario publico, Apoſtolico, y Real, y del numero de la Audiencia Arçobiſpal de la villa de Madrid, Dioceſis de Toledo, fize ſacar eſte dicho traslado, por mandato del dicho Vicario, que aqui firmò ſu nombre: el qual va eſcrito en ſeſenta y tres hojas, con eſta en que va mi ſigno. En teſtimonio de la verdad.

Iuan Gutierre, Notario publico.

Locus ſigni.

ESta bien y fielmente traſſumptado eſte traslado de ſu original, con el qual yo el infraſcrito Notario lo corregi, y colacionè, y con las enmiendas que lleua, concuerda bien y fielmente con el, en ſeſenta y vna hojas, eſcritas en todo y en parte. Y en fè dello lo firme en Madrid, a diez y nueue de Enero, de mil y quinientos y ochenta y ſiete.

Alonſo de la Serna, Notario.

YO Gabriel Lopez de Ceſar, Notario publico por autoridad Apoſtolica, y ordinaria, y de la Real Capilla de ſu Catolica Mageſtad, y en el archiuo de la Corte Romana deſcripto, doy fè, que Juan Gutierre, de cuya mano està ſubſcripto, y ſignado el preſente tranſumpto, es notario publico, por autoridad Apoſtolica, y Real, y del Audiencia Arçobiſpal deſta villa de Madrid, fiel, y legal en ſu oficio; y a ſus inſtrumentos, y autos publicos, ſemejantes a eſte, continuamente ſe ha dado, y dà entera fè, en juyzio, y fuera del: De lo qual di la preſente, en la dicha villa de Madrid, a veynte y ſeys de Otubre, de mil y quinientos y ochenta y ſiete: y por ende fize aqui mi ſigno, rogado, y requerido.

En teſtimonio de verdad.

Gabriel Lopez de Ceſar Notario.

Locus ſigni.

DE

DE Mandato Illuſtriſsimi, & Reuerendiſsimi domini Cardinalis Caraſa, fidem facio, & atteſtor ego Laurentius Frizolius, Synodum Prouincialem, â Reuerendiſsimo Archiepiſcopo Ciuitatis Regum, cum ſuis Comprouincialibus Epiſcopis, anno Domini milleſimo quingenteſimo octuageſimo tertio, celebratam â ſacra Congregatione Cardinalium Concilio Tridentino interpretando, auctoritate ſanctiſsimi Domini noſtri præpoſitorum, emendatam, atque aptatam fuiſſe: eiuſque Synodi originale apud ipſam Congregationem remanſiſſe, cum quo præſens Synodus hoc libro chartarum vnius, & ſexaginta, quarum prima incipit. En la villa de Madrid, vltima verò incipit: Su nombre, & deſinit Gabriel Lopez de Ceſar, Notarius. Locus ſigni. Deſcripta, & collata in omnibus, & per omnia cõcordat. In quorum fidem hæc propria manu ſcripſi, & ſubſcripſi. Sigillumque,

quo in literis Congregationis prædictæ obſignandis vtor, appoſui. Romæ, die vltima Octob. M. D. LXXXVIII.

Ego Laurentius Frizolius ſacræ Congregationis antedictæ Secretarius, de mandato, manu propria.

HVIVS

HVIVS CONCILII Limenſis Index.

DE Ijs, quæ in hoc Concilio Prouinciali à ſacra Congregatione Cardinalium, auctoritate ſummi Pontificis detracta, aut emendata ſunt. fol.4.

De ijs quæ Concilio addita ſunt ab eadẽ ſacra Congregatione. fol.7.

De ijs quæ reclamante appellatorũ parte, à ſacra Congregatione Cardinalium, ex auctoritate ſummi Pontificis, in hoc Cõcilio rata, habita, cõfirmataq́ ſunt. f.8.

Domino Archiepiſcopo ciuitatis Regum. fol.12.

Auto del Vicario de Madrid, à pedimiẽto del Clero de las Charcas. fol.14.

ACTIO PRIMA.

ACtio prima, Concilij Prouincialis Limenſis. fol.15.

INDEX.

ACTIO SECVNDA.

DE Superioribus Synodis. Cap.1.fol. 21.b.

De tenenda hac, & ſuperiori Synodo. Cap.2.fol.22.b.

De cathechiſmi editione, & verſione. Cap.3.fol.23.

Quid ſinguli docendi ſint. Cap.4.fol.24.

A parochis erudiendos rudiores. Cap.5. fol.25.b.

Ut Indi Indicè doceantur. Cap.6.fol.26.

Ne clerici ad expugnandos Indos proficiſcantur. Cap.7.fol.26.b.

Coniugia inter fratres inita, dirimantur. Cap.8.fol.27.

De Patrinis Indorum. Cap.9.fol.27.

Quid agendum cum ex duobus infidelibus coniugatis, alter conuertitur. Cap. 10.fol.27.b.

De nominibus Indorum. Cap.11.fol.28.b.

Ne regulares baptiſmi, aut matrimonij

Sacramenta adminiſtrent. Cap. 12. fol.29.
In confirmatione nihil ab Indis accipiendum. Cap.13.fol.29.
De examine confeſſorum. Cap.14.f.29.b.
Extraordinarios confeſſarios Indis, aliquando tribuendos. Cap.15.fol.30.
Confeßionem integrè cognoſcendam. Cap. 16.fol.30.b.
Caſus reſeruati parochis Indorum conceduntur. Cap.17.fol.31.
Sacerdotes, antequam veſtes ſacras induant, confiteantur. Cap.18.fol.31.b.
De viatico Indis præbendo. Cap.19.fo.32.
De cõmunione in Paſchate. Cap.20.f.33.
De Euchariſtia aſſeruanda, vbi commodè poterit. Cap.21.fol.34.
Communionem damnatis ad mortem, non negandam. Cap.22.fol.34.b.
Proceſsiones quomodo facienda. Cap.23. fol.34.b.
Ne miſſæ in domibus priuatis fiant. Cap. 24.fol.35.

De

De ornatu Euchariſtiæ, & veſtibus ſacris. Cap.25.fol.35.b.
Euchariſtia cum publicè exponitur, miniſtros Eccleſiæ debere aſſiſtere. Cap. 26. fol.36.
De ordine in cultu diuino. Cap.27.fol.36.
De extrema vnctione Indis danda. Cap. 28.fol.36.b.
Ut extremè laborantibus, parochi aſſiſtant. Cap.29.fol.37.
Decreta Tridentini Concilij de Ordinibus, eſſe ſeruanda, & domicilia iurata abroganda. Cap.30.fol.37.b.
Ad titulum Indorũ poſſe promoueri, etiã patrimonij expertem. Cap.31.fol.38.b.
De Symonia cauenda in ordinationibus. Cap.32.fol.39.
Idoneos ſolummodo eſſe ordinandos. Cap. 33.fol.40.b.
De Matrimonijs contrahendis. Cap.34. fol.41.
Diuortij cauſam à ſolo Epiſcopo diffiniendam. Cap.35.fol.41.b.

De

INDEX.

De ſeruorum matrimonijs non prohiben dis. Cap.36.fol.41.b.
De ceremonijs nuptiarum. Capit.37. folio 42.
Nihil ab Indis accipiendum in adminiſtratione ſacramentorum. Cap.38.folio 42.
Bona defunctorum Indorum à parochis non vſurpanda. Cap.39.fol.43.
Parochis Indorum ſemper prouidendum. Cap.40.fol.43.b.
Parochiam Indorum ante ſucceſſoris aduentum à nemine deſerendam. Cap.41. fol.44.
Miniſtros diaboli à conſortio cæterorũ Indorum ſeparandos eſſe. Cap.42.fol. 44.b.
De ſcholis puerorum Indorum. Cap. 43. fol.45.
De Collegio Seminario inſtituendo. Cap. 44.fol.45.b.

ACTIO

INDEX.

ACTIO TERTIA.

QValis oportet eſſe Epiſcopos. Cap.1. fol.47.b.

Quibus miniſtris vti debeant Epiſcopi. Cap.2.fol.49.

De protectione & cura Indorum. Cap.3. fol.49.b.

Ne perſonæ Eccleſiaſticæ vacent negotiationi. Cap.4.fol.50.b.

Parochorum Indorum negotiantium pœna. Cap.5.fol.51.

Diſpenſationes gratis eſſe faciendas. Cap. 6.fol.52.

De Notario, & Fiſcali, & Iudice cauſarum Eccleſiaſticarũ. Cap.7.fol.52.b.

Officia Notarij, & Fiſcalis gratis conferenda. Cap.8.fol.52.b.

Sine dimiſſorijs literis clericum non eſſe recipiendum. Cap.9.fol.53.

Deſertoribus inſtituti regularis non eſſe committendas parochias Indorum. Caput.10.fol.53.b.

Quoto

INDEX.

Quoto numero Indorum præficiendus ſit parochus. Cap.11.fol.54.

Ut aſsignetur parochus ijs, qui in mineralibus, aut lanificinis agunt. Caput.12. fol.55.b.

De portione debita parochijs, & hoſpitalibus Indorum, Cap.13.fol.56.

Defectus doctrinæ, Eccleſijs Indorum debere cedere. Cap.14.fol.56.b.

De reformatione clericorum communiter. Cap.15.fol.57.

De habitu clericorum. Cap.16.fol.58.

De Ludo. Cap.17.fol.59.

Ne clerici fœminas comitentur, aut laicis inſeruiant. Cap.18.fol.59.b.

De cohabitatione mulierum, & concubinatu. Cap.19.fol.60.

Ne in ſcenicis, clerici, aut monachi agantur. Cap.20.fol.61.

Ne clerici decimarum conductores ſint. Cap.21.fol.61.b.

De ſtudio clericorum. Caput 22. folio 61.b.

Ne

Ne venationibus, & aucupijs clerici ſtudeant. Cap.23.fol.62.

Ne tabachum præsbyteri ſumant ante Miſſam. Cap.24.fol.62.b.

Ut diebus feſtis ad eccleſias clerici conueniant. Cap.25.fol.62.b.

De officio diuino ab omnibus capitularibus perſoluendo. Cap.26.fol.63.

De precibus Matutinis, & Salue Regina. Cap.27.fol.63.b.

Ne præbendam obtinentes à ſua eccleſia abſint. Cap.28.fol.64.

De ſcolaſtico, & cantore Cathedralium. Cap.29.fol.64.b.

De capellanijs. Cap.30.fol.63.

De œconomis Eccleſiarum. Cap.31.fo.65.

De habitu eremitarum. Cap.32.fol.65.b.

De ſanctimonialium bonis. Caput 33. fol.65.b.

De viſitatione ſanctimonialium. Caput 34.fol.66.

De collocutorijs ſanctimonialium. Cap. 35.fol.66.b.

De

De dote non augenda ob defectum nata-lium. Cap.36.fol.67.
Libros prophanos, & laſciuos vitandos. Cap.37.fol.67.b.
Vt fœminæ Eccleſias frequentent, & ibi modeſtè ſegerant. Cap.38.fol.68.
Vt medici confeßionem ægrotis illico iniũgant. Cap.39.fol.68..b.
Dies feſtos ſeruandos. Cap.40.fol.68.b.
Ab eſu carnium abſtinendum, diebus ab eccleſia præſcriptis. Cap.41.fol.69.
Prætoribus Indorum, non eſſe tanquam Epiſcopis obuiam procedendum. Cap. 42.fol.69.b.
De priuilegijs eccleſiarum. Cap. 43. fol. 69.b.
De confraternitatibus. Cap.44.fol.70.
Indictio futuræ Seſsionis. fol.70.b.
Anticipatio Seſsionis. fol.71.

ACTIO QVARTA.

QVibus ſit committenda viſitatio. Cap.1.fol.71.b.

De procuratione viſitatorum. Caput 2. fol.72.

De modo procedendi in viſitatione. Cap. 3.fol.72.b.

De modeſtia, & ſobrietate Viſitatoribus obſeruanda. Cap.4.fol.73.

De viſitatione fabricæ, & ornamentorũ. Cap.5.fol.74.

Quomodo, & quanto Indorum teſtimonium ſit recipiendum. Cap.6.fol.74.

Indorum crimina ad forum eccleſiaſticum ſpectantia, corporali potius, quam ſpirituali pœna, eſſe punienda. Cap. 7. fol.75.

De moderatione ſeruanda in punitione Indorum. Cap.8.fol.76.b.

De obſeruantia dierum feſtorum. Cap.9. fol.77.

De

De reliquijs Sanctorum. Caput 10. fol. 78.b.
De Miſſali, & proceſsionibus. Cap. 11. fol.78.b.
De decimis. Cap.12. fol.79.
Ut matrici cæteræ eccleſiæ deferant. Cap. 13. fol.79.b.
De edictis publicis. Cap.14. fol.79.b.
De taxis Epiſcopalibus. Cap.15. fol.80.
Ne præter Epiſcopi collationem parochiam quiſquam ſuſcipiat. Cap. 16. fol.80.b.
De examinatoribus ab Epiſcopo deputandis. Cap.17. fol.80.b.
Indos non eſſe deſſerendos propter celebritates vrbium. Cap.18. fol.81.
Ut beneficiati Rectores parochiarum iuuent. Cap.19. fol.81.b.
De quarta funerali, & portione Canonica. Cap.20. fol.81.b.
Ne in appellationibus originalia acta tradantur. Cap.21. fol.82.
De procuratore cleri. Cap.22. fol.82.b.

INDEX.

Teſtes Synodales eſſe deputandos. Cap. 23. fol. 82. b.
De publicandis, & ſeruandis in quauis diœceſi decretis huius Synodi. Cap. 24. fol. 83.
Ad quem pertineat in ſede vacante, publicatio huius Synodi. Cap. 25. fol. 84.

ACTIO QVINTA.

DEclaratio quorundam capitum ſuperioris Synodi. Cap. 1. fol. 85. b.
De ſummario ſuperioris Concilij. Cap. 2. fol. 86. b.
De confeſſonario. Cap. 3. fol. 86. b.
Vt Indi politicè viuere inſtituantur. Cap. 4. fol. 87.
De cultus diuini cura. Cap. 5. fol. 87. b.
Caput 6. fol. 88.

FINIS.

07091 Sobolewski Sale 1873

c
binding F.1.2
BAGA
C361cl1